

The Gleaner

No 30 (2021)

In Memoriam of Loukia Droulia

Βιβλιογραφικά

Ioannis M. Melianos

doi: [10.12681/er.36103](https://doi.org/10.12681/er.36103)

Copyright © 2023

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Melianos, I. M. (2024). Βιβλιογραφικά: Προσθήκες, συμπληρώσεις και διορθώσεις στην Ελληνική Βιβλιογραφία (17ος-19ος αι.). *The Gleaner*, (30), 325–364. <https://doi.org/10.12681/er.36103>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Προσθήκες, συμπληρώσεις και διορθώσεις
στην Έλληνική Βιβλιογραφία (17ος-19ος αι.).

ΑΦΟΡΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΤΙΤΛΩΝ αποτέλεσε η έργασια Έρευνας και καταγραφής τῶν ἐντύπων βιβλίων τῆς γυναικείας μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, Χώρας Πάτμου.¹

Ἄν και ἡ ἰδιαιτερότητα τῆς συλλογῆς τῶν ἐντύπων βιβλίων τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἔχει προκαλέσει ἤδη τέσσερις καταγραφές δημοσιευμένες στὶς ἐκδοτικὲς σειρὲς τοῦ Κέντρου Νεοελληνικῶν Ἑρευῶν, στὸ τετράτομο ἔργο μὲ τίτλο *Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, Κατάλογος τῶν ἐντύπων* (οἱ τρεῖς μάλιστα πρῶτες πραγματοποιήθηκαν μὲ τὴν ἐνθάρρυνση καὶ τὶς ἐνέργειες γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ὑποστήριξη τοῦ ἐγχειρήματος τῆς τιμώμενης σὲ αὐτὸν τὸν τόμο καὶ τότε διευθύντριας τοῦ Κέντρου Λουκίας Δρούλια), τὰ ἔντυπα βιβλία τῆς μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς παρέμεναν μέχρι τώρα ἄγνωστα.²

---

1. Ἡ ἔργασία τῆς καταγραφῆς ἀνατέθηκε στὸν γράφοντα ἐκ μέρους τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς στὶς ἀρχὲς τοῦ 2020 καὶ βρίσκεται σὲ ἐξέλιξη μέχρι σήμερα χάριε στὴν παρότρυνση καὶ τὸ ἀμέριστο ἐδιαφέρον τῶν μοναζουσῶν. Γιὰ τὸ ἱστορικὸ τῆς μονῆς, ἡ ὁποία ἰδρύθηκε τὸ 1607 ἀπὸ τὸν πάτριο ἱερομόναχο καὶ κατηγορούμενο τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Παρθένιο Παγκώστα (†1629), βλ. Δημήτριος Καλλιμάχος (πρεσβ.), «Πατριακαὶ ἔρευνοι. Ἡ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (ἐξ ἀνεκδότων ἐγγράφων)», *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος* 13 (1914), 289-336· Ἀδαμαντίνη Τσώτα, *Ἡ ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Πάτμου*, Ἀθήνα 2003 (καὶ ἐπανέκδοση μὲ τίτλο: *Πάτμος, Ἱερὰ Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς*, Ἀθήνα 2014).

2. Μολονότι ἡ καταλογογράφηση τοῦ βιβλιακοῦ ὕλικου δὲν ἔχει ἀκόμα ὀλοκληρωθεῖ, τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν τίτλων ἔχει καταγραφεῖ ἐπιτρέποντας μιὰ σχεδὸν πλήρη θεώρησή του: ἀπὸ τοὺς 398 τίτλους βιβλίων ποὺ ἔχουν ὡς τώρα ἐντοπιστεῖ εἴτε στὴν βιβλιοθήκη, εἴτε στὸ καθολικὸ τῆς μονῆς, μεγάλο ποσοστὸ καταλαμβάνουν βιβλία ἐκκλησιαστικῶ ἢ θεολογικῶ περιεχομένου, δὲν λείπουν ὡστόσο κάποια φιλολογικὰ, ἱστορικὰ ἢ ἄλλα ἔργα· οἱ τίτλοι τῆς περιόδου ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνα ὡς τὸ 1790 (περίοδο τὴν ὁποία καλύπτει κυρίως ἡ Βιβλιογραφία τοῦ Legrand) φθάνουν τοὺς 85· οἱ τίτλοι τῶν ἐτῶν 1791-1799 (τὰ ὁποία καλύπτει ἡ Βιβλιογραφία τῶν

Παρότι ή συλλογή τών βιβλίων τής γυναικείας μονής, συγκρινόμενη με εκείνη τής μονής του Θεολόγου, δέν αποτελεΐται από μεγάλο αριθμό τίτλων και τó περιεχόμενό της δέν απομακρύνεται από τόν γενικό κανόνα που χαρακτηρίζει τις περισσότερες μοναστικές συλλογές, έχει, εντούτοις, ιδιαίτερο ενδιαφέρον, πρώτον για τήν ιστορία τής μονής και τή σχέση της με τή μονή του Θεολόγου, δεύτερον για τόν εμπλουτισμό, έστω και σε λίγες περιπτώσεις, τής Έλληνικής Βιβλιογραφίας ώς τó 1900.³

Έτσι θεωρήσαμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε έδω συγκεκριμένους τίτλους βιβλίων τής μονής Ζωοδόχου Πηγής που αφορούν άβιβλιογράφητα ή άθησαύριστα έντυπα, ώς προσθήκες, συμπληρώσεις και διορθώσεις στην Έλληνική Βιβλιογραφία.

Με τήν ευκαιρία, στην παρουσίασή μας ένσωματώθηκαν και όρισμένοι τίτλοι βιβλίων που άπόκεινται στη μονή του Θεολόγου· ένα μέρος τών τίτλων αυτών έχει δημοσιευτεί ήδη στον τετράτομο κατάλογο τών έντύπων τής βιβλιοθήκης της, ενώ ένα άλλο είναι άδημοσίευτο αφού αναφέρεται σε τελευταία άποκτήματα (2013 κ.έ.).

Από τις 48 συνολικά έγγραφές που ακολουθούν, οι πρώτες έξι αφορούν άβιβλιογράφητες εκδόσεις και αποτελούν προσθήκες στην Έλληνική Βιβλιογραφία (καταγράφονται μία έκδοση του 18ου αι. και πέντε εκδόσεις του δεύτερου μισού του 19ου αι.), ενώ οι υπόλοιπες 42 αποτελούν

Λαδᾶ-Χατζηδήμου) τούς 10· οι τίτλοι τών έτών 1800-1863 (τά όποια καλύπτει ή Βιβλιογραφία τών Γκίνη-Μέξα και κατά τó πρώτο και μεγαλύτερο μέρος ώς προς τά έτη 1801-1844 καλύπτει πλέον ή Βιβλιογραφία του Ήλιου) τούς 136, ενώ οι τίτλοι τής περιόδου τών έτών 1864-1900 (τήν όποια καλύπτει ή βιβλιογραφία Ήλιου-Πολέμη) τούς 167.

3. Πρέπει να σημειωθεί ότι ή συγχρότηση τής συλλογής τών έντύπων βιβλίων τής Ζωοδόχου Πηγής (με τις περισσότερες προσκτήσεις να έντοπίζονται σε όλη τή διάρκεια του 19ου αι.) όφείλεται πρωτίστως στη σχέση τής μονής με τή μονή του Θεολόγου· τά αφιερωτικά σημειώματα τών βιβλίων άποδεικνύουν σε πολλές περιπτώσεις τή μέριμνα που έδειχναν για τόν εμπλουτισμό της οι μοναστές του Άγίου Ίωάννου του Θεολόγου, ιδίως όσοι διετέλεσαν έφημέριοι ή πνευματικοί τής γυναικείας μονής. Σε ανάλογη πάντως συστοιχία ενεργούσαν και άλλα εκκλησιαστικά πρόσωπα τά όποια είχαν αναπτύξει πνευματικούς δεσμούς τόσο με τή μονή του Θεολόγου όσο και με τή μονή τής Ζωοδόχου Πηγής· αξίζει να αναφερθεί ότι ανάμεσά τους συγκαταλέγονται οι δύο πάτριες πατριάρχες Άλεξανδρείας Θεόφιλος Γ' και Ίάκωβος Β', αλλά και ό σάμιος πατριάρχης Ίεροσολύμων Κύριλλος Β', οι όποιοι φρόντιζαν να εφοδιάζουν και τις δύο πατριακές μονές με έντυπα βιβλία που προορίζονταν να καλύψουν λατρευτικές και άλλες ανάγκες.

συμπληρώσεις, διορθώσεις και παρατηρήσεις σέ βιβλιογραφημένες εκδόσεις για τούς 17ο-19ο αἰ.

Οἱ τίτλοι τῶν ἀβιβλιογράφητων ἐκδόσεων παραδίδονται πλήρεις, ἐνῶ οἱ τίτλοι τῶν ἐκδόσεων πού ἐντοπίζονται στίς γνωστές βιβλιογραφίες παραδίδονται συντομευμένοι, ἐκτός ἀπό τίς περιπτώσεις πού κάποιοι τίτλοι ἐγγράφονται στίς βιβλιογραφίες αὐτές με ἐλλείψεις· σέ ὅλες πάντως τίς ἐγγραφές δηλώνεται ὁ ἀκριβής ἀριθμός τῶν φύλλων ἢ σελίδων, ἐνῶ ὅπου κρίθηκε ἀναγκαῖο περιλαμβάνεται ἀναλυτική περιγραφή τῶν περιεχομένων καθῶς και ἄλλες πληροφορίες· σέ κάθε, ἐπίσης, περίπτωση δηλώνονται και οἱ ἀνάλογες παραπομπές (ἠλεκτρονικοὶ σύνδεσμοι) για τὰ ψηφιοποιημένα ἀντίτυπα τὰ ὁποῖα ἐντοπίζονται στό διαδίκτυο, ἐφόσον λόγω τῶν σημερινῶν περιστάσεων ἢ ἀπαραίτητη σύγκριση με ἀντίτυπα ἄλλων βιβλιοθηκῶν στάθηκε δυνατή μέσω τοῦ διαδικτύου και μόνον.⁴

Σέ ὅλες τίς περιπτώσεις ἐλέγχθηκαν οἱ γνωστές ἐντυπες βιβλιογραφίες, ἀλλά και ὁ ἐνημερωμένος ἠλεκτρονικός κατάλογος τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας τοῦ 19οῦ αἰ. ἀπό τὸ Βιβλιολογικὸ Ἐργαστήρι «Φίλιππος Ἡλιοῦ».

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς: ἀρ. **1.1**, 3, 4, 5, 6 και **2.1**, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 (σύνολο 45).

Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου: ἀρ. **1.2** και **2.7**, 8, 9, 10, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 40 (σύνολο 17).

---

4. Ὅπου δὲν δηλώνονται ἄμεσα οἱ σχετικοὶ σύνδεσμοι, ἀκόμα κι ἂν γίνεται ἀναφορὰ σέ ψηφιοποιημένα ἀντίτυπα, ὅπως αὐτὰ πού παραδίδονται στὸν Ἡλεκτρονικὸ Κατάλογο τοῦ Βιβλιογραφικοῦ Ἐργαστηρίου «Φίλιππος Ἡλιοῦ», ἢ σέ ψηφιοποιημένες σελίδες τίτλου, ὅπως αὐτές πού ἐντοπίζονται στὸν Ἡλεκτρονικὸ Βιβλιογραφικὸ Κατάλογο τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ κ.ἄ., αὐτὸ ὀφείλεται στό ὅτι οἱ σύνδεσμοι ἀποτελοῦνται ἀπὸ μακροσκελεῖς συνδυασμοὺς γραμμάτων και χαρακτήρων· ἔτσι ὁ ἐνδιαφερόμενος θὰ πρέπει νὰ κατευθυνθεῖ στὴν κεντρικὴ σελίδα κάθε ἰστότοπου και νὰ ἐντοπίσει τὸ ἀνάλογο ψηφιακὸ ὑλικὸ με εἰδικὴ ἀναζήτηση.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ

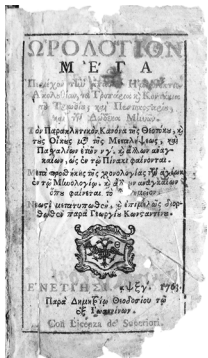
ΒΕΦΗ	Βιβλιολογικό Έργαστήρι «Φίλιππος Ήλιού», Έλληνική Βιβλιογραφία του 19ου αιώνα, Ηλεκτρονικός Κατάλογος: http://62.1.45.170/bibliology/index.htm
Βρετός	Βλ. Παπαδόπουλος-Βρετός
Βρέττα, ΣΒ	<i>Σμυρναϊκή Βιβλιογραφία (1764-1922)</i> . Ερευνητικό Πρόγραμμα. Επιστημονική εποπτεία: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης – Ιωάννα Πετροπούλου, Βιβλιογραφική τεκμηρίωση - σύνταξη καταλόγου: Σάντρα Βρέττα, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, με τη συνεργασία του Βιβλιολογικού Εργαστηρίου «Φίλιππος Ήλιού» (Μουσείο Μπενάκη – Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος), Αθήνα 2020 [=ηλεκτρονική έκδοση σε ένθετο ψηφιακό δίσκο (CD) στό: Ιωάννα Πετροπούλου, <i>Η Σύμωρη των βιβλίων, Συγγραφείς, μεταφραστές, εκδότες, τυπογράφοι, 1764-1922</i> , (Πρόλογος Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδη), Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Βιβλιοθήκη Ιστορικών Μελετών 4), Αθήνα 2020].
Γιαννακόπουλος	Γιῶργος Α. Γιαννακόπουλος, «Έλληνικά βιβλία τυπωμένα στη Σύμωρη (1894-1922), Βιβλιογραφική συμβολή», <i>Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν</i> 7 (1988-1989), 247-294.
Γ.Μ.	Δ. Σ. Γκίνης – Β. Γ. Μέζας, <i>Έλληνική Βιβλιογραφία 1800-1863. Άναγραφή τῶν κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περιόδον ὅπου δῆποτε ἔλληριστὶ ἐκδοθέντων βιβλίων καὶ ἐντύπων ἐν γένει</i> , τ. Α' 1800-1839, Ἀθήνα 1939· τ. Β' 1840-1855· τ. Γ' <i>Περιέχων τὰ ἐντυπα τῶν ἐτῶν 1856-1863, τὰς προσθήκας τῶν ἐτῶν 1856-1863 καὶ τὸ εὐρετήριον τῶν κυρίων ὀνομάτων</i> , Ἀθήνα 1957.
Ήλιού	Φίλιππος Ήλιού, <i>Έλληνική Βιβλιογραφία τοῦ 19ου αἰῶνα. Βιβλία-Φυλλάδια</i> , τ. Α', 1801-1818, Βιβλιολογικό Έργαστήρι – Έλληνικό Λογοτεχνικό καὶ Ἱστορικό Ἀρχεῖο, Ἀθήνα 1997· Βιβλιολογικό Έργαστήρι «Φίλιππος Ήλιού», <i>Φίλιππου Ήλιού Κατάλοιπα. Έλληνική Βιβλιογραφία τοῦ 19ου αἰῶνα. Βιβλία-Φυλλάδια</i> , τ. Β', 1819-1832 καὶ τ. Γ', <i>Τὰ Ὀθωνικά χρόνια Α' 1833-1844</i> , Μουσείο Μπενάκη – Έλληνικό Λογοτεχνικό καὶ Ἱστορικό Ἀρχεῖο Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπέζης, Ἀθήνα 2011, 2016.
Ήλιού-Πολέμη	Φίλιππος Ή. Ήλιού – Πόπη Πολέμη, <i>Έλληνική Βιβλιογραφία 1864-1900. Συνοπτικὴ ἀναγραφή</i> , τ. Α'-Δ', Βιβλιολογικό Έργαστήρι «Φίλιππος Ήλιού» – Έλληνικό Λογοτεχνικό καὶ Ἱστορικό Ἀρχεῖο, Ἀθήνα 2006.
Ήλιού, Προσθήκες	Φίλιππος Ή. Ήλιού, <i>Προσθήκες στὴν Έλληνική Βιβλιογραφία</i> , τόμ. Α', <i>Τὰ βιβλιογραφικά κατάλοιπα τοῦ Ε. Legrand καὶ τοῦ Η. Pernot (1515-1799)</i> , Ἀθήνα 1973.

Ήλιου V	Φίλιππος Ήλιου, «Συμπληρωματικά για την τυπογραφία του Άγιου Γεωργίου (Βενετία 1850-1882)», ΚΝΕ/ΕΙΕ, <i>Τετράδια Έργασίας</i> 10 (1988), 83-108 [άρ. Α4102-Α4112 και Α5287- Α5289].
Καράς (ΒΠρΑθ)	Γιάννης Καράς, <i>Τὰ ἑλληνικὰ ἔντυπα τοῦ Πρωτάτου καὶ τῆς Ἀθω- νιάδος</i> , Ἀθήνα 1985.
Καράς (ΜΣιμ)	Γιάννης Καράς, <i>Τὰ ἑλληνικὰ ἔντυπα τῆς Ι. Μ. Σίμωνος Πέτρας</i> , Ἀθήνα 1989.
Λάμπρος, Κατάλογος Β'	Παῦλος Λάμπρος, <i>Κατάλογος Β'· Σπανίων βιβλίων τῆς Νεοελλη- νικῆς Φιλολογίας, Πωλουμένων ἐν Ἀθήναις</i> , Ἀθήνα 1864.
Λ.Χ., ΕΒ 1791-1795	Γ. Γ. Λαδάς – Ἀθ. Δ. Χατζηδῆμος, <i>Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1791-1795</i> , Ἀθήνα 1970.
Λ.Χ., ΕΒ 1796-1799	Γ. Γ. Λαδάς – Ἀθ. Δ. Χατζηδῆμος, <i>Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1796-1799</i> , Ἀθήνα 1973.
Λ.Χ., 15ος-17ος αἰ.	Γ. Γ. Λαδάς – Ἀθ. Δ. Χατζηδῆμος, <i>Προσθήκες, Διορθώσεις καὶ Συμπληρώσεις στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τοῦ Emile Legrand γιὰ τοὺς αἰῶνες XV, XVI καὶ XVII</i> , Ἀθήνα 1976.
Λ.Χ., 18ος αἰ.	Γ. Γ. Λαδάς – Ἀθ. Δ. Χατζηδῆμος, <i>Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Συμβολὴ στὸ δέκατο ὄγδοο αἰῶνα</i> , τ. Α'-Β', Ἀθήνα 1964-1976.
Παπαδόπ. Α'	Θωμᾶς Ι. Παπαδόπουλος, <i>Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία (1466 ci.- 1800). Τόμος Πρῶτος. Ἀλφαβητικὴ καὶ χρονολογικὴ ἀνακατά- ταξις</i> , Ἀθήνα 1984.
Παπαδόπ. Β'	Θωμᾶς Ι. Παπαδόπουλος, <i>Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία (1466 ci.- 1800). Τόμος Δεύτερος (Παράρτημα). Προσθήκαι - Συμπληρώ- σεις - Διορθώσεις</i> , Ἀθήνα 1986.
Παπαδόπου- λος-Βρετός, Νεοελ. Φιολ.	Ἀνδρέας Παπαδόπουλος-Βρετός, <i>Νεοελληνικὴ Φιλολογία ἦτοι Κατάλογος τῶν ἀπὸ πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μέ- χρι ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι Βασιλείας τυπωθέντων βιβλίων παρ' Ἑλλήνων εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἢ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν</i> , τ. Α', Ἀθήνα 1854 / τ. Β' (1857).
Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη	Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος – Χρυσόστομος Φλωρεντῆς (διάκ.), <i>Πα- τμιακὴ Βιβλιοθήκη. Κατάλογος τῶν ἐντύπων (15ος-19ος αἰ.)</i> , τ. Α' 1493-1800, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Ἀθήνα 1993· τ. Β' 1801-1890, Ἀθή- να 1995· τ. Γ' 1891-1900 <i>Νεώτερες προσκτήσεις – Περιοδικὰ – Ἐφημερίδες – Ἐπετηρίδες</i> , Ἀθήνα 1996 καὶ Ἰ. Μ. Μελιανός, <i>Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη. Κατάλογος τῶν ἐντύπων (15ος-19ος αἰ.)</i> , τ. Δ', <i>Νέες προσκτήσεις τῆς Βιβλιοθήκης, Προσθήκες καὶ συ- μπληρώσεις στοὺς τόμους Α'-Β'-Γ'</i> , ΕΙΕ/ΠΕ/ΓΝΕ (ΚΝΕ), Ἀθή- να, 2012.
Φραγκίσκος ΙΙ	Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος, «Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863», <i>Ὁ Ἐρασιπύτης</i> 6 (1968), 27-31 [άρ. Α925-Α937].

Φώσκολος Ι	Μάρκος Φώσκολος, «Τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ βιβλία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Ρώμης. Μὲ συμπληρώσεις στὶς Βιβλιογραφίες τῶν E. Legrand καὶ Δ. Γκίνη – Β. Μέζα», <i>Ὁ Ἐραμιστής</i> 9 (1971), 1-62 [ἀρ. A1140-A1145].
Bianu-Hodos	Ian Bianu – Nerva Hodos, <i>Bibliografia Românească veche (1508-1830)</i> , τ. I (1508-1716), Βουκουρέστι 1903.
Darlow-Moule	Th. H. Darlow – F. H. Moule, <i>An Historical Catalogue of the Printed Editions of the Holy Scripture in the Library of the British and Foreign Bible Society</i> , τ. II, μέρος I, Λονδίνο 1911.
Gaidagis	Nikos Gaidagis, <i>Catalogul cărților grecești de la Biblioteca Centrală Universitară «M. Eminescu» - Iași</i> , vol. II (Secolul al XVIII-lea), Biblioteca Centrală Universitară «M. Eminescu», Ιάσι 1978.
Legrand, BH	Émile Legrand, <i>Bibliographie Hellénique: XVe-XVIIe siècles</i> , t. I-IV, Παρίσι 1885-1906 / <i>XVIIe siècle</i> , t. I-V, Παρίσι 1894-1903 / <i>XVIIIe siècle</i> , t. I-II, (par L. Petit – H. Pernot), Παρίσι 1918-1928. Ανατύπωση 1963.
Legrand, <i>Bibl. Ion.</i>	Émile Legrand, <i>Bibliographie Ionienne ... par Emile Legrand ... publiée par Hubert Pernot</i> , t. I-II, Παρίσι 1910. Ανατύπωση 1963.
Petit	Louis Petit, <i>Bibliographie des Acolouthies grecques</i> , Βρυξέλλες 1926 (οἱ λατινικοὶ ἀριθμοὶ στὴ βιβλιογραφικὴ ἔνδειξη παραπέμπουν στὶς σελίδες τοῦ δημοσιεύματος).

1. ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

(Ἀβιβλιογράφητες ἐκδόσεις)

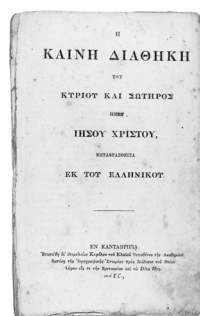

1.1. ΩΡΟΛΟΤΙΟΝ / ΜΕΤΑ / Περιέχον τὴν ἄπασαν Ἡμερονύκτιον / Ἀκολουθίαν, τὰ Τροπάρια κ(αί) Κοντάκια / τοῦ Τριωδίου, καὶ Πεντηχοσαρίου, / καὶ τῶν Δώδεκα Μηνῶν. / Τὸν Παρακλητικὸν Κανόνα τῆς Θεοτόκου, κ(αί) / τοὺς Οἴκους μ(ε)τ(ᾶ) τῆς Μεταλήψεως, καὶ / Πασχαλίων ἐτῶν νγ'. κ(αί) ἄλλων ἀνάγκ-/καίων, ὡς ἐν τῷ Πίνακι φαίνονται. / Μετὰ προσθήκης τῆς χρονολογίας τῶν ἁγίων / ἐν τῷ Μηνολογίῳ. κ(αί) ἄλλων ἀνάγκαιων / ὅπου φαίνεται τὸ * σημεῖον. / Νεωρὶ μετατυπωθὲν, κ(αί) ἐπιμελῶς διορ-/θωθὲν παρὰ Γεωργίου Κωνσταντίνου. / [τυπογρ. σῆμα Δ. Θ.] / Ε'ΝΕΤΙ'ΗΙΣΙ. αψξζγ'. 1763. / Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ τῶ / ἐξ Ἱωννίνων. / Con Licenza de' Superiori. 16,5 ἐκ. – φ. 2 χ.ἀ. + σ. 3-722~ □ ἡ περιγραφή ἀπὸ ἀντίτυπο ἑλλιπές (ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σώζονται δύο φύλλα) καὶ κολοβὸ (ἀπὸ τὸ τελευταῖο τεῦχος Hh σώζεται τὸ πρῶτο φύλλο μὲ τίς σ. 721-722) [=προφανῶς ἡ ἐκδόση περιεῖχε: φ. 4 + σ. 744] □ τεύχη: 1 δυάδιο στὴν ἀρχὴ χ.ἀ. + 31 ἐξάδια (: A¹², B¹², C¹², D¹², E¹², F¹², G¹², H¹², I¹² K¹², L¹², M¹², N¹², O¹², P¹², Q¹², R¹², S¹², T¹², V¹², X¹², Y¹², Z¹², Aa¹², Bb¹², Cc¹², Dd¹², Ee¹², Ff¹², Gg¹², Hh¹²) □

ἐκτύπωση δίχρωμη □ ὁ τίτλος καὶ τὸ κείμενο πλαισιωμένα μὲ μονή τυπογραφικὴ γραμμὴ □ ἐπίτιτλα □ τυπογρ. διακοσμητικὸ στή σ. 485 □ ὄλοσέλιδες ξυλογραφίες στὶς σ. (486) (: *Τῶν Ἁγίων Πάντων ὁ χορὸς Θεϊότητας*), (522) (: *Ὁ Ἐδαγγελισμὸς*), (552) (: *Ἰησοῦς Χριστός*), (562) (: *Μ(ήτη)ρ Θε(ο)ῦ*), (572) (: *Ἄγγελος*), (586) (: ποτήριον) καὶ μικρὲς ξυλογραφίες μέσα στὸ κείμενο στὶς σ. 338, 349, 369, 464, 465, 468, 469, 471, 472, 477, 479, 484 □ μὲ μεμονωμένα τυπογραφικὰ λάθη στὴ σελιδαρίθμηση (ἢ σ. 163 φέρει τὸν ἀρ. 167 καὶ ἢ σ. 657 τὸν ἀρ. 667) □ ὁ τίτλος στὸ φ. [1]r τὸ verso τοῦ φύλλου λευκὸ φ. [2]r: *Πίναξ τοῦ Ὁρολογίου*· στὸ verso τοῦ φύλλου, στὸ τέλος: *Προσόμοια κατ' ἐπιτομὴν τῶν ἐν τῷ / Μηρο-[λογία]· σ. 3-255: (Ἔρολόγιον)· σ. 256-454: Μηρολόγιον Σὺν Θεῷ Ἁγίῳ τῶν ὅλων Ἐνιαυτοῦ· σ. 455-521: Απολυτίκια καὶ Κοντάκια Τοῦ Τριωδίου, κ(αι) ἕξω τοῦ Πάσχα, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, μέχρι τῶν Ἁγίων Πάντων· σ. 523-551: Ἀκολουθία Εἰς τὸν Ἀκάθιστον Ὑμνον· σ. 553-561: Κανὼν Κατανυκτικὸς Εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· σ. 563-571: Κανὼν Παρακλητικὸς Εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ... Ποίημα Θεοσηρῆτικον Μοναχοῦ· σ. 573-585: Κανὼν Παρακλητικὸς Εἰς τὸν Φύλακα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς Ἄγγελον. Ποίημα Ἰωάννου Μοναχοῦ τοῦ Μαυρόποδος...· σ. 587-627: Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Μεταλήψεως· σ. 627-634: Κανὼν Ἰετηρίου Ψαλλόμενος Εἰς τὰς Ἐπουρανίους Δυνάμεις, κ(αι) εἰς πάντας τοὺς Ἁγίους. Ποίημα τοῦ Κυρίου Ἰωσήφ· σ. 635-667 [=657]: *Τὸ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, λόγος περὶ Ἐξόδου Ψυχῆς, κ(αι) περὶ τῆς δευτέρας Παρουσίας· σ. 658-674: Προσόμοια κατ' ἐπιτομὴν Περιέχοντα ὅλον τὸ Μηρολόγιον, Ποίημα Χριστοφόρου Πατρικίου, κ(αι) Ἀθηνάτου τοῦ Μιτυληναίου· σ. 675-699: Πασχάλιον Σὺν Θεῷ Ἁγίῳ, Ἐτῶν γγ' ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀψέδ' ἕως τοῦ αἰως'· σ. 699-701: Σεληνοδρόμιον Παντοτινόν. Ἰωῆ Γαλληρᾷ τοῦ Κρητός· σ. 702-720: Σύνοψις μικρὰ περὶ Νηστεϊῶν, κ(αι) ἐτέρων χρησίμων ὑποθέσεων...· σ. 721-722: Ἐδαγγέλιον τῆς Ἁγίας κ(αι) Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Κατὰ Ἰωάννην· στὸ κάτω μέρος ἡ ἐνδειξὴ τῆς ἐπόμενης σελίδας: ΣΤΑΥ= (προφανὸς ἀκολουθοῦσε: *Σταύρωσις Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Ἁγίου Ἐδαγγελίου*) □ προηγούμενη γνωστὴ ἔκδοσις Ἐρολογίου σὲ μεγαλύτερο σχῆμα (21,5 ἐκ.) ἀπὸ τὸν Δ. Θεοδοσίου τὸ 1760 (βλ. Παπαδόπ. Α', 2852), ἐνὲ ἐπόμενῃ γνωστῇ, τὸ 1764 (βλ. Παπαδόπ. IV, σ. 593, ἀρ. 19) □ τὸ ἴδιο ἔτος, 1763, κυκλοφόρησε καὶ Ἐρολόγιον ἀπὸ τὴν τυπογρ. τοῦ Βόρτολι, σὲ σχῆμα 4ο (βλ. Ἠλιού, Προσθήκες, ἀρ. 143).**

1.2. Ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ. ~ Ἐν Κανταβριγίᾳ Ἐτυπώθη δι' ἐπιμελείας Καρόλου τοῦ Κλαϊοῦ Τυποθέτου τῆς Ακαδημίας· δαπάνη τῆς Ἱερογραφικῆς Ἐταιρίας πρὸς διάδοσιν τοῦ Θεοῦ λόγου εἰς τε τὴν Βρετανίαν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. αὐ' ἕξ' ζ'. [=1867].

18,5 ἐκ. – φ. 2 χ.ἀ. + σ. 479 + 1 λ. □ παράλληλη ἔκδοσις μὲ ἐκείνη πού βιβλιογραφεῖται στὸ Ἠλιού-Πολέμη, 1867.157 (βλ. παρακάτω τὴν ἐγγραφή μὲ ἀρ. 2.30) □ ἐδῶ ὁ τίτλος καὶ τὸ κείμενο χωρὶς πλάισιο, ἐνὲ τὸ κείμενο σὲ μία στήλη □ προηγούμενη γνωστὴ ἔκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν Ἱερογραφικὴ Ἐταιρεία μὲ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων κυκλοφόρησε τὸ 1861 μὲ τίτλο: *Ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Παραφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ. Κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις ἔκδοσιν τοῦ 1855.* ~ 1861, ἐνὲ ἐπόμεναις γνωστὰς ἐκδόσεις μὲ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων κυκλοφόρησαν τυπωμένες αἰδ' ἐπιμελείας Καρόλου τοῦ Κλαϊοῦ) στὰ 1869, 1873, 1876 (σὲ 4ο;), 1881, 1884,

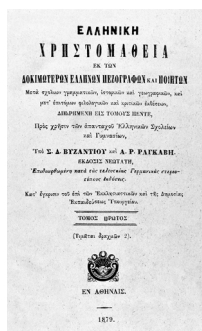

και τυπωμένες «δι' ἐπιμελείας τῶν τῆς Ἀκαδημίας Τυποθετῶν» στὰ 1885, 1890, 1897· ἀναλυτικά γιὰ τὶς ἐκδόσεις αὐτὲς βλ. τὸν ἠλεκτρονικὸ κατάλογο τοῦ ΒΕΦΗ.

ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, τ. Δ', σ. 86, ἀρ. 3882, ὅπου ἐσφραλισμένα εἶχαν δηλωθεῖ φ. [2]+σ. 555+1 λ.).

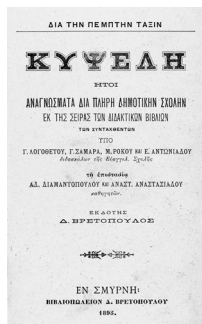
ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γλασκώβης, Σκωτία (University of Glasgow Library, UGL):

<https://discover.libraryhub.jisc.ac.uk/search?title=Kaine&date=1867&rn=12<20.04.2020>> (χωρὶς νὰ παραδίδεται ψηφιοποιημένο ὄλυκό).

1.3. Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια Ἐκ τῶν δοκιμωτέρων Ἑλλήνων Πεζογράφων καὶ Ποιητῶν Μετὰ σχολίων γραμματικῶν, ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν, καὶ μετ' ἐπιτόμων φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν ἐκθέσεων, Διηρημένη εἰς τόμους Πέντε, Πρὸς χρῆσιν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ Γυμνασίων, Ὑπὸ Σ. Δ. Βυζαντίου καὶ Α. Ρ. Ραγκαβῆ. Ἐκδοσις Νεωτάτη, Ἐπιδιωρθωμένη κατὰ τὰς τελευταίας Γερμανικὰς στερεοτύπους ἐκδόσεις. Κατ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. ~ Τόμος Πρῶτος. ~ (Τιμᾶται δραχμῶν 2). [τυπογρ. κόσμημα] Ἐν Ἀθήναις, ~ 1879.

21,5 ἐκ. □ σ. 255 + 1 χ.ἀ. □ χωρὶς μνεῖα ἐκδότη □ χωρὶς διακόσμηση □ στὴ σελίδα τέλους 1 χ.ἀ.: Πίναξ τῶ ἐν τῷ Α'. Τόμος περιεχομένων □ ἀπὸ τῆ «Νεωτάτη» αὐτῆ ἐκδοσὴ τῆς Χρηστομάθειας βιβλιογραφεῖται ὁ τ. Β' (βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1879.634).

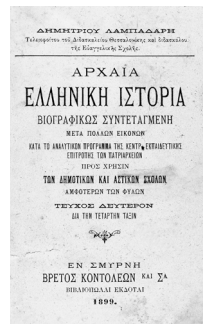
1.4. Διὰ τὴν Πέμπτην Τάξιν ~ Κυψέλη ἦτοι Ἀναγνώσματα διὰ πλήρη Δημοτικὴν Σχολὴν Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν συνταχθέντων ὑπὸ Γ. Λογοθέτου, Γ. Σαμαρᾶ, Μ. Ρόκου καὶ Ε. Ἀντωνιάδου διδασκάλων τῆς Εὐαγγελ. Σχολῆς τῆ ἐπιστάσις Ἀναστ. Ἀναστασιάδου καὶ Ἀδ. Ν. Διαμαντοπούλου καθηγητῶν. ~ Ἐκδότης Δ. Βρετοπούλος ~ Ἐν Σμύρνῃ Βιβλιοπωλεῖον Δ. Βρετοπούλου 1895. <τυπογραφεῖον Διεθνές>.

18,2 ἐκ. – σ. 272 + ἐξφ. □ ὁ τίτλος στὸ ἐξφ. ἐντὸς πλαίσιο, ἐπαναλαμβάνεται αὐτοῦσις στὴ σ. (1) χωρὶς πλαίσιο· στὴ σ. (2): Ἀδεία τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὑπ' ἀρ. 1 18 καὶ ἡμερομ. 27 Μάρτ 1311. - Τυπογραφεῖον Διεθνές· στὸ ὀπισθόφυλλο: Ἔργα τῶν αὐτῶν συγγραφέων (ἀπαριθμοῦνται διδακτικὰ βιβλία - ἔργα τῶν ἰδίων συγγραφέων, χωρὶς χρονολογίαις ἐκδόσεως) □ ἀπὸ τῆ σειρά αὐτῆ τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν ἰδίων συγγραφέων με τὸν τίτλο «Κυψέλη», ἐγγράφονται τὸ ἴδιο ἔτος οἱ τόμοι γιὰ τὶς τάξεις: Α' (Ἡλιού-Πολέμη, 1895.225), Β' (Ἡλιού-Πολέμη, 1895.226), Γ' (Ἡλιού-Πολέμη, 1895.227), Δ' (ΒΕΦΗ, Προσθήκες, ἀρ. [ὑπὸ ἐκδοσῆ]) καὶ ΣΤ' (Ἡλιού-Πολέμη, 1895.228)· οἱ ἐγγράφαι αὐτὲς ἀναπαράγονται καὶ ἀπὸ τῆ Βρέττα, ΣΒ, σ. 368-369, ἀρ. 1568 (τάξη Α'), 1569 (τάξη Β'), 1570 (τάξη Γ'), 1571 (τάξη Δ'), 1572 (τάξη ΣΤ').

1.5. Δημητρίου Λαμπαδάρη Τελειοφοίτου τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλονίκης καὶ διδασκάλου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. ~ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία βιο-

γραφικῶς συντεταγμένη μετὰ πολλῶν εἰκόνων κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμ-
μα τῆς Κεντρ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Πατριαρχείων Πρὸς χρῆσιν
τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἀστικῶν Σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων Τεῦχος Δεύτε-
ρον Διὰ τὴν τετάρτην τάξιν [τυπογρ. κόσμημα] Ἐν Σμύρῃ Βρετὸς Κοντολέ-
ων καὶ Σα Βιβλιοπῶλαι Ἐκδῶται 1899.

18,8 ἐκ. – σ. 142 + 2 λ. + ὀπισθόφυλλο □ στή σ. (2): *Ἀδεία τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουρ-
γείου τῆς Παιδείας καὶ ἐγκρίσει τῆς κεντρικῆς ἐκπαιδευτικῆς τῶν Πατριαρχείων ἐπι-
τροπῆς. – Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Βρ. Κοντολέοντος καὶ Σα: στὸ ὀπισθόφυλλο (ὅπου ἀνα-
κοινώσεις ἐκδόσεων διδακτικῶν ἐγχειριδίων) βρῖσκεται καὶ ἀνακοίνωση γιὰ τὴν παρῶσα
ἐκδοση ὡς ἐξῆς: Βιβλιοπωλεῖον Βρετοῦ Κοντολέοντος & Σας Δαπάνη αὐτοῦ Νεοφανεῖς
ἐκδόσεις βιβλίων – Λαμπαδάρη Δ. Ἑλληνικὴ Ἱστορία βιογραφικῶς συντεταγμένη εἰς δύο
τεύχη διὰ τὴν γ' καὶ δ' τάξιν τῶν δημοτ. σχολῶν μετ' εἰκόνων. 1899. / Τεῦχος Α' σελ. 96.
/ Τεῦχος Β' σελ. 120 □ πληροφορία γιὰ παρόμοια ἀνακοίνωση παραδίδει ὁ Γιαννακόπου-
λος, σ. 265, ἀρ. 38, σὲ ὀπισθόφυλλο ἄλλου διδακτικοῦ ἐγχειριδίου τοῦ ἴδιου ἔτους ὡς ἐξῆς:
«Βιβλιοπωλεῖον Βρετοῦ Κοντολέοντος & Σας. Δαπάνη αὐτοῦ, νεοφανεῖς ἐκδόσεις βιβλίων
... Λαμπαδάρη Δ. Ἑλληνικὴ Ἱστορία βιογραφικῶς συντεταγμένη, εἰς δύο τεύχη, διὰ τὴν
γ' καὶ δ' τάξιν τῶν δημοτ. σχολῶν, μετ' εἰκόνων. 1899. / Τεῦχος Α' σελ. 120. / Τεῦχος Β'
σελ. 140» □ τὴν πληροφορία αὐτὴ τοῦ Γιαννακόπουλου γιὰ τὰ δύο τεύχη Α' καὶ Β' τῆς
«Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας» ἀναπαράγει καὶ ἡ Βρέττα, ΣΒ, σ. 496, ἀρ. 2104 (τχ. Α')
καὶ 2105 (τχ. Β') στὴν ἐνόττηα «Ἐκδόσεις ἀπὸ μνεῖες σὲ ὀπισθόφυλλα ἐντύπων».*

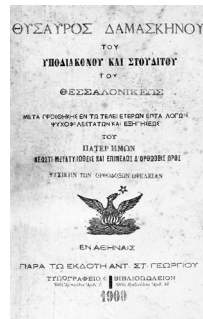

1.6. Ὁ Ἰσαυρὸς Δαμασκηνοῦ τοῦ Ὑποδιακόνου καὶ Στουδίτου τοῦ Θεσσαλο-
νικέως Μετὰ προσθήκης ἐν τῷ τέλει ἐτέρων ἑπτὰ Λόγων ψυχΟφελεστάτων
καὶ Ἐξηγήσεως τοῦ Πάτερ ἡμῶν Νεωστὶ μετατυπωθεὶς καὶ ἐπιμελῶς διορ-
θωθεὶς πρὸς ψυχικὴν τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν [ἐκδ. σῆμα (=φοίνικας)] Ἐν
Ἀθήναις Παρὰ τῷ ἐκδότη Ἄντ. Στ. Γεωργίου Τυπογραφεῖον Ὁδὸς Ἀριστείδου
Ἀριθ. 3 | Βιβλιοπωλεῖον Ὁδὸς Πραξιτέλους Ἀριθ. 46 1900.

23,8 ἐκ. – σ. 467 + 1 λ. □ ἡ ἐκδοση πολὺ καταγράφεται ἐδῶ φαίνεται ὅτι κυκλοφόρησε καὶ
δεύτερη φορὰ τὸ ἴδιο ἔτος μὲ πανομοιότυπη σελίδα τίτλου ἀλλὰ διορθωμένη τὴν πρώτη
λέξη (: Θεσαυρός), ἀφοῦ τὸ ἴδιο ἔτος ἐγγράφεται ἐκδοση μὲ συνοπτικὸ τίτλο: «Θησαυ-
ρὸς Δαμασκηνοῦ τοῦ Ὑποδιακόνου καὶ Στουδίτου ... Ἐν Ἀθήναις ... 1900», βλ. ΒΕΦΗ,
Προσθήκες, ἀρ. [ὑπὸ ἐκδοση]: ἡ ἐγγραφή ἐκεῖ χωρὶς ἀρ. σελίδων, μὲ προγενέστερη βιβλιο-
γράφηση-πηγή: Βαρβούνης, Ἀθωνικά (ΣκΚαυσ), ἀρ. 605, ὅπου καταγράφεται ἀντίτυπο
στὴ Σκήτη Καυσοκαλυβίων (βλ. Μ. Γ. Βαρβούνης, «Ἡ Βιβλιοθήκη του Κυριακοῦ στην
Ι. Σκήτη Καυσοκαλυβίων του Αγίου Ὁρους», στὸ Μ. Γ. Βαρβούνης, *Κατὰ το ὄρος του
Ἄθωνος. Ἀθωνικά καὶ Ἀγιορείτικα Μελετήματα*, Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Οἶκος Ἀδελφῶν Κυ-
ριακίδη Α.Ε., 2006, σ. 225-316, μὲ προηγούμενη δημοσίευση τῆς μελέτης στὸ *Θεολογία*
73/2 (2002), 601-648 καὶ *Θεολογία* 74/1 (2003), 63-110).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

<https://opac.mountathos.org/webopacma/Vubis.csp> <26/05/2020> (διαθέσιμη μόνον ἡ σε-
λίδα τίτλου, χωρὶς νὰ δηλώνεται ἡ προέλευση τοῦ ἀντιτύπου) – ἀντίτυπα τῆς ἐκδοσης
αὐτῆς μὲ τὸν τίτλο «Θησαυρὸς» ἐγγράφονται στὶς μονὲς Ἄγ. Παύλου καὶ Ξενοφώντος,

ἐνῶ ἀντίτυπο τῆς ἔκδοσης μὲ τὸν τίτλο «Θησαυρός» ἐγγράφεται στὴ μονὴ Καρακάλλου· ψηφιοποιημένη πάντως σελίδα τίτλου τῆς παράλληλης ἔκδοσης μὲ τὸν τίτλο «Θησαυρός» ἐντοπίστηκε σὲ ἴστοσελίδα παλαιοβιβλιοπωλείου τῶν Ἀθηνῶν στὸν ἐξῆς σύνδεσμο: <https://www.bibliopolio.gr/search?search=23812P> <20.04.2020>.

2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

2.1. Θεοτοκάριον Ὁραιότατον καὶ χαρμόσου Νομ Συγγραφὴν παρὰ Αγαπίου Μοναχοῦ ... Καὶ τανῦν νεωρὶ τυπωθέντε καὶ διορθωθὲν ὑπ' αὐτοῦ ... Ἐνετίησι:— Παρὰ Ἰωάννη Βίκτωρι τῷ Σαβιῶνι. ἀ'χ'μ'γ'. [=1643].

Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. I, σ. 446, ἀρ. 334 / Παπαδόπ. Α', 3397

22 ἐκ. — φ. 2 χ.ἄ. + σ. ρπς' (186) + φ. 1 λ. □ τεύχη: 1 δίφυλλο στὴν ἀρχὴ χ.ἄ. + 23 δι-άδεια (: AA, BB, CF, Δ, E, Z, H, Θ, I, K, Λ, M, N, Ξ, O, Π, P, Σ, T, Υ, Φ, X, Ψ) καὶ ἓνα δίφυλλο (: Ω) □ μὲ τυπογραφικὰ λάθη στὴν ἀρίθμηση μεμονωμένων σελίδων χωρὶς ἀνακολουθία στὴ συνολικὴ σελιδαρίθμηση ἢ χάσμα στὸ κείμενο (= ἡ σελίδα ιζ' φέρει τὸν ἀριθμὸ κζ' ἢ σ. νδ' τὸν ἀρ. νε' ἢ σ. νε' τὸν ἀρ. νς' ἢ σ. πβ' τὸν ἀρ. οβ' ἢ σ. πγ' τὸν ἀρ. ξθ' ἢ σ. πζ' τὸν ἀρ. ξε' ἢ σ. ρν' τὸν ἀρ. ρμθ', ἐνῶ οἱ σελίδες λγ', λζ' καὶ μα' δὲν φέρουν ἀρίθμηση □ μὲ ἔξι ὀλοσέλιδες εἰκόνες (πρόκειται γιὰ τρεῖς ἐπαναλαμβανόμενες) στὶς σ. (ξδ') καὶ (πε'): ἡ Γέννηση, σ. (κβ') καὶ (ρνθ'): ἡ Μετάσταση τῆς Θεοτόκου, σ. (μβ') καὶ (ρκθ'): ἡ Πεντηκοστή.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=16_03_1600-13.pdf <26/05/2020> (ἀντίτυπο κολοβό) — ἀντίτυπα στὶς μονὲς Παντοκράτορος, Καρακάλλου καὶ Ξενοφῶντος.

2.2. Προσκυνητάριον Τῶν Ἱερῶν τόπων ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἁγίαν Πό-λιν Ἱερουσαλήμ Ἐκδοθὲν παρὰ Ἀρσενίου Ἱερομονάχου Καλλοῦδου τοῦ Κρη-τῆς. Κήρυκος τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ ἐν Παταβίῳ Κωππουιανοῦ Φρο-ντισηρίου Διδασκάλου. [τυπογρ. σῆμα] Ἐνετίησιν, αζ'πγ'. (sic) [=1683] Παρὰ Ἀνδρέα τῷ Ἰουλιανῷ.

Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. II, σ. 413, ἀρ. 575/ Παπαδόπ. Α', 4177

16 ἐκ. — φ. 4 χ.ἄ. + σ. ργ' (190) + 2 λ. □ ἀποδίδεται ἐπακριβῶς ὁ τίτλος (παρατηροῦνται μικρὲς διαφορὲς στὸν τίτλο πού παραδίδει ὁ Legrand) □ τεύχη: 1 δυάδιο χ.ἄ. μὲ τὴν ἐνδειξη: * + 12 τετράδια (: A, B, C ... M) □ ἐπίτιτλα, κοσμήματα καὶ διακοσμημένα πρωτογράμματα στὰ προλογικὰ κείμενα □ μὲ 15 ξυλογραφίες στὶς σ. ιβ', μς', νς', ος', ἦβ', ργ', ρδ', ρς', ρζ', ρι', ριθ', ρλ', ρλβ', ρνα', ρξβ', δανεισμένες ἀπὸ κάποια προγενέστερη ἔκ-δοση τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιο προσγράφεται στὸν Noe Bianco, μὲ τίτλο: *Viaggio da Venetia al Santo Sepolcro, et al monte Sina*, ὅπως ἄλλωστε σημειώνει καὶ ὁ Legrand στὴν περιγρα-φὴ τῆς προηγούμενης ἔκδοσης τοῦ «Προσκυνηταρίου» ἀπὸ τὸν Α. Ἰουλιανό, τὸ 1661 (βλ. Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. II, σ. 139-141, ἀρ. 444, ὅπου: σ. [8]+ρῆθ') □ στὴν περιγραφή πάντως τῆς παρούσας ἔκδοσης ὁ Legrand δὲν ἀναφέρει ὅτι οἱ σελίδες φέρουν ἐλληνικὴ

ἀριθμηση, σημειώνει ὅμως ὅτι ἀποτελεῖ ἐπανεκδόση τοῦ ἔργου ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ 1661 χωρὶς τὴν ἀφιερωτικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πρίγκιπα τῆς Μολδαβίας ποὺ δὲν ὑπάρχει ἐδῶ □ ὁ τίτλος στὸ φ. [1r], τὸ ν λευκό φ. [2]r-[3]v: τὸ προλογικὸ κείμενο (ἄρχ. *Πᾶσι τοῖς φιλενσεβευ ἀναγνώστας / Ἀρσένιος ἱερομόναχος εὔχεται*), ἴδιο μὲ αὐτὸ τῆς προηγούμενης ἐκδόσης τοῦ 1661 τὸ ὁποῖο καὶ μεταγράφει ὁ Legrand φ. [4]r-v: *Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ παρόντος Βιβλίου*· στίς σ. ἀ'-ια': ὁ κυρίως πρόλογος μὲ τίτλο: *Προσκνητᾶριον τῶν Ἱερῶν τόπων Ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ, Συντεθὲν παρὰ Ἀρσενίου Ἱερομονάχου Καλλοῦδῃ τοῦ Κρητῶς. Πρόλογος*· σ. ιγ' κ.ε.: τὸ κυρίως κείμενο.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (British Library):

http://access.bl.uk/item/viewer/ark:/81055/vdc_100096714584.0x000001#?c=0&m=0&s=0&cv=5&xywh=0%2C-54%2C2482%2C1927 <26/05/2020>.

2.3. Βιβλίον τοῦ Δεκεμβρίου μηνος. Περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἄπασαν ἀκολουθίαν. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύποτε Ἐνετίησιν Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ. ... Ἐν ἔτει. αχχπδ'. [=1684]

Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. V, σ. 136, ἀρ. 204 / Παπαδόπ. Α', 4212

30 ἐκ. – σ. γ'-σγ' (290) [=284] □ στὴν πραγματικότητα τὸ σύνολο τῶν σελίδων εἶναι 284 καὶ ὄχι 290, γιὰτὶ ἡ σ. 160, στὸ verso τοῦ τελευταίου φύλλου τοῦ τετραδίου K, ἀριθμεῖται ὡς ρζς' (166), μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκύπτει σφάλμα στὴ συνολικὴ σελιδαρίθμηση κατὰ ἔξι μονάδες □ στὸν κολοφῶνα: *Μὴν Δεκέμβριος, εἴληφεν ὠδε τέρμα. Η τῶν τετραδίων κ(α)τ(ὰ) τάξιν ἀκολουθία, Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ. Ἄπαντα εἰσι τετράδια πλὴν τοῦ σ'. ὅπερ ἐστὶ τετράδιον* [=γρ. *τριάδιον* γιὰτὶ ἡ ἐκδόση ἀποτελεῖται ἀπὸ 17 τετράδια (Α-Ρ) καὶ ἓνα τριάδιο (S)]· ἀκολουθεῖ μεγάλο σῆμα μὲ τὸ μονόγραμμα τοῦ Ἁ. Ἰουλιανῷ □ στὴν περιγραφή τῆς ἐκδόσης ὁ Legrand παραδίδει ὡς πραγματικὸ ἀριθμὸ 288 σελίδες, λαμβάνοντας ὑπόψιν τὸ σφάλμα στὴ σελιδαρίθμηση, ὑπολογίζοντας ὅμως ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ 18 τετράδια καὶ ὅτι ἡ τελευταία σελίδα τοῦ τόμου φέρει τὸν ἀρ. σγδ' (294) □ μὲ ἐπιπλέον τυπογραφικὰ λάθη στὴν ἀρίθμηση μεμονωμένων σελίδων (ἡ σ. σή' φέρει τὸν ἀριθμὸ οθ', ἡ σ. ρδ' τὸν ἀρ. ρκ', ἡ σ. ρλη' τὸν ἀρ. ρλθ', ἡ σ. ρμ' τὸν ἀρ. ρμθ', ἡ σ. ρπγ' τὸν ἀρ. ρπη', ἡ σ. σα' τὸν ἀρ. σβ', ἡ σ. ση' τὸν ἀρ. ρη', ἡ σ. σμα' τὸν ἀρ. σμβ', ἡ σ. σνα' τὸν ἀρ. σλα') □ [νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ, συμπληρωματικά, ὅτι τὸ «Βιβλίον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου» ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Γλυκῆ, καὶ τὸ ὁποῖο ὁ Λαδὰς ἀποδίδει στὸ ἔτος 1684 παρότι ἀπὸ τὸ ἀντίτυπο ποὺ περιγράφει λείπει τὸ φ. τίτλου (βλ. *Λ.Χ., 15ος-17ος αἰ.*, σ. 199, ἀρ. 277 καὶ Παπαδόπ. 4213), μᾶλλον ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐκδόση τοῦ ἔτους 1685 (βλ. Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. V, σ. 138, ἀρ. 208 / Παπαδόπ. Α', 4214)].

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

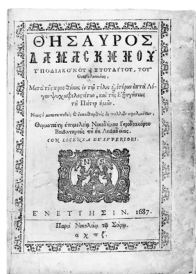
https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=07_03_04212.pdf <26/05/2020> – ἀντίτυπο στὴ μονὴ Παντοκράτορος.

2.4. Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον Νεωρὶ ἐκ δευτέρου ἀναλώμασι κ(αὶ) δαπάναις ἀφειδέσι Νικολάου Γλυκέος ... μετατυπωθὲν, Καὶ .. παρὰ Μιχαὴλ Ἱερέως Μήτρου διορθωθὲν, ἀφιερωθὲν δὲ τῷ πανιερωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ Μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας κ(υρί)ῳ Μελετίῳ τῷ Τυπάλδῳ, ... αχχς'. [=1686]

Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. II, σ. 432, ἀρ. 601 / Παπαδόπ. Α', 1145/ Παπαδόπ. Β', 456 32 έκ. – σ. σνζ'/257 (=παράλληλη ἀρίθμηση) + 3 χ.ά. + «Εὐαγγελιστάριον»: φ. 14 χ.ά. □ ὁ Παπαδόπουλος ἀποδίδει ὀρθότερα τὸν τίτλο ἀπὸ τὸν Legrand □ λεπτομέρειες ποὺ δὲν ἀναφέρονται ἀπὸ Legrand καὶ Παπαδόπουλο: στή σ. σνζ'/257 στὸ τέλος: Ἡ τῶν τετραδίων κατὰ τάξιν ἀκολουθία. *AB...P Q Omnes sunt quaterni, praeter Q quinternum*· με τυπογραφικὰ λάθη στὴν ἀρίθμηση κάποιων σελίδων, χωρὶς ἀνακολουθία στὴ συνολικὴ σελιδαρίθμηση (ἡ σ. νς'/56 ἀριθμεῖται ὡς ς'/65· μετὰ τὴ σ. σκς'/226 ἀκολουθεῖ ὁ ἀριθμὸς σελίδας σκθ'/299· μετὰ τὴ σ. σλβ'/232 ἐπανερχεταὶ ὁ ἀρ. σλα'/231· μετὰ τὴ σ. σλδ'/234 ἀκολουθεῖ ὁ ἀρ. σλζ'/237· μετὰ τὴ σ. σμ'/240 ἐπανερχεταὶ ὁ ἀρ. σλθ'/239, ὁ ὁποῖος καὶ ἀντιστοιχεῖ στὴ σωστὴ ἀρίθμηση ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθία τῶν σελίδων)· στίς 3 σελίδες τέλους χ.ά.: *Ἀναπλήρωσις εἰς Τὸ καθημερούσιον Εὐαγγέλιον, πάντων τῶν ἐκλειοπέτων. λόγων τε, κ(αὶ) λέξεων, κ(αὶ) ζίγων, τῶν ἐν τοῖς τέσσαρσιν ἱερεῖς Εὐαγγελισαῖς* □ γιὰ τὸ «Εὐαγγελιστάριον», βλ. Φώσκολος I, σ. 45, ἀρ. 36 / Λ.Χ., 15ος-17ος αἰ., σ. 204, ἀρ. 287 καὶ Παπαδόπ. Α', 1146.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=10_03_00007.pdf
<26/05/2020> – ἀντίτυπα στίς μονὲς Διονυσίου καὶ Δοχειαρίου.

2.5. ΘΗΣΑΥΡΟΣ / ΔΑΜΑΚΗΝΟΥ~ / ΥΨΟΔΙΑΚΟΝΟΥ κ(αὶ) ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ, ΤΟΥ~ / Θεσσαλονικέως, / Μετὰ τῆς προσθήκης ἐν τῷ τέλει κ(αὶ) ἑτέρων ἐπτὰ Λό- / γων ψυχοφελεσάτων, καὶ τῆς Ε΄ζηγήσεως / τοῦ Πάτερ ἡμῶν. / Νεωστὶ μετατυπῶθεις κ(αὶ) ἐκκαθαρθεὶς ἐκ πολλῶν σφαλμάτων, / Θερμοτάτῃ ἐπιμελείᾳ Νικοδήμου Γεροδιακόνου / Βαβατενοῦς τοῦ ἐκ Λεβαδειας. / CON LICENZA DE' SVPERIORI. / [τυπογρ. σῆμα μετὰ ἀρχικὰ Ν. S.] / Ε΄ΝΕΤΙΗΣΙΝ. 1687. / Παρὰ Νικολάφ τῷ Σάρφ. / α χ π ζ'. [=1687]

Λ.Χ., 15ος-17ος αἰ., σ. 208, ἀρ. 293 / Παπαδόπ. Α', 1864 (βλ. Petit, σ. XXII)

21,5 έκ. – σ. 552 □ τεύχη: 34 τετράδια (: A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z, Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll) καὶ ἓνα δυάδιο (: MM) □ ὁ Λαδὰς δὲν παραδίδει τὴν ἐγγραφή ἀπὸ αὐτοψία ἀλλὰ ἀναπαράγει τὴν πληροφορία γιὰ τὴν ἔκδοση ἀπὸ τὸν Petit· ὁ Petit πάλι, ἀναφερόμενος στὸ ἔργο τοῦ Δαμασκηνοῦ, καταγράφει τὸν τίτλο τῆς πρώτης ἔκδοσης τοῦ *Θησαυροῦ* (1568) παραδίδοντας στὴ συνέχεια μόνον τὰ ἔτη τῶν ἐκδόσεων ποὺ ἀκολούθησαν· ἔτσι, ὁ τίτλος στὸ Λ.Χ., 15ος-17ος αἰ., σ. 208, ἀρ. 293, ἐγγράφεται συνοπτικὰ ἐντὸς παρένθεσης ὡς ἐξῆς: «(Βιβλίον ὀνομαζόμενον *Θησαυρὸς* ... *Στουδίτου* ... *Ἐνετίησιν* 1687)», χωρὶς ἄλλα στοιχεῖα ἢ περιγραφή τῆς ἔκδοσης □ με μεμονωμένα τυπογραφικὰ λάθη στὴ σελιδαρίθμηση (ἡ σ. 560 φέρει τὸν ἀρ. 60, ἡ σ. 460 τὸν ἀρ. 458, ἡ σ. 526 τὸν ἀρ. 529) □ με ἀπλὰ διακοσμημένα ἐπίτιτλα καὶ μία ξυλογραφία με ἀνθικὸ διάκοσμο στὴ σ. 532 □ ὁ τίτλος στὴ σ. (1), με μεγάλο τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Σάρου, μέσα σὲ διπλὸ πλαίσιο ἀπὸ δύο τυπογραφικὲς γραμμὲς καὶ ἀπλὸ διακοσμητικὸ μοτίβο στὸ διάστημα μεταξὺ τῶν γραμμῶν (τὸ ἴδιο μοτίβο ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ ἐπίτιτλα ποὺ ἀπαντῶνται στὸ κείμενο)· ἡ σ. (2) λευκὴ· σ. 3-4: ὁ πίνακας τῶν περιεχομένων λόγων τοῦ Δαμασκηνοῦ (: *Πίναξ εἰς τὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἱησαυρόν*)· σ. 4: στὴν ἀρχή, τὸ τέλος τοῦ πίνακα (=τελ. μετὰ τὸν 36ο λόγο),

ἐνῶ στή συνέχεια, στὸ μέσον τῆς σελίδας, ἀκολουθεῖ τὸ σύντομο προλογικὸ κείμενο (: *Δαμασκηνὸς Μοναχὸς ὁ Ὑποδιάκονος, Τοῖς ἐντευξομένοις χαίρειν*) καὶ στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας, ὁ δεῦτερος πίνακας περιεχομένων, μὲ τοὺς τίτλους τῶν ἐπτὰ πρόσθετων λόγων τοῦ Ἰωαννίκιου Καρτάνου καὶ τῆς σύντομης ἐξηγήσεως τοῦ «Πάτερ ἡμῶν» (: *Ἐνταῦθα ἄρχονται Λόγοι πολλὰ ὠφέλιμοι, Καὶ ἀναγκαῖοι πρὸς Χριστιανόν, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐπτὰ. Ἦγουν,*)· στίς σ. 5-532: ὁ Θησαυρὸς· σ. 529-532: *Στίχοι ἠρωελεγεῖοι εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπερευλογημένης Θεοτόκου Μαρίας, εἰσι δὲ ὡς ἐν εἶδη διηγήσεως, ποίημα Δαμασκηνοῦ Μοναχοῦ τοῦ Στουδίτου*· σ. 533-552: οἱ λόγοι τοῦ Καρτάνου μὲ τὸν τίτλο: *Ἐνταῦθα ἄρχονται Λόγοι πολλὰ ὠφέλιμοι, κ(αί) ἀναγκαῖοι, πρὸς πάντα Χριστιανόν, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐπτὰ. Ἦγουν,*· στὸν κολοφῶνα: *Δόξα τῷ Θεῷ. Ἀμήν καὶ ξυλογραφία μὲ τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Σάρου.*

2.6. Εὐχολόγιον ... Νεωστὶ μετατυπωθὲν μετὰ τινων ὠφελίμων προσθέσεων ... ἐπιμελεία καὶ διορθώσει Ἰωάννου Ἱεροδιακόνου τοῦ Ἀβραμίου ... Ἐνετίησι. Παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ ... αχζά. [=1694].

Legrand, *BH, XVIIe s.*, t. III, σ. 1, ἀρ. 1 / Παπαδόπ. Α', 2206

24 ἐκ. – φ. 4 χ.ἄ. + σ. 491 + 1 χ.ἄ. □ τεύχη: 1 δυάδιο (: α) + 29 τετράδια (: Α-Z, Αα-Εε) + 3 δυάδια (: Gg, Hh, Ii) + 1 διφυλλο (: KK) □ ὁ Legrand δὲν ἀναφέρει τὰ τέσσερα φύλλα χ.ἄ. ἀρχῆς □ ἐκτύπωση δίχρωμη □ ὁ τίτλος στὸ recto τοῦ φ. 1 χ.ἄ. μέσα σὲ ἱστορημένο πλαίσιο· ἐντὸς τῆς σύνθεσης τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Ν. Γλυκεῖ· τὸ verso λευκὸ· φ. 2-4 χ.ἄ.: πίνακας περιεχομένων (: *Πίναξ σὺν Θεῷ ἀγίω τῶν ἐν τῷ Εὐχολογίῳ περιεχομένων. Ἀποσημειωθέντων ἐν ἀδτῷ καὶ τῶν φύλλων κ(α)τ(ὰ) τάξιν διὰ ἀριθμοῦ*).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (British Library), διαθέσιμο σὲ δύο συνδέσμους: http://access.bl.uk/item/viewer/ark:/81055/vdc_100099653136.0x000001#?c=0&m=0&s=0&cv=6&xywh=53%2C363%2C3690%2C2010 <21/01/2020> καὶ <https://books.google.gr/books?id=uWeQABeRUHwC&hl=el> <21/01/2020>.

2.7. Τριώδιον ψυχωφελέστατον, Περιέχον τὴν πρέπουσαν ἐν τῇ ἀγίᾳ κ(αί) μεγαλῇ Τεσσαρακοστῇ ἄπασαν Ἀκολουθίαν. Νεωστὶ μετατυπωθὲν, καὶ Ἐπιμελεία Διορθωθέν. Ἐνετίησι. Παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ ... αψβ'. [=1702].

Ἡλιοῦ, *Προσθήκες*, ἀρ. *87 / Α.Χ., *Ιδως*, τ. Β', σ. (1), ἀρ. 232 / Παπαδόπ. Β', *498^α (=Παπαδόπ. Α', 6146^α) / Παπαδόπ. Α', 5794

29 ἐκ. – σ. 493 + 1 χ.ἄ. <+ 2 λ.> □ τεύχη: 31 τετράδια (*Quaderni* ... Α-Z, ΑΑ-ΗΗ) καὶ ὄχι 30, ὅπως παραδίδεται στὸ Α.Χ. *Ιδως*, τ. Β', σ. (1), ἀρ. 232, ἐφόσον ἡ περιγραφή γίνεται ἐκεῖ ἀπὸ ἀντίτυπο κολοβό· διορθωτέα ὅμως καὶ ἡ μεταγραφή τῶν τετραδίων ἀπὸ τὸν κολοφῶνα στὸ Παπαδόπ. Β', *498^α, ἀφοῦ παραλείπεται τὸ 28^ο τετράδιο μὲ ἀρ. ΕΕ □ στή σ. 1 χ.ἄ. τέλους (κολοφῶνας) τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Γλυκεῖ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τετραδίων: *Quaderni*. ... □ ὁ ἴδιος ἀριθμὸς φύλλων, ἀλλὰ μὲ μικρὰς διαφορὰς ὡς πρὸς τὴ διάταξη τῶν περιεχομένων, παρατηρεῖται καὶ στὴν ἐπόμενη ἐκδοσὴ τοῦ Τριωδίου ἀπὸ τὸν Γλυκεῖ, τὸ 1722 (βλ. Α.Χ., *Ιδως*, τ. Β', σ. 19, ἀρ. 276 καὶ ψηφιοποιημένο ἀντίτυπο τῆς ἐκδοσῆς στὴν «Ἀθωνικὴ Ψηφιακὴ Κιβωτόν»).

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς (χωρὶς φ. τίτλου καὶ χωρὶς τίς σ. 493 + 1 χ.ἄ. <+ 2

λ.>) – Μονή Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου, τρία ἀντίτυπα (*Πατριακή Βιβλιοθήκη*, τ. Α', σ. 139, ἀρ. 399¹, σ. 320, ἀρ. 399³ καὶ τ. Δ', σ. 136, ἀρ. 399⁴).

2.8. Βίβλος ἐνιαύσιος τὴν ἄπασαν ἐκκλησιαστικὴν Ἀκολουθίαν. Ἀνελλιπῶς περιέχουσα, Τυπωθεῖσα μὲν ... Παρὰ ... Ἀνθίμου, τοῦ ἐξ Ἰβηρίας ... Διορθωθεῖσα δὲ .. παρὰ Μητροφάνους ... Γρηγορᾶ ... Ἐν ἔτει, α'. ψ'. θ'. [=1709] ... Ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ Μητροπόλει τῇ ἐν Τεργοβύςω, τῆς Οὐγκροβλαχίας.

Bianu – Hodos*, τ. I, σ. 480-481, ἀρ. 157 / Legrand, *BH, XVIIIe s.*, t. I, σ. 68-69, ἀρ. 52 / Παπαδόπ. Α', 1331

27,4 ἐκ. – φ. 4 χ.ἄ. + σ. 397' (973) [=974] + 2 λ. + σ. φπῆ' (588) + λς' (=36) □ τεύχη: ἓνα δυάδιο στὴν ἀρχὴ (φ. 4 χ.ἄ.)· τὸ πρῶτο μέρος (σ. 397'+2 λ.) ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐξήντα τετράδια (: Α-Ω, Αα-Ωω, Ααα-Μμμ) καὶ δύο δυάδια (: Ννν, Ξξξ)· τὸ δεύτερο (σ. φπῆ') ἀπὸ τριανταεξὶ τετράδια (: Α-Ω, Αα-Μμ) καὶ ἓνα τριάδιο (: Ν), ἐνῶ τὸ τρίτο (σ. λς') ἀπὸ δύο τετράδια (: Α, Β) καὶ ἓνα δίφυλλο (: Γ) □ στὸ πρῶτο μέρος, σ. 974 ἀντὶ 973 γιὰτὶ ἡ λευκὴ σελίδα ποὺ ἀκολουθεῖ τῆ σ. τῆε' (395) δὲν περιλαμβάνεται στὴν ἀρίθμηση, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκύπτει σφάλμα κατὰ ἓναν ἀριθμὸ □ ἔτσι, ἀπὸ τὴν ἐπόμενη σ. τῆς' (396) ἕως τὸ τέλος τῆς πρώτης ἀρίθμησης (σ. 397' =973), οἱ μονοὶ ἀριθμοὶ τῶν σελίδων βρίσκονται στὸ recto τῶν φύλλων, ἐνῶ οἱ ζυγοὶ στὸ verso □ ἐκτύπωση διχρωμῆ (μαύρο-κόκκινο) □ τὸ κείμενο σὲ δύο στῆλες, μὲ καλλιτεχνικὰ ἐπίτιτλα, διακοσμημένα πρωτογράμματα καὶ τυπογραφικὰ κοσμήματα □ ὁ τίτλος στὸ φ. [1]r ἐντὸς πλαισίου μὲ φυτικόμορφο διάκοσμο· μέσα στὴ σύνθεση, δύο στηθάρια: στὸ ἄνω μέρος: *Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς*: κάτω: *Μ(ήτηρ) Θ(εο)ῦ*, ποὺ κρατᾷ στοὺς κόλπους τῆς στηθάριο μὲ τὸν Ἰησοῦ παιδίον (=εἰκονογραφικὸς τύπος Παναγίας Βλαχερνίτισσας): στὸ verso: οἰκόσημο τοῦ Κωνσταντίνου Μπραγκοβεάνου μὲ διπλὸ πλαῖσιο καὶ πέντε δίστιχα· στὸ φ. [2]r: δεκαπέντε δίστιχα ἀφιερωμένα στὸν Μπραγκοβεάνου ἀπὸ τὸν Μητροφάνη Γρηγορᾶ μὲ τίτλο: *Ἀπολογία ὑποθετικὴ διὰ στίχων τοῦ ἄνωθεν (στὸ τέλος: Ὁ τῆς σῆς ἐκλαμπρότητος πρόθυμος θεράπων τῶν πρεσβυτέρων / εὐτελὴς Μητροφάνης)*: στὸ φ. [2]v-[3]r: ἀφιερωτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀνθίμου ἐξ Ἰβηρίας στὸν πτρχ. ΚΠόλεως Ἀθανάσιου: *Τῷ Παναγιωτάτῳ Σοφωτάτῳ Μουσικωτάτῳ καὶ Θεοπροβλήτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ... Ἐκκλησίας ... Κυρίῳ, Κυρίῳ Ἀθανασίῳ* (στὸ τέλος: *Ὁ τῆς σῆς Παναγιότητος πρόθυμος θεράπων ταπεινὸς Μητροπολίτης Οὐγκροβλαχίας Ἀνθίμος Ὁ ἐξ Ἰβηρίας*): φ. [3]v: *Περὶ τοῦ ὡς ἔχουσι τάξεως αἱ ἐν τῆδε τῇ βίβλῳ Ἀκολουθία (τελ. ἕκαστος τῶν φιλοῦντων ἀναγνώσκων, ὁαδίως ἂν εὔροι, τοῖς περὶ τούτων διαλαμβάνουσιν ἀριθμοῖς προσέχων τοῦ Πίνακος)*: φ. [4]r: *Πίναξ σὺν Θεῷ Ἀγίῳ γενικὸς ἐν τῆδε τῇ Ἱερᾷ βίβλῳ*: τὸ verso τοῦ φύλλου λευκὸ □ περιεχόμενα: (πρῶτο μέρος): σ. α'-ν' (1-50): *Ψαλτήριον*: σ. νά'-ζβ' (51-92): *Ὡρολόγιον*: σ. ζγ'-τῆε' (93-395): *Παρακλητικὴ*: ἀκολουθεῖ ἡ λευκὴ σελίδα χ.ἄ.: σ. τῆς'-λιθ' (396-919): *Ἀνθολόγιον*: σ. 3κ'-3νη' (920-958): *Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀνωμένων Ἀκολουθιῶν ...*: σ. 3νη'-3ξζ' (959-967): ἀκολουθεῖ τῆς ὁσίας Παρασκευῆς τῆς Νέας [=Ἐπιβατινῆς] (: *Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἡ Μνήμηρ ἐπιτελοῦμεν τῆς Ὀσίας Μητρός ἡμῶν Παρασκευῆς, τῆς Νέας*): σ. 3ξζ'-3οβ' (968-972): *Θεοτοκία Ἀπολυτῖα. Ψαλλόμενα ἐν ὅλῳ τῷ Ἐνιαυτῷ, ἐν τε τῷ Ἐσπερινῷ καὶ ... ἐν τῷ Ὁρθρῳ ...* [=κατ' ἤχον]: σ. 3οβ'-3ογ' (972-973): *Ἀπολυτῖα τῆς ὅλης Ἐβδόμαδος*: σ. 3ογ' (973): *Τροπάρια Νεκρώσιμα Ψαλλόμενα μετὰ τὸν Ἄμωμον τῷ Σαββάτῳ* (δεύτερο μέρος): σ. α'-τπθ' (1-389): *Τριώδιον* ἢ σ. τῆ' (390): *λευκὴ*: σ. τῆα'-φπῆ' (391-588): *Ἀρχὴ σὺν Θεῷ Ἀγίῳ τοῦ Πεντηκοσταρίου*: (τρίτο μέρος): σ. α'-θ':

Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Μεταλήψεως· σ. ι'-ις': *Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου*· σ. ιζ'-κς': *Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου*· σ. κς'-λ': *Ἡ θεία Λειτουργία τῶν Προηγουσμένων*· λδ'-λβ': *Ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Ἁγιασμοῦ*· σ. λβ', στὸ κάτω μισό: *Ἐδχὴ τῶν Κολλύβων*· σ. λε'-λς': εὐχὲς σὲ διάφορες περιστάσεις □ τὰ τμήματα (μέρη) δεμένα μαζί □ διεξοδική περιγραφή ἀντιτύπου στὸ Ștefania-Cecilia Ștefan, *Catalogul cărții românești vechi și rare din colecția Muzeului Municipiului București (1648-1829)*, București 2008, σ. 36-39 καὶ 198 (εἰκ. 11) ὅπου καὶ φωτογραφία τοῦ φ. τίτλου □ γιὰ τὴν ἔκδοση τῆς Βίβλου ἐναυσίου ἀπὸ τὸν Ἄνθιμο ἐξ Ἰβηρίας καὶ τὴν ἐπίδραση ποῦ ἄσκησε στὴν ἐκδοτικὴ δραστηριότητα τῶν βενετῶν τυπογράφων, βλ. Τριαντάφυλλος Ε. Σιλαβενίτης, «Ἀνθολόγια καὶ “συνθετικές” ἐκδόσεις λειτουργικῶν βιβλίων (16ος-19ος αἰώνας)», *Τὸ ἔντυπο ἐλληνικὸ βιβλίο, 15ος-19ος αἰώνας, Πρακτικὰ Διεθνοῦς Συνεδρίου, Δελφοί, 16-20 Μαῖου 2001*, Ἀθήνα 2004, σ. 187 κ.έ.· γιὰ τὴ γενικότερη τυπογραφικὴ δραστηριότητα τοῦ Ἄνθιμου βλ. Φλορὶν Μαρινέσκου καὶ Maria Rafaila, «Τὸ ἐλληνικὸ ἔντυπο στὴ Ρουμανία (1642-1918)», *Τὸ ἔντυπο ἐλληνικὸ βιβλίο, 15ος-19ος αἰώνας*, σ. 267 κ.έ.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς (ἀντίτυπο πλήρες, ἀλλὰ χωρὶς φ. τίτλου) – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Α', σ. 316, ἀρ. 944, ὅπου δύο ἀντίτυπα τοῦ δεύτερου τμήματος: τὸ 1^ο μὲ σ. φη'+λς' [=588+36] ἐνὼ τὸ 2^ο ἀκέφαλο καὶ κολοβό, μὲ σ. νγ'-φμς' [=56-546]).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ρουμανίας (Biblioteca Națională a României): http://www.manuscriptorium.com/apps/index.php?direct=record&pid=NLR___NLR__CRXVIIIIII122071429-ro#search <16.06.2020> (ἀντίτυπο χωρὶς φ. τίτλου καὶ μὲ διαταραγμένη τὴ θέση τῶν τριῶν πρώτων φύλλων).

* Οἱ ἀντίστοιχες σελίδες τῆς Βιβλιογραφίας τῶν Bianu – Hodoș (BRV) διαθέσιμες ἀπὸ τὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ρουμανικῆς Ἀκαδημίας (Biblioteca Academiei Române): στὸν σύνδεσμο: <https://biblacad.ro/bnr/brv.php> <28/05/2020>, ἐνὼ ὁ πλήρης κατάλογος τῆς Ștefania-Cecilia Ștefan διαθέσιμος στὸν σύνδεσμο: <https://pdfslide.net/documents/catalogul-carrii-romaneti-vechi-i-rare-din-colecia-muzeului-municipiului-bucureti-1648-1829.html> <30/05/2020>.

2.9. Λόγοι, καὶ Παραινέσεις τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Εἰς ἀπλῆν φράσιν μεταγλωττισθέντες Καὶ μερικοὶ βίοι ἁγίων τινῶν, Μεταφρασθέντες κ(αὶ) αὐτοὶ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ... Παρ' Ἱεροθέου Ἱερομονάχου Ἰβηρίτου. Καὶ νῦν τὸ πρῶτον Τύποις ἐκδοθέντες ... Ἐνετίησι, ἀψκ'. Παρὰ Ἀντωνίω φϞ Βόρτολι ... 1720.

Legrand, *BH, XVIIIe s.*, t. I, σ. 163, ἀρ. 129/ Petit, σ. XXIV-XXV/ Παπαδόπ. Α', 2136 21 ἐκ. – φ. 4 χ.ἄ. + σ. 407 + 1 λ. □ τεύχη: 52 δυάδια: 1 χ.ἄ. + 51 (: A-Z, Aa-Zz, Aaa-Eee) □ ὁ τίτλος στὴν ἐγγραφή τοῦ Legrand δὲν περιέχει τὴ λέξη *μερικοί*, ἀλλὰ καὶ στὴν περιγραφή παραδίδονται μόνο δύο φύλλα χ.ἄ. (τὴν ὀρθὴ ἀρίθμηση τῶν φύλλων ἀρχῆς παραδίδει ὁ Petit) □ φ. [1]r: ψευδότιτλος: *Λόγοι, καὶ παραινέσεις τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τοῦ Σύρου*· φ. [2]r: ὁ τίτλος ἐντὸς τυπογραφικοῦ πλαίσιου· φ. [3]r-[4]v: *Πίναξ* (περιεχομένων)· σ. 1-294: οἱ ὀμιλίες· σ. 295-407: οἱ βίοι τῶν Ἁγίων.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονή Ζωοδόχου Πηγής – Μονή Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (Πατριακή Βιβλιοθήκη, τ. Α', σ. 159, ἀρ. 444).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=16_03_1700-91.pdf
<27/05/2020> – ἐγγράφονται πολλαπλά ἀντίτυπα σέ διάφορες βιβλιοθήκες μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

2.10. Παρακλητικὴ σὺν Θεῷ Ἁγίῳ ... Νεωσι Μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα παρὰ ... Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου. Ἐνετίησιν, 175_. <=1752 ἢ 1755 (>) Παρὰ Νικολάω τῷ Σάρω. Ἔτει ἀπὸ τῆς Θεογονίας. Con Licenza de' Superiori.

γιὰ τὴν προσγραφή στὸ 1752, βλ. Legrand, *BH, XVIIIe s.*, t. I, σ. 413, ἀρ. 415 / *Λ.Χ., 18ος αἰ.*, τ. Α', σ. 73-74, ἀρ. 62/ Παπαδόπ. Α', 4657

γιὰ τὴν προσγραφή στὸ 1755, βλ. Legrand, *BH, XVIIIe s.*, t. I, σ. 450, ἀρ. 472 / Παπαδόπ. Β', 628 καὶ Α', 4658

30,5 ἐκ. – σ. 396 □ τεύχη: 24 τετράδια (: A-Z, Aa) καὶ ἓνα τριάδιο (: Bb) □ μὲ μεμονωμένο τυπογραφικὸ λάθος στὴν ἀρίθμηση τῶν σ. 328, 329 (οἱ σελίδες αὐτὲς φέρουν τοὺς ἀριθμοὺς 338 καὶ 339) □ ὁ τίτλος στὴ σ. (1), μέσα σὲ δίχρομο ἰστορημένο πλαίσιο· κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο καὶ μέσα στὴ σύνθεση, σὲ κύκλο ποὺ τὸν κρατοῦν ἄγγελοι, τὰ ἀρχικά τοῦ τυπογράφου: *Ν.Σ.*· κάτω ἀπὸ τὸν κύκλο καὶ μέσα στὸ πλαίσιο: *Μιμηταὶ ἐστὲ τοῦ Χριστοῦ* □ στὸ ἀντίτυπο ποὺ περιγράφεται ἐδῶ, τὸ τελευταῖο ψηφίο τοῦ ἔτους ἐκδόσεως δὲν ὑπάρχει: τὸ διάστημα μεταξὺ τῶν τριῶν ἀριθμητικῶν ψηφίων καὶ τῆς τελείας ποὺ ἀκολουθεῖ εἶναι κενό, χωρὶς κανένα τυπογραφικὸ ἢ ἔστω χειρόγραφο ἀριθμητικὸ ψηφίο □ πανομοιότυπο σχεδὸν καθ' ὅλα (μολονότι παρατηροῦνται ἀνεπαίσθητες διαφορὲς στὴν ἐκτύπωση μεταξὺ ἐρυθρῶν καὶ μαύρων στοιχείων) μὲ τὰ ἀντίτυπα ποὺ προσγράφονται στὰ ἔτη 1752 καὶ 1755 □ πλήρης περιγραφή ἀντιτύπου, τὸ ὁποῖο προσγράφεται στὸ ἔτος 1752 βρίσκεται στὸ *Λ.Χ. 18ος αἰ.*, τ. Α', σ. 73-74, ἀρ. 62, ὅπου ἀναπτύσσεται καὶ ἡ προβληματικὴ σχετικὰ μὲ τὴ χρονολόγηση τῆς ἐκδόσεως· συγκεκριμένα, οἱ Λαδᾶς-Χατζηδῆμος ἀναφέρουν πὼς οἱ διαφορίαι ὡς πρὸς τὴ χρονολογία ἐκδόσεως προέρχονται ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς τοῦ 175... εἶναι κακοτυπωμένος, ἔτσι ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ διαβαστῆ μὲ βεβαιότητα καὶ τοποθετοῦν τὴν ἐκδοση στὸ 1752, ἐπειδὴ στὸ ἀντίτυπο ποὺ περιγράφουν (πρόκειται γιὰ ἀντίτυπο τῆς τότε βιβλιοθήκης τοῦ Ἁθ. Χατζηδῆμου) «τὸ τελευταῖο ψηφίο μοιάζει περισσότερο μὲ 2» (ἡ ἐγγραφή συνοδεύεται ἀπὸ εἰκόνα τῆς σελίδας τίτλου τοῦ ἀντιτύπου)· ἐκεῖ ἐπίσης ὑποστηρίζεται ὅτι οἱ ἐγγραφὲς τοῦ Legrand γιὰ τὶς δύο ἐκδόσεις τῆς *Παρακλητικῆς* τῶν ἐτῶν 1752 καὶ 1755 ἀφοροῦν σὲ μία καὶ μόνον ἐκδοση, αὐτὴ τοῦ ἔτους 1752, μὲ τὴν ἐξήγηση ὅτι ὁ Legrand δὲν περιέγραψε τὶς ἐκδόσεις ἀπὸ αὐτοψία ἀλλὰ στηρίχθηκε στὶς πληροφορίες ποὺ ἀντλήσε ἀπὸ τοὺς Λάμπρο καὶ Βρετὸ (βλ. Λάμπρος, *Κατάλογος Β'*, σ. 19, ἀρ. 49 καὶ Παπαδόπουλος-Βρετῆς, *Νεοελ. Φιλολ.*, τ. Α', σ. 75, ἀρ. 208) □ ἡ εἰκασία ὅμως αὐτὴ τῶν Λαδᾶ-Χατζηδῆμου γιὰ μία καὶ μόνον ἐκδοση τῆς *Παρακλητικῆς* χρονολογήσιμης στὸ ἔτος 1752 δὲν φαίνεται νὰ ἰσχύει, ἐφόσον σύμφωνα μὲ τὸν Παπαδόπουλο (Παπαδόπ. Β' 628) ἀντίτυπα μὲ τὴν ἑνδείξη ἔτους 1755 βρίσκονται σὲ βιβλιοθήκες τοῦ Ἁγ. Ὁρους κ.ἄ. □ σήμερα πλέον οἱ δύο αὐτὲς προσγραφὲς τῆς *Παρακλητικῆς* στὰ ἔτη 1752 καὶ 1755 ἐπιβεβαιώνονται μέσω ψηφιοποιημένων ἀντιτύπων προερχόμενων ἀπὸ

μονές τοῦ Ἁγίου Ὁρους (διαθέσιμα στήν «Ἀθωνική Ψηφιακή Κιβωτόν): ἀπό τὰ ἀντίτυπα αὐτὰ φαίνεται ὅτι οἱ ἐγγράφες πού παραδίδει ὁ Legrand εἶναι ἀληθεῖς: ἡ προσγραφή τῆς ἐκδόσης στό 1752 διαπιστώνεται ἀπό ψηφιοποιημένο ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἱ. Κοινοῦτος Ἁγίου Ὁρους (Πρωτάτο) (=ἡ σελίδα τίτλου ταιριάζει ἀπόλυτα μέ τήν εἰκόνα τοῦ ἀντίτυπου πού παραδίδεται στό Λ.Χ.) καί ἡ προσγραφή τῆς ἐκδόσης στό 1755 διαπιστώνεται ἀπό ψηφιοποιημένο ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης τῆς μονῆς Ξενοφώντος (=προφανῶς πρόκειται γιά ἐκεῖνο πού ἐγγράφεται στό Παπαδόπ. Β' 628) □ καί στίς δύο ὅμως αὐτές περιπτώσεις ὁ τελευταῖος ἀριθμός φαίνεται νά ἔχει προστεθεῖ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀφοῦ δέν ἀνήκει στήν ἴδια σειρά στοιχείων □ προκύπτει ἔτσι τὸ πρόβλημα γιά τὸ ἔτος ἐκδόσης ὄχι μόνον τοῦ παρόντος ἀντίτυπου ἀλλά καί γιά τὸ πραγματικό ἔτος ἐκδόσης τῶν βιβλιογραφημένων ἀντιτύπων, τὰ ὁποῖα προσγράφονται στά ἔτη 1772 καί 1755, ἐφόσον καί στίς τρεῖς αὐτές περιπτώσεις δέν παρατηροῦνται παρά μόνον ἀνεπαίσθητες διαφορές στήν ἐκτύπωση □ παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ παρὸν ἀντίτυπο, ἂν καί δέν μπορεῖ νά ἀποδοθεῖ σέ καμιά ἀπό τίς δύο αὐτές προσγραφές, τοποθετεῖται ἐδῶ ἀνάμεσα στά 1752 καί 1755 μέ ἐρωτηματικό □ προηγούμενη γνωστή ἐκδοση *Παρακλητικῆς* ἀπό τὸν Ν. Σάρο κατὰ τὸ ἔτος 1742, ἐνῶ ἐπόμενες γνωστές ἐκδόσεις ἀπό τὸν ἴδιο, κατὰ τὰ ἔτη 1764 καί 1770.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Α', σ. 201, ἀρ. 575· τὸ ἀντίτυπο αὐτὸ παρότι προσγράφεται στό ἔτος 1755 ἀντιστοιχεῖ στήν πραγματικότητα στήν «ἀχρονολόγητη» ἐκδοση πού περιγράφεται ἐδῶ, ἀφοῦ τὸ τελευταῖο φηφί (=5) πού συμπληρώνει τὸ κενὸ ἀποτελεῖ ξεκάλυκτα χειρόγραφη προσθήκη).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Ἡλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

ἀντίτυπο τῆς ἐκδόσης πού προσγράφεται στό ἔτος 1752, στή βιβλιοθήκη τῆς Ἱ. Κοινοῦτος τοῦ Ἁγ. Ὁρους (Πρωτάτο):

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=21_03_00025.pdf
<24.05.2020>

ἀντίτυπο τῆς ἐκδόσης πού προσγράφεται στό ἔτος 1752, στή μονὴ Ξενοφώντος:

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=16_03_1700-712.pdf
<24.05.2020>

2.11. Μηναιὸν τοῦ Σεπτεμβρίου ... Μετὰ καί τῆς προσθήκης τοῦ Τυπικοῦ. ... Νεωσι μετατυπωθὲν, κ(αί) ἐπιμελῶς διορθωθὲν παρά Γεωργίου Κωνσταντίνου ... Ἐνετίησιν, αψγγζ'. 1760. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con Licenza de' Superiori, e Privilegio

Λ.Χ., *Ἰδως αἰ.*, τ. Β', σ. 60, ἀρ. 385 / Ἡλιοῦ, *Προσθήκες*, σ. 324 (ἀρ. 193) / Παπαδόπ. Α', 4123

30,2 ἐκ. – σ. 196 □ τεύχη: 11 τετράδια (: Α-Λ) καί ἓνα πεντάδιο (: Μ) □ στό Λ.Χ. δέν σημειώνεται ἀριθμὸς σελίδων □ τὸ Μηναιὸ αὐτὸ ἀνήκει στήν πρώτη συνεχῆ ἐκδοση Μηναιῶν πού τύπωσε ὁ Δ. Θεοδοσίου στα 1760-1761, μέ ἐπιμελητὴ ἐκδόσης τὸν Γεώργιο Κωνσταντίνου □ τὸ 1773 ὁ Θεοδοσίου ἄρχισε νά ἐκδίδει νέα σειρά Μηναιῶν, μέ ἐπιμελητὴ ἐκδόσης τὸν Ἀγάπιο Λοβέρδο (βλ. Ἡλιοῦ, *Προσθήκες*, σ. 179).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ήλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος του Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=14_03_03474.pdf <24.05.
2020> – ἀντίτυπο στή μονή Ἁγ. Παύλου.

2.12. Μηναῖον τοῦ Δεκεμβρίου ... Μετὰ καὶ τῆς προσθήκης τοῦ Τυπικοῦ.
... Νεωστὶ μετατυπωθὲν, κ(αι) ... διορθωθὲν παρὰ Γεωργίου Κωνσαντίνου ...
Ἐνετίησιν, ἀψ'γξ'. 1760. Παρὰ Δημητρίω Θεοδοσίω τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con
Licenza de' Superiori, e Privilegio.

Λ.Χ., 18ος αἰ., τ. Β', σ. 61, ἀρ. 387 / Παπαδόπ. Α', 4222

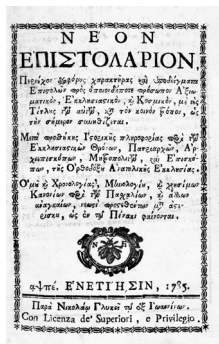
30,2 ἐκ. – σ. 280 □ τεύχη: 17 τετράδια (: A-R) καὶ ἓνα δυάδιο (: S) □ στὸ Λ.Χ. δὲν ση-
μαίονεται ἀριθμὸς σελίδων.

2.13. Νέον Ἐπιστολάριον, Περιέχον διαφόρους χαρακτῆρας καὶ ὑποδείγμα-
τα Ἐπιστολῶν πρὸς ὅποιονδήποτε πρόσωπον Ἀξιωματικόν, Ἐκκλησιαστικόν,
κ(αι) Κοσμικόν, με τοὺς Τίτλους τῶν αὐτῶν, κ(α)τ(ά) τὸν κοινὸν τρόπον, ὡς
τὴν σήμερον συνηθίζεται. Μετὰ προσθήκης Ἱστορικῆς πληροφορίας περὶ τῶν
Ἐκκλησιαστικῶν Θρόνων, Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπισκόπων, Μητροπολιτῶν, καὶ
Ἐπισκόπων, τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοῦ κ(αι) Χρονολο-
γίας, Μηνολογίου, κ(αι) χρησίμων Κανονίων περὶ τῶν Πασχαλίων, κ(αι) ἄλ-
λων ἀναγκαίων, νεωστὶ προστεθέντων μ(ε)τ(ά) ἀστερίσκου, ὡς ἐν τῷ ἐν Πίνακι
φαινόνται. [τυπογρ. σῆμα Ν. Γλ.] ἀψ'πέ. Ἐνετίησιν, 1785. ~ Παρὰ Νικολάω
Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con Licenza de' Superiori, e Privilegio.

Legrand, *BH, XVIIIe s.*, t. II, σ. 444-445, ἀρ. 1161 / Gaidagis, t. II,
σ. 354, ἀρ. 443 / Παπαδόπ. Α', 2151

πβ. Λ.Χ., 18ος αἰ., τ. Α', σ. 197-198, ἀρ. 175 / Gaidagis, t. II, 355, ἀρ. 444 καὶ 445

16,7 ἐκ. – σ. 312 □ τεύχη: 18 τετράδια (A-S) καὶ ἓνα ἐξάδιο (T), με τὴν ἐνδειξη
«Epistolarion» □ (τὸ ἀντίτυπο ποὺ καταγράφεται ἐδῶ εἶναι δεμένο με τὸν πρῶτο τόμο
τοῦ Ἐπιστολαρίου τοῦ Γλυκεῖ, 1781) □ ὁ Legrand περιγράφει με τὸν τίτλο αὐτὸν ἀντίτυπο
ποὺ τὸ κείμενό του εἶναι πλαισιωμένο με τυπογραφικὴ γραμμὴ ἀναφέροντας πὼς ἀποτε-
λεῖ τὸν δεύτερο τόμο τῆς ἐκδόσεως Ἐπιστολάριον ἢ Ἐπιστολικὸς χαρακτήρ, ποὺ τύπωσε
ὁ Γλυκεῖς στὰ 1781, ἐνῶ ὁ Λαδάς παραδίδει ὅτι πρέπει νὰ δεχτοῦμε πὼς κυκλοφόρησαν
δύο εἰδῶν ἀντίτυπα με τὴ χρονολογία 1785: α) τὰ περισσεύματα τοῦ δευτέρου τόμου τῆς
ἐκδόσεως τοῦ 1781 καὶ β) ἀντίτυπα ποὺ τυπώθηκαν καὶ κυκλοφόρησαν ἀργότερα, ἐνῶ περι-
γράφει ἀντίτυπο ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴ δεύτερη περίπτωσι: τὸ κείμενό του δὲν εἶναι πλαισι-
ωμένο καὶ ἔχει τὸ ἴδιο ἀκριβῶς τύπωμα με τὴν αὐτοτελὴ ἐκδοσὴ τοῦ Νέου Ἐπιστολαρίου
τοῦ 1779, τὸ ὁποῖο περιγράφει διεξοδικὰ προηγουμένως (βλ. Λ.Χ., ὁ.π., σ. 161-167, ἀρ.
155) □ δύο πάλι διαφορετικὰ ἀντίτυπα παρουσιάζει καὶ ὁ Gaidagis, t. II, σ. 354, ἀρ. 443:
ὁ τίτλος καὶ τὸ κείμενο ἐντὸς πλαισίου (με ἀναφορὰ στὸν Legrand) καὶ σ. 355, ἀρ. 444
καὶ 445: ὁ τίτλος καὶ τὸ κείμενο χωρὶς πλαίσιο (με ἀναφορὰ στὸν Λαδά, ἀρ. 175) □ τὸ
ἀντίτυπο τῆς παρούσας ἐγγραφῆς διαφέρει ἀπὸ τὴν περιγραφή τοῦ Λαδά: ἔχει τίτλο πλαι-
σιωμένο με λεπτὴ διακοσμητικὴ ταινία (σὲ πλοχμοειδῆ σχηματισμὸ ἀπὸ ἐπαναλαμβανόν-

μενο στολίδι) και κείμενο πλαισιωμένο με τυπογραφική γραμμή, διαφορετικό τύπωμα και στολίδια (ένδεικτικά στη σ. 3: διακοσμητικό επίτιτλο εντός πλαισίου), ίδιο όμως περιεχόμενο με το αντίτυπο που περιγράφει ο Λαδάς (πβ. 1779²) εκτός από λιγοστές χρονολογίες στα παραδείγματα των επιστολών □ κατά τον Λαδά τα παραδείγματα των επιστολών στο τετράδιο D (σ. 56, 57, 58, 59, 63) είναι χρονολογημένα ως: «αψπη΄. Μάρτ. λα΄», ἐδῶ όμως χρονολογημένα ως: σ. 56: «αψπη΄. Μαρτ. ιθ΄», σ. 57, 58: «αψπη΄. Μάρτ. λα΄», σ. 59: «αψπη΄. Μαΐου ιε΄», σ. 63: ἀπλῶς: «αψπη΄» (=τὴν ἴδια παρατήρηση κάνει ὁ Gaidagis, στὴν περιγραφή τῶν ἀντιτύπων με ἀρ. 444, 445), ἐνῶ εἶναι παρόμοιο κατὰ τὰ ἄλλα με τὰ ὑπόλοιπα παραδείγματα πὸν παραδίδει ὁ Λαδάς: στὸ τετράδιο E (σ. 67, 72, 73, 74, 75, 76) ἀπαντᾶται ἡ ἴδια ἡμερομηνία: «αψπέ΄.» ἢ «αψπέ΄ Μάρ. λ΄.», καὶ στὰ τετράδια M καὶ N βρίσκονται ἐπίσης οἱ ἴδιες ἡμερομηνίες: σ. 183: «1785. 31 Μαρτίου», σ. 197: «1785. 21 Σεπτεμβρίου», ἀλλὰ καὶ στὰ τετράδια R, S, T, ὅπου οἱ ἐφαρμογές τῶν διαφόρων Κανόνων καὶ Πασχαλίων (στὶς σ. 271, 273, 279, 280, 290) ἀναφέρεται συνεχῶς τὸ ἔτος «αψπη΄», κτλ.: τὰ παραδείγματα πάλι ἀπὸ τὶς ἐννέα ἐπιστολές πὸν μεταγράφει ὁ Λαδάς ἀπὸ τὶς σ. 77-87 τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀντιτύπου 1779² εἶναι ὀλίδια με τὰ παραδείγματα πὸν βρίσκονται στὶς ἀντίστοιχες σελίδες τοῦ ἀντιτύπου πὸν ἐγγράφεται ἐδῶ □ οἱ ὁμοίότητες αὐτὲς μεταξὺ ἀντιτύπων τῶν ἐτῶν 1779 καὶ 1785 πὸν περιγράφει ὁ Λαδάς ἐπιβεβαιώνονται ἐξἄλλου, ἀπὸ ψηφιοποιημένα τμήματα ἀντιτύπων τῆς Ὑνασείου Βιβλιοθήκης (συλλογὴ K. Σταίου) □ ἀντίτυπα ἄλλων βιβλιοθηκῶν δὲν στάθηκε δυνατό νὰ δῶ, παρὰ μόνο τὰ λιγοστά ψηφιοποιημένα ἀντίτυπα: τὸ μόνο παρόμοιο ἀντίτυπο ἐντοπίζεται στὴ Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (BRL), με τίτλο καὶ κείμενο πλαισιωμένα, ἴδια διάταξη στὰ περιεχόμενα ἀλλὰ με διαφορετικὴ ἐκτύπωση σὲ σχέση με τὸ ἀντίτυπο τῆς παρούσας ἐγγραφῆς: τὸ ἀντίτυπο τῆς Ὑνασείου Βιβλιοθήκης ἀντιστοιχεῖ στὴν περιγραφή τοῦ Λαδά καὶ δὲν παρουσιάζει ὁμοιότητες παρὰ μόνο στὴ διάταξη τῶν περιεχομένων: τὸ ἀντίτυπο πάλι τῆς Ψηφιακῆς Βιβλιοθήκης «Ἀνέμη» πὸν παραδίδεται στὸ ΒΕΦΗ εἶναι ἀκέφαλο καὶ κολοβὸ καὶ ἀντιστοιχεῖ πιθανότατα στὴν ἐκδοση Γλυκῆ τοῦ 1805 □ παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ παρὸν ἀντίτυπο δίχως ἄλλο πρέπει νὰ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐγγραφή τοῦ Legrand, ἐνῶ ἡ πληροφορία πὸς ἀποτελεῖ τὸν δεῦτερο τόμο τῆς ἐκδόσεως με τίτλο: Ἐπιστολάριον ἢ Ἐπιστολικὸς χαρακτήρ πὸν τύπωσε ὁ Γλυκῆς στὰ 1781 θὰ εἶχε θέση σὲ μιὰ ἄλλη ἀναζήτηση □ ὅπως ἐξηγεῖ ἄλλωστε ὁ Λαδάς στὴν περιγραφή τοῦ ἀντιτύπου 1779² (σ. 163), καθε ἐκδοση (τοῦ Γλυκῆ) παραλλάζει ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅχι μόνο ὡς πρὸς τὰ περιεχόμενα, ἀλλὰ ἀπαρτίζεται ἀπὸ τετράδια καὶ ζώφυλλα πὸν δὲν ἔχουν τυπωθεῖ τὸν ἴδιο χρόνον».

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (British Library):

http://access.bl.uk/item/viewer/ark:/81055/vdc_100098093824.0x000001#?c=0&m=0&s=0&cv=7&xywh=-304%2C-1%2C3135%2C1916<24.05.2020> (παρόμοιο ἀντίτυπο με διαφορετικὴ ἐκτύπωση).

2.14. Συναξάρια εἰς τὰς ἐπισήμους ἑορτάς τοῦ Τριωδίου κ(αὶ) τοῦ Πεντηκοσταρίου, ... ὑπὸ Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπύλου ... καὶ Λόγοι τρεῖς ... Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐν Βιέννῃ, 1797. Παρὰ Μάρκ. Πούλιου.

A.X., *EB 1796-1799*, σ. 97, ἀρ. 74 / Παπαδόπ. Α', 2988

23,5 ἐκ. – σ. 12 χ.ἄ. + σ. 83 + 1 χ.ἄ. (=84) + φ. 1 χ.ἄ. + σ. 25 + 1 λ. □ τεύχη: ἓνα τριάδιο (χ.ἄ.) + 10 δωάδια (: a-k) + ἓνα δίφυλλο (: l) + ἓνα φύλλο (: m) + τρία δωάδια (: A-C) + ἓνα φύλλο (: D) □ πρόκειται γιὰ μετάφραση τῶν Συναξαρίων καὶ τῶν τριῶν λόγων τοῦ Χρυ-

σοστόμου στη νεοελληνική □ οι Λαδάς-Χατζηδῆμος παρότι δίνουν ακριβή περιγραφή τῶν περιεχομένων τοῦ πρώτου μέρους, ἔχουν ἐκλάβει διαφορετικὰ τὴν ἀρίθμηση τῶν σελίδων ἀρχῆς χ.ἄ. καὶ δὲν ἀναφέρουν καθόλου τὸ δεύτερο μέρος, ἀφοῦ τὸ ἀντίτυπο τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης στὸ ὅποιο στηρίζεται ἡ ἐγγραφή τους, προφανῶς δὲν περιλαμβάνει τίς σ. [11]-[12] ἀρχῆς μὲ τοὺς πίνακες τῶν περιεχομένων οὔτε τὸ δεύτερο μέρος μὲ τοὺς τρεῖς λόγους τοῦ Χρυσοστόμου (=φ. [1]+σ. 25+1λ.) □ ὁ τίτλος στὴ σ. [1]· ἢ σ. [2] λευκή· στίς σ. [3]-[6]: προσφώνηση στὸν ἐκδότῃ ἐπίσκοπο Σταγῶν Παῖσιο (ἐκ Κλεινοβοῦ)· ἡ προσφώνηση τελειώνει μὲ δύο ἐπιγράμματα, τὸ ἓνα πρὸς τὸν ἐπίσκοπο Σταγῶν Παῖσιο καὶ τὸ ἄλλο ἄπο τῆς βίβλου πρὸς τοὺς ἐτυγγάνοντας, μὲ χρονολογία ἀμψέ. καὶ ὑπογραφή: *Δημήτριος Βαρδάκας ὁ ἐκ Με(τ)σόβου*· σ. [7]-[8]: προσφώνηση τοῦ Παΐσιου στοὺς ἀναγνώστες (: *Τοῖς ἐντευξομένοις φιλαναγνώσταις*), ὅπου ἀναφέρει ὅτι βρῆκε τὸ χειρόγραφο τοῦ Συναξαρίου στὴ μονὴ τοῦ Βακλαῦ (Μετεώρων)· σ. [9]: *Στίχοι Ἰαμβοὶ εἰς τὴν βίβλον καὶ Στίχοι Πολιτικοὶ τοῦ Παΐσιου*· σ. [10]: δύο ἐπιγράμματα: *Οἰκονόμου Γεωργίου Τερέως τοῦ ἐκ Κλεινοβοῦ*. *Ὡς ἐκ τῆς βίβλου*· σ. [11]: *Πίναξ τῶν Συναξαρίων τοῦ Τριωδίου*, σ. [12]: *Πίναξ τῶν Συναξαρίων τοῦ Πεντηκοσταρίου*· σ. (1)-3: *Σημείωμα καὶ Πρόλογος εἰς τὰ παρόντα Συναξάρια*· σ. 4-83: τὸ κείμενο τῶν «Συναξαρίων»· στὴ σ. τέλος τῶν Συναξαρίων 1 χ.ἄ. <=84>· αἴτημα συγγνώμης γιὰ τὰ τυχὸν σφάλματα τονίζοντας ὅτι ἀντέγραψε τὸ κείμενο ὅπως τὸ βρῆκε ὁ Ἀθανάσιος ἐκ κώμης Κλεινοβοῦ· (β' μέρος): φ. [1] recto: *Τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λόγοι Τρεῖς εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τρίτην, Τετράδην καὶ Πέμπτην*· τὸ verso λευκό· σ. (1)-8: *Λόγος τῆ ἀγία κ(αὶ) μεγάλη Τρίτη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν παραβολὴν τῶν δέκα Παρθένων*· σ. (9)-15: *Λόγος τῆ ἀγία καὶ μεγάλη Τετράδι τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ... περὶ τῆς Πόρνης, ὅπου ἄλειψε μὲ μῦρον τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου*· σ. (16)-25: *Τῆ ἀγία καὶ μεγάλη πέμπτη Λόγος εἰς τὸν Δείπνον τὸν μυσικόν, καὶ περὶ τοῦ Νιπτῆρος καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ προδοσίας*. ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ: Βιβλιοθήκη τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγ. Ὁρους (Πρωτάτο): (α' μέρος): https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=21_03_00338.pdf (β' μέρος): https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=21_03_00339.pdf <24.05.2020>.

2.15. Ἡ Καινὴ Διαθήκη Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Δίγλωττος, Τοῦτ' ἔστι, Τὸ Θεῖον Ἀρχέτυπον καὶ ἡ αὐτοῦ Μετάφρασις Ἐἰς Κοινὴν Διάλεκτον· Μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας διορθωθέντα, καὶ νεωστὶ μετατυποθέντα ~ Ἐν Χελσέα. Ἐξετυπώθη παρ' Ἰωάννου Τιλλιγγου Ἐτεῖ ἀπὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ ἘΓσάρκώσεως ἀλώι. 1810.

Darlow-Moule, 4963, Γ.Μ. 588 / Ἡλιού, 1810.26

16,2 ἐκ. – σ. 4 χ.ἄ. + 1106 □ ἀποδίδονται ἐπακριβῶς οἱ τυπογραφικὲς ἀβλεψίες στὰ στοιχεῖα τῆς σελίδας τίτλου □ ἐνῶ στὸ Γ.Μ. 588 παραδίδονται σχεδὸν οἱ ἴδιες ἀβλεψίες (μὲ κυριότερες αὐτὲς τῶν λέξεων «μετατυποθέντα» καὶ «ἘΓσάρκώσεως»), ἡ ἐγγραφή στὸ Ἡλιού, 1810.26 δὲν παραδίδει κανένα τυπογραφικὸ ἀτόπημα, παρότι ἡ εἰκόνα τῆς σελίδας τίτλου ποὺ συνοδεύει τὴν ἐγγραφή φαίνεται πανομοιότυπη μὲ αὐτὴ τοῦ παρόντος ἀντιτύ-

που· οἱ ἀβλεψίες αὐτές δὲν ἀποδίδονται οὔτε ἀπὸ τὸ ΒΕΦΗ, ἀλλὰ καὶ τὰ δύο ψηφιοποιη-
μένα ἀντίτυπα στὰ ὁποῖα παραπέμπει ὁ ἠλεκτρονικός αὐτός κατάλογος μᾶλλον ἀφοροῦν
κάποια παράλληλη ἔκδοση καὶ ὄχι αὐτὴ ποὺ καταγράφεται ἐδῶ, ἀφοῦ παρουσιάζονται
διαφορὲς στὰ στοιχεῖα τῆς σελίδας τίτλου (στὰ ἀντίτυπα αὐτὰ ἡ κατάληξη τοῦ τίτλου ἔχει
ὡς ἐξῆς: «Μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας διορθωθέντα, καὶ νεωστὶ μετατυπωθέντα. ~ Ἐν Λον-
δίῳ· Ἐξετυπώθη παρ' Ἰωάννου Τιλίγγου τῆς Χελσέας. Ἔτει ἀπὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἘΓσάρκώσεως ἁΐ. 1810.»).

ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (ὑπὸ ἔκδοση)· δύο ἀντίτυπα.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ: βλ. ΒΕΦΗ· οἱ σύνδεσμοι παραπέμπουν σὲ ψηφιοποιημένα ἀντίτυπα
τῶν βιβλιοθηκῶν: Harvard University Library (HUL) καὶ Österreichische Nationalbi-
bliothek (ÖNB).

2.16. Μηναιῶν τοῦ Νοεμβρίου ... Νεωστὶ μετατυπωθὲν, κ(α)ί ... ἐκ πολλῶν
σφαλαμάτων ἐκκαθαρθέν. αῶδ'. Ἐνετίησιν, 1804. Παρὰ Πάνῳ Θεοδοσίου ...
Con Lizenza de' Superiori.

Γ.Μ. 279 / Ἡλιοῦ, 1804.52

30,2 ἐκ. – σ. 248 □ ἐνῶ οἱ Γ.Μ. παραδίδουν τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (=248), ὁ Ἡλιοῦ πα-
ραδίδει σ. 124 □ πρόκειται γιὰ τὴν ἔβδομη καὶ τελευταία γνωστὴ ἐκτύπωση τοῦ *Μηναιῶν*
Νοεμβρίου ἀπὸ τὴν τυπογραφία Θεοδοσίου· ἡ ἀμέσως προηγούμενη ἔκδοση τὸ 1795, μὲ
σ. 248 (βλ. Α.Χ., *EB 1791-1795*, σ. 374, ἀρ. 236)· τὸν ἴδιο χρόνον (1804) ὁ Θεοδοσίου
τύπωσε καὶ *Μηναιῶν Ἰαννουαρίου καὶ Μαΐου*, ἐνῶ τὸν ἐπόμενον (1805), τὸ *Μηναιῶν* τοῦ
Δεκεμβρίου· νὰ σημειωθεῖ πάντως ὅτι καὶ τὰ τέσσερα αὐτὰ Μηναιῶν φέρουν στὴ σελίδα
τίτλου τὸ ἴδιο ἰστορημένο πλαίσιο μὲ ἐκεῖνο τῆς σειρᾶς τῶν Μηναιῶν τοῦ 1795, ἀλλὰ καὶ
τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων, μὲ διαφορετικὴ ὅμως ἐκτύπωση στὰ περιεχόμενα· σύμφωνα μὲ
τὸν Ἡλιοῦ: «πρόκειται γιὰ διάσπαρτες ἐκδόσεις οἱ ὁποῖες ἔρχονται νὰ καλύψουν κενὰ ποὺ
δημιουργεῖ ἡ ἄνιση ζήτησις Μηναιῶν» στὸ στόκ τῆς τυπογραφίας. Ἡ ἀμέσως προγενέστερη
πλήρης σειρὰ κυκλοφόρησε στὰ χρόνια 1793-1795 καὶ αὐτὴν φαίνεται ὅτι συμπληρώνουν
οἱ μεμονωμένες ἐκδόσεις τῶν ἐτῶν 1800-1805. Στὰ χρόνια 1808, 1813-1814 ὁ Π. Θεο-
δοσίου πραγματοποίησε νέα συνολικὴ ἐπανεκδοση τῆς σειρᾶς τῶν δώδεκα Μηναιῶν τὴν
ὁποία ὀνόμασε «πρώτη». Ἐχουν βρεθεῖ ὀκτώ ἀπὸ τὰ Μηναιῶν τῆς σειρᾶς αὐτῆς καὶ εἶναι
ἐνδεχόμενον τὰ τέσσερα ὑπόλοιπα (Ἰανουάριος, Μάιος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος) νὰ λανθάν-
ουν» (βλ. Ἡλιοῦ, 1804.46) □ ἴσως ὅμως τὰ τέσσερα αὐτὰ Μηναιῶν τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται
ὡς λανθάνοντα δὲν ἐκδόθηκαν, ἐφόσον τὰ κενὰ τῆς ἄνισης ζήτησης τῶν Μηναιῶν θὰ
μποροῦσαν νὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὰ μεμονωμένα Μηναιῶν ποὺ εἶχε τυπώσει ὁ Π. Θεοδοσίου
πρωτότερα, στὰ ἔτη 1804 καὶ 1805.

2.17. Τριώδιον Κατανουκτικόν, ... Νεωστὶ τυπωθὲν ἐπιμελεῖα Ἰωάννου καὶ
Σπυρίδωνος τῶν αὐταδέλφων Βελουδῶν. Ἐνετίησιν Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπο-
γραφίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. 1851.

Γ.Μ. 5597

31,5 ἐκ. – σ. 4 χ.ἁ. + 454 + 2 λ. □ τεύχη: 1 δίφυλλο χ.ἁ. + 57 δυάδια ἀριθμημένα □ ἐνῶ
οἱ Γ.Μ. 5597 δηλώνουν: 4ο, σ. 4 ἁ.ἁ. + πλῆον τῶν 450, στὸ ΒΕΦΗ δηλώνονται: 8ο, σ. 4

χ.ά.+(:) □ ο τίτλος στο φ. [1]r· στο ν: *Τάδε λέγει Κύριος· Επιστράφητε προς με ... μετανοών ἐπὶ κακίας ἀνθρώπων. Ἰωήλ, Β'. 12· φ. [2]:* τὸ προλογικὸ κείμενο (: *Τοῖς Ἐντενξομένοις Ὁρθοδόξοις Χριστιανοῖς*) ἔπου λόγος γιὰ τὶς προγενέστερες ἐκδόσεις τοῦ Τριωδίου, χρονολογημένο: *Ἐνετίησι, τῆ λ'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐν ἔτει τῷ αῶνα'*· ὑπογραφή: *Ἰωάννης καὶ Σπυρίδων οἱ ἀδελφοὶ Βελοῦδαι.*

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

διαθέσιμη μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στὴ μονὴ Ἀγ. Παύλου.

2.18. Λεξικὸν Ἐπίτομον τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησι συγγραφεῦσιν ἀπαντωμένων Κυρίων Ὀνομάτων Συντεθὲν μὲν ὑπὸ Σκαρλάτου Δ. τοῦ Βυζαντίου Ἐκδοθὲν δὲ Στερεοτύπως ... Ἐν Ἀθήναις, Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ ... 1852

Γ.Μ. 5727

27,5 ἐκ. – σ. 197 + 1 χ.ά. + 2 λ. + ἐξφ. □ ὁ τίτλος στο ἐξφ. □ ἀποτελεῖ συμπλήρωμα τοῦ «Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης», 1852 (βλ. ἐπόμενη ἐγγραφή) □ τεύχη: 12 τετράδια (τυπογραφικὰ φύλλα 1-12 =σ. 1-192) καὶ 1 δυάδιο (: τυπογραφικὸ φύλλο 13 =σ. 193-197+1χ.ά.+2λ.) □ στὴ σ. 1 χ.ά. τέλους, ἀναδημοσίευση δύο καταχωρίσεων γιὰ τὴν ἐκδοση καὶ τὴ διάθεση τοῦ Λεξικοῦ ποὺ δημοσιεύτηκαν στὶς ἐφημερίδες «Ὁ Αἰὼν» (ἀρ. 1238, 1 Μαρτ. 1852) καὶ «Ἐφημερίς τῆς Σμύρνης» (ἀρ. 148, 18 Φεβρ. 1852), μὲ τὴν πρώτη καταχώριση νὰ ἀποτελεῖ διεξοδικὴ περιγραφή τῆς ἐκδόσεως· στο τέλος τῆς σελίδας: προαναγγελία γιὰ ἐπερχόμενη δημοσίευση «Ἐπιτομῆς τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἑλλ. Γλώσσης».

2.19. Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Συντεθὲν μὲν ὑπὸ Σκαρλάτου Δ. τοῦ Βυζαντίου ... Οἷς προσετέθη ἐπὶ τέλους καὶ Λεξικὸν Ἐπίτομον τῶν ... Κυρίων Ὀνομάτων, Ἐκδοθὲν δὲ Στερεοτύπως Ὑπὸ Ἀνδρέου Κορομηλᾶ ... Τόμος Α'. ... Ἐν Ἀθήναις, Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ ... 1852/ Τόμος Β'.

Γ.Μ. 5728

27,5 ἐκ. – τ. Α', φ. 1 χ.ά. + σ. (α')-β' + (α')-ιε' + 1 χ.ά. + 878· τ. Β', φ. 1 χ.ά. + σ. (881)-1592 + «Λεξικὸν Ἐπίτομον τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησι συγγραφεῦσιν ἀπαντωμένων Κυρίων Ὀνομάτων» (βλ. προηγούμενη ἐγγραφή) □ σὲ κάποια ἀντίτυπα, ἀνάμεσα στο φύλλο ἀρχῆς [1] καὶ τὸ φύλλο μὲ τὶς σ. (α')-β' ὑπάρχει ἓνα πρόσθετο χαλκογραφημένο (;) μονόφυλλο μὲ προσφώνηση τοῦ ἐκδότη Ἀ. Κορομηλᾶ στὸν Ὁθωνα (: Ὁθωνι τῷ Πρώτῳ τῷ κλεινῷ τῆς Ἑλλάδος Βασιλεῖ καὶ τῆς Παιδείας προστάτῃ) □ τ. Α', τεύχη: 1 δίφυλλο (=φ. 1 χ.ά. + σ. (α')-β') + 1 τετράδιο χ.ά. (=σ. (α')-ιε'+1 χ.ά.) + 55 τετράδια (τυπογραφικὰ φύλλα 1-55 =σ. (1)-878+φ. 1 χ.ά.), μὲ τὸ τελευταῖο φύλλο χ.ά. τοῦ τετραδίου 55 νὰ ἀποτελεῖ τὸ φ. τίτλου τοῦ τ. Β'· ὁ τίτλος στο recto τοῦ φ. 1 χ.ά.· τὸ verso λευκὸ· σ. (α')-β': Προοίμιον τοῦ ἐκδότου, χρονολογημένο (: *Ἐν Ἀθήναις, τῆ 14 Ἰανουαρίου 1852*)· σ. (α')-ιε': Προλεγόμενα (στο τέλος: *Ἐγγραφοὶ Ἀθήρησι, τῆ 19 Νοεμβρίου 1851. Σκαρλάτος Δ. Βυζάντιος*)· σ. 1 χ.ά.: οἱ συντομογραφίαι (: στο πρῶτο μισὸ τῆς σελίδας: *Ἐξήγησις τῶν συντεταγμένων Λέξεων*, στο δεύτερο μισό: *Τὰ ὀνόματα τῶν ἀναφερομένων Συγγραφέων*)· σ. (1)-878: τὸ Λεξικὸν (Α-Μ) □ τ. Β', τεύχη: 44 τετράδια (τυπογρ. φύλλα ἀρ. 56-99 =σ. (881)-1584) καὶ

ἐνα δυάδιο (τυπογραφικὸ φύλλο 100 = σ. 1585-1592): ὁ τίτλος στὸ recto τοῦ φ. 1 χ.ἀ.: τὸ verso λευκόν· σ. (881)-1582: τὸ Λεξικὸν (Ν-Ω)· σ. 1583-1592: ὀκτώ πίνακες ἀριθμημένοι: Α'-Η' (στοὺς τέσσερις πρώτους ἀναγωγὴ τῶν ἀρχαίων συστημάτων «εἰς τὰ σημερινά»)· οἱ ὀκτὼ πίνακες ὡς ἐξῆς: σ. 1583: Πίναξ Α'. *Ἀριθμητικὸν σύστημα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων*· σ. 1584: Πίναξ Β'. *Μέτρα ἐκτάσεως τῶν ἀρχαίων ... καὶ ἰδιαίτερος τῶν Ἀθηναίων*· σ. 1585: Πίναξ Γ'. *Μέτρα Χωρητικότητος τῶν ἀρχαίων... καὶ ἰδίως τῶν Ἀθηναίων*· σ. 1586: Πίναξ Δ'. *Σταθμὰ τῶν ἀρχαίων ...*· σ. 1587: Πίναξ Ε'. *Νομίσματα τῶν ἀρχαίων ...*· σ. 1588: Πίναξ ΣΤ'. *Πίναξ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἰδιαίτερος τῶν Ἀττικῶν μνησῶν καὶ ἡμερῶν*· σ. 1589-1590: Πίναξ Ζ'. *Χρονολογικὸς Πίναξ τῶν κυριοτέρων γεγονότων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας*· σ. 1591-1592: Πίναξ Η'. *Συνοπτικὸς Πίναξ τῆς Πολιτικῆς καὶ Φιλολογικῆς Ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων*.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, τ. Β', σ. 296, ἀρ. 1751).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΑ: βλ. ΒΕΦΗ.

2.20. Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασίᾳ Τυπογραφικῆ Ἰωάννου καὶ Σπυριδῶνος τῶν ἀνταδέλφων Βελουδῶν Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

G.M. 5763

31 ἐκ. – σ. 139 [=239] + 1 λ. □ ἀπὸ τυπογραφικὸ σφάλμα ὁ ἀριθμὸς τῆς τελευταίας σελίδας φέρει τὸν ἀρ. 139 ἀντὶ 239 □ στὸ Γ.Μ. παραδίδεται ὁ ἴδιος ἐσφαλμένος ἀριθμὸς σελίδων (σ. 139), ἐνῶ στὸ ΒΕΦΗ δηλώνονται σ. 152 □ προφανῶς πρόκειται γιὰ δύο διαφορετικὰ ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναιῶν τοῦ Νοεμβρίου ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ ἴδιο ἔτος (ἡ διαπίστωση αὐτὴ ἰσχύει καὶ στὶς ἀκόλουθες ἐγγραφές Μηναιῶν) □ τὸν ἴδιο πᾶντος ἀριθμὸ σελίδων (239+1 λ.) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναιῶν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὰ ἔτη 1862, 1868 καὶ 1875, μὲ τὴν ἐκτύπωση τοῦ 1868 νὰ ἐπαναλαμβάνει τὸ ἴδιο τυπογραφικὸ σφάλμα στὴν ἀρίθμηση τῶν σελίδων (139 ἀντὶ 239).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπα στὶς μονὲς Διονυσίου καὶ Ξενοφῶντος (μὲ σ. 152).

2.21. Μηναιὸν τοῦ Δεκεμβρίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασίᾳ Τυπογραφικῆ Ἰωάννου καὶ Σπυριδῶνος τῶν ἀνταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

G.M. 5765

31 ἐκ. – σ. 276 □ στὸ Γ.Μ. παραδίδεται ὁ ἴδιος ἀριθμὸς σελίδων (σ. 276), ἐνῶ στὸ ΒΕΦΗ δηλώνονται σ. 288 □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (276) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναιῶν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862 καὶ 1873.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΓΥΨΙΟ: Ήλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:
μόνον ἢ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στῆ μονῆ Καρακάλλου (μὲ σ. 288).

2.22. Μηναιῶν τοῦ Ἰανουαρίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλου-
μουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασία Τυπογραφικῆ
Ἰωάννου καὶ Σπυρίδωνος τῶν ἀταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετία Ἐκ τοῦ
Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

πβ. Ἡλιοῦ V, ἀρ. *6 (A4103)

31 ἐκ. – σ. 263 + 1 λ. □ προφανῶς πρόκειται γιὰ διαφορετικὴ ἐκτύπωση ἀπὸ αὐτὴν
τοῦ Μηναιῶν τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἴδιου ἔτους τὸ ὁποῖο ἐγγράφεται στὸ Ἡλιοῦ V, ἀρ. *6
(A4103), μὲ φ. 1+σ. 272 □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (263+1 λ.) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες
ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναιῶν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862,
1868 καὶ 1873 □ ὁ ἀριθμὸς σελίδων ποὺ παραδίδει ὁ Ἡλιοῦ ἀπαντᾶται καὶ σὲ ἀντίτυπο
τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (βλ. *Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Δ', σ. 67, ἀρ. 3815,
ὅπου: φ. 1 χ.ἀ.+σ. 272).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΓΥΨΙΟ: Ήλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:
μόνον ἢ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπα στίς μονές Σταυρονικήτα καὶ Ξενοφῶντος (μὲ σ. 272).

2.23. Μηναιῶν τοῦ Φεβρουαρίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κου-
τλουμουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασία Τυπογρα-
φικῆ Ἰωάννου καὶ Σπυρίδωνος τῶν ἀταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετία Ἐκ
τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

Καρύδης, *Βιβλιογραφικά*, ἀρ. 1.9 / πβ. ΒΕΦΗ, Προσθήκες, ἀρ. [ὑπὸ ἔκδοση]

31 ἐκ. – σ. 160 □ σύμφωνα μὲ τὸν Καρύδη (βλ. Σπ. Καρύδης, «Βιβλιογραφικά», *Ὁ Ἐρα-
νιστής* 27 (2009), 33-34, ἀρ. 1.9, ὅπου περιγραφή ἀντιτύπου μὲ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων:
σ. 160) πρόκειται γιὰ διαφορετικὴ ἐκτύπωση ἀπὸ αὐτὴν τοῦ Μηναιῶν τοῦ Φεβρουαρίου
τοῦ ἴδιου ἔτους ποὺ ἐγγράφεται στὸ Ἡλιοῦ V, ἀρ. *7 (A4104), μὲ φ. 1+σ. 167+1 λ.+1
χ.ἀ.+1 λ. □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (160) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μη-
ναιῶν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862, 1868, 1873 καὶ 1879.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΓΥΨΙΟ: Ήλεκτρονικός Βιβλιογραφικός Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθω-
νικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:
μόνον ἢ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στῆ μονῆ Καρακάλλου (μὲ σ. 167).

2.24. Μηναιῶν τοῦ Μαρτίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλου-
μουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασία Τυπογραφικῆ
Ἰωάννου καὶ Σπυρίδωνος τῶν ἀταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετία Ἐκ τοῦ
Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

Φραγκίσκος II, ἀρ. *A930

31 ἐκ. – σ. 144 □ ὁ Ἐμμ. Φραγκίσκος βασιζόμενος στὸ ἀντίτυπο τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰω-

άννου Θεολόγου παραδίδει τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (σ. 144), ἐνῶ στὸ ΒΕΦΗ (παρότι ἡ ἐγγραφή παραπέμπει στὸν Φραγκίσκο ὡς βιβλιογραφικὴ πηγή), δηλώνονται φ. 1+σ. 150 □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (144) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναίου ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862, 1868 καὶ 1873.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Β', σ. 207, ἀρ. 1752).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπα στίς μονές Διονυσίου, Καρακάλλου καὶ Ξενοφώντος (μὲ σ. 150).

2.25. Μηναῖον τοῦ Ἀπριλίου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασίᾳ Τυπογραφικῆ Ἰωάννου καὶ Σπυρίδωνος τῶν ἀνταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

G.M. 5749

31 ἐκ. – σ. 131 + 1 λ. □ στὸ Γ.Μ. παραδίδονται σ. 134 καὶ στὸ ΒΕΦΗ δηλώνονται φ. 1+σ. 134 □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (131+1 λ.) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναίου ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862, 1868 καὶ 1874.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Δ', σ. 68, ἀρ. 3816).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπα στίς μονές Διονυσίου, Καρακάλλου καὶ Ξενοφώντος (μὲ σ. 134).

2.26. Μηναῖον τοῦ Αὐγούστου ... διορθωθὲν ... ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ... Ἔκδοσις Δευτέρα, ἀναθεωρηθεῖσα ... Ἐπιστασίᾳ Τυπογραφικῆ Ἰωάννου καὶ Σπυρίδωνος τῶν ἀνταδέλφων Βελουδῶν. Ἐν Βενετίᾳ Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 1852

G.M. 5757

31 ἐκ. – σ. 180 □ παρότι στὸ Γ.Μ. δὲν παραδίδεται ἀριθμὸς σελίδων, στὸ ΒΕΦΗ δηλώνονται σ. 180 □ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (180) φέρουν καὶ οἱ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις τοῦ Μηναίου ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγ. Γεωργίου κατὰ τὰ ἔτη 1862 καὶ 1874.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στὴ μονὴ Ξενοφώντος (ἐκεῖ δηλώνονται σ. 185).

2.27. Ὁ Βουλγαρισμὸς πρὸ τοῦ ἱστορικοῦ, τοῦ ἐθνοπολιτικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βήματος. Ὑπὸ Ε. α. δ. φ. ... Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1864.

Ἡλιού-Πολέμη, 1864.337

22,5 έκ. – σ. ζ' + 1 χ.ά. + 1 λ. + 168 + 1 χ.ά. + 1 λ. + έξφ. □ τεύχη: 20 δυνάδια και ένα τετράδιο: τὸ δυνάδιο ἀρχῆς (σ. ζ'+1 χ.ά.+1 λ.) μὴ ἀριθμημένον + 19 δυνάδια ἀριθμημένα + ἓνα τετράδιο (20) στὸ τέλος (σ. 153-168) + 1 πρόσθετο φύλλο (σ. [1]+1 λ.) □ ὁ τίτλος στὸ έξφ. ἐντὸς διακοσμητικοῦ πλαισίου, ἐπαναλαμβάνεται στὴ σ. (α') αὐτούσιος, χωρὶς πλαίσιο· ἢ σ. (β') λευκή· σ. (γ'): ἀφιέρωση στὴ συγκροτηθεῖσα γενικὴ Συνέλευση ἐπὶ τοῦ λεγομένου Βουλγαρικοῦ ζήτηματος· ἢ σ. (δ') λευκή· σ. (ε')-ζ': τὸ προλογικὸ κείμενο (: Πρὸς τὸν Ἀναγνώστην), χωρὶς ὑπογραφή· σ. [1]: Πίναξ κεφαλαϊώδης τῶν περιεχομένων· σ. (1)-168: τὸ κείμενο· σ. 1 χ.ά. τέλους (στὸ recto τοῦ πρόσθετου φύλλου): Τῶν κυριωτέρων παροραμάτων διόρθωσις· στὸ ὀπισθόφυλλο: Ἐδρίσκεται παρὰ τοῖς ἐνταῦθα βιβλιοπώλαις. Τιμᾶται γροσίον Ὁθωμανικῶν 20 □ νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὴν ταυτότητα τοῦ συγγραφέα παραδίδουν ὁ Ἰωάννης Σακκελίων καὶ ὁ Μανουὴλ Γεδεὼν μὲ ἰδιόγραφα σημειώματά τους, ὁ πρῶτος στὸ ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου, σ. (δ'): Δεδώρηται μοι τὸ παρὸν παρὰ τοῦ σοφοῦ συγγραφέως αὐτοῦ ἀρχιμανδριτοῦ Ἐδσταθίου Κλεοβούλου. Ἐν Κωνσταντίνῳ 6 Ἰουνίου 1866. Ἰ. Σακκελίων καὶ ὁ δεύτερος στὸ ἀντίτυπο τῆς Ψηφιακῆς Βιβλιοθήκης Νεοελληνικῶν Σπουδῶν «Ἀνέμη» τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης (σὲ ἀδιευκρίνιστη σελίδα): Ε Α Δ Φ σημαίνει, καθὼς ἐγίνωσκον καὶ μετέδιδον ἡμῖν οἱ παλαιοὶ φίλοι φαναριῶται, Ε(δσταθίου) Α(ρχιμανδριτοῦ) Δ(ιδάκτορος) Φ(ιλοσοφίας) δὴλα δὴ τοῦ κατόπι (1871-76) μητροπολίτου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, τὸ ἐπώνυμον Κλεοβούλου, τοῦ διδασκάλου μου (1864-67) ὅτε ἦτο διευθυντὴς τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς. 1940 δεκεμβρίου 30 Μ. Ι. Γεδεών.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (Πατριαρχικὴ Βιβλιοθήκη, τ. Β', σ. 291, ἀρ. 2122).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη Νεοελληνικῶν Σπουδῶν «Ἀνέμη» τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης:

<https://anemi.lib.uoc.gr/metadata/8/f/d/metadata-212-0000283.tkl>. <21.05.2020>.

2.28. Ψαλτήριον Δαυὶδ τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως Μετὰ τῶν Ῥδῶν. [τυπογρ. σῆμα] Ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ τῆς Ἑλλην. Τυπογραφ. τοῦ Φοίνικος 1864.

ΒΕΦΗ, Προσθήκες, ἀρ. [ὑπὸ ἔκδοση], μὲ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγή: Κατάλογος ΔΜΑΡ (=βιβλιοθήκη Δημ. Μαρίνου, Ἀθήνα)

17,5 έκ.– σ. 160 □ ἐκτύπωση δίχρωμη στὴ σ. τίτλου (1) καὶ στὴ σ. (5) □ στὴ σ. (3): Στίχοι εἰς τὸν Θεῖον Δαυὶδ· στὴ σ. (4): ὀλοσέλιδη ξυλογραφία τοῦ Δαβὶδ· σ. (5)-138: Δαυὶδ τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως Μέλος· σ. 139-151: Στιχολογ. τῶν Ἐννέα Ῥδῶν· σ. (152): Σύντομος ἐρμηνεία περὶ τοῦ πῶς δεῖ στιχολογεῖσθαι ...· σ. 153-155: Πίναξ τῶν Ψαλμῶν Ἀπάσης τῆς Ἡμερονοκτίου Ἀκολοθίας ...· σ. 156-159: Πίναξ τῶν Ψαλμῶν Κατ' Ἀλφάβητον· σ. 160: Πίναξ τῶν Ἐννέα Ῥδῶν. Προσευχὴ Ζαχαρίου.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΑ: βλ. ΒΕΦΗ.

2.29. Εὐαγγελικὴ Σάλπιγγξ Συντεθεισα παρὰ ... Μακαρίου τοῦ ποτὲ χρηματίσαντος τῆς ἐν Πάτμῳ Σχολῆς Ἱεροδιδασκάλου. Τύποις καὶ αὐθις ἐκδοθεῖσα διὰ σπουδῆς καὶ δαπάνης Σταματίου Νικολαΐδου ... Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Νικολάου Ρουσοπούλου ... 1867.

Ἡλιὸ-Πολέμη, 1867.142

28,7 έκ. – σ. ιδ' + 388 + 1 πίν. □ σὲ κάποια ἀντίτυπα ἔχει προστεθεῖ στὸ τέλος, στὸν κατάλογο τῶν συνδρομητῶν, ἓνα ἐπιπλέον φύλλο (=σ. 389+1 λ.) □ πρόκειται γιὰ τὴν τέταρτη ἐκδοση τοῦ ἔργου μὲ λόγους τοῦ πάτμου ἱεροδ. Μακάριου Καλογεραῖ, ἀπόφοιτου τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἰδρυτῆ τῆς Σχολῆς τῆς Πάτμου (1713) □ ὁ πίνακας (ὀλοσέλιδο χαρακτηριστικὸ: *Μακάριος ἐκ Νήσου Πάτμου*) μεταξὺ τῶν σ. ιδ' καὶ (1) □ ὁ τίτλος στῆ σ. (α') ἢ σ. (β') λευκὴ· στῆ σ. (γ'): ἀφιέρωση τοῦ ἐκδότου στὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Πετράκη, ἀρχιμ. Διονύσιου Βερσῆ· ἢ σ. (δ') λευκὴ· στῆ σ. (ε'): σύντομο γράμμα πρὸς τὸν ἴδιο· ἢ σ. (ς') λευκὴ· στῆ σ. (ζ')-η': *Κατάλογος τῶν ἀνεκδότων τοῦ συγγραφέως πονημάτων. Ἐκ τῆς ἀνεκδότου ἀναγραφῆς τῆς Πατμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΤΠΒ'-ΤΠΘ'* [· πρόκειται γιὰ ἀνυπόγραφο κείμενο τοῦ Ἰωάννη Σακκελίωνα γιὰ τὸν Μακάριο καὶ τὰ ἀποκείμενα στῆ βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου χειρόγραφα μὲ τὰ ἔργα του, καθὼς καὶ γιὰ τὶς προηγούμενες ἐκδόσεις τῆς *Σάλπιγγος* κατὰ τὰ ἔτη 1754, 1758 καὶ 1765· τὸ κείμενο αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπόσπασμα τοῦ ἀνεκδότου μέχρι τότε καταλόγου τῶν χειρογράφων τῆς μονῆς τοῦ Θεολόγου ποὺ εἶχε ἐκπονήσει ἤδη ὁ Ἰ. Σακκελίων μὲ τὴ συνέργεια τοῦ βιβλιοφύλακα τῆς μονῆς, λόγιου ἱερομόναχου Ἱερόθεου Φλωρίδη, καὶ ὁ ὁποῖος ἐκδόθηκε τελικὰ τὸ 1890 μὲ τίτλο: *Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη ἤτοι Ἀναγραφὴ τῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον γεραῶς καὶ βασιλικῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τεθησαυρισμένων χειρογράφων τευχῶν πάλαι μὲν ἐκπονηθεῖσα ὑπὸ Ἰωάννου Σακκελίωνος ... Ἀθήνα 1890*]· σ. (θ'): *Πρόλογος τοῦ ἐκδότου*, στὸ τέλος ἢ ὑπογραφή: *Σταμάτιος Νικολαΐδης*· ἢ σ. (ι') λευκὴ· σ. (ια')-ιδ': *Προοίμιον*· σ. (1)-280: οἱ λόγοι (διδασκῆς) τοῦ Μακάριου· σ. (381)-382: *Πίναξ τῶν περιεχομένων διδασκῶν*· σ. (383)-388: *κατάλογος συνδρομητῶν*· στῆ σ. 386 (ὅπου οἱ ἐν Πάτμῳ συνδρομητές): *τὸ κοινὸν τῆς ἱερᾶς Μον. Ἀγ. Ἰωάν. τοῦ Θεολόγου* (μὲ 12 σώματα) καὶ πολλοὶ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς □ γιὰ τὶς ἐκδόσεις τοῦ ἔργου βλ. Ναυκράτιος Τσουλκανάκης (ἀρχιμ.), *Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τοῦ Γένους ἅγιος Μακάριος Ἱεροδιάκονος Καλογεραῖς (†1737)*, ὁ Πάτριος *Εὐαγγελιστὴς τῆς Παιδείας τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ*, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 358-370.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Β', σ. 313, ἀρ. 2227).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

Βιβλιοθήκη τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγ. Ὄρους (Πρωτάτο):

https://www.mountathos.org/el-GR/Diva-Viewer.aspx?item=21_03_00341.pdf
<26/05/2020>.

2.30. Ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ. ~ Ἐν Κανταβριγίᾳ. Ἐτυπώθη δι' ἐπιμελείας Καρόλου τοῦ Κλαϊῶ τυποθέτου τῆς Ἀκαδημίας, δαπάνῃ τῆς Ἱερογραφικῆς Ἐταιρίας πρὸς διάδοσιν τοῦ Θεοῦ λόγου εἰς τε τὴν Βρετανίαν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. αὠ'ζ'ζ'. [=1867].

Darlow-Moule, 5000 / Ἡλιού-Πολέμη, 1867.157

16,5 έκ. – φ. 2 χ.ἀ. + σ. 555 + 1 λ. □ ὁ ἀριθμὸς σελίδων δὲν παραδίδεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1867.157, καταγράφεται ὅμως στὸν ἠλεκτρονικὸν κατάλογο τοῦ ΒΕΦΗ □ ὁ τίτλος καὶ τὸ κείμενο πλαισιωμένα ἀπὸ τυπογραφικὴ γραμμὴ □ τὸ κείμενο σὲ δύο στῆλες, μὲ

κριτικές σημειώσεις στα περιθώρια □ υπάρχει και παράλληλη έκδοση το ίδιο έτος με τον ίδιο τίτλο αλλά με φ. 2 χ.ά.+σ. 479+1 λ. (βλ. παραπάνω την έγγραφη με άρ. 1.2) □ στον ηλεκτρονικό κατάλογο του ΒΕΦΗ έγγράφονται (με την ένδειξη *Ἡλιού-Πολέμη*, 1867.157) πέντε αντίτυπα στις βιβλιοθήκες: CamUL (Cambridge University Library), UGL (University of Glasgow Library), BIT (Βιβλιοθήκη Ἰακωβάτων-Τυπάλδων), ΕΒΕ (Ἐθνική Βιβλιοθήκη Ἑλλάδος), ΜΙΘ (Μονὴ Ἰωάννου Θεολόγου). ὕστερα ἀπὸ διαδικτυακὴ ἀναζήτηση διαπιστώθηκε ὅτι τὰ ἀντίτυπα τῶν βιβλιοθηκῶν CamUL καὶ ΕΒΕ ἀντιστοιχοῦν στὴν παροῦσα ἔκδοση, ἐνῶ τὰ ἀντίτυπα τῶν βιβλιοθηκῶν UGL καὶ ΜΙΘ στὴν παράλληλη ἔκδοση. (δὲν στάθηκε δυνατὸ νὰ συλλεχθεῖ κάποια πληροφορία γιὰ τὸ ἀντίτυπο BIT) □ προσθετέο στὴν παροῦσα ἔκδοση καὶ τὸ ἀντίτυπο ποὺ ἐγγράφεται με σ. 555 ἀπὸ τὸν Ἡλεκτρονικὸ Βιβλιογραφικὸ Κατάλογο τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ στὴ μονὴ Διονυσίου.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος (ΕΒΕ):

<https://catalogue.nlg.gr/Record/b.370209> <27/05/2020> (διαθέσιμη μόνον ἡ σελίδα τίτλου).

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου τοῦ Κάιμπριτζ (CamUL):

<https://discover.libraryhub.jisc.ac.uk/search?title=Kaine&date=1867&rn=11> <26/05/2020> (χωρὶς νὰ παραδίδεται ψηφιοποιημένο ὑλικό).

2.31. Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἦτοι Τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια· αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων· αἱ δέκα τέσσαρες Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· αἱ ἑπτὰ Καθολικαὶ Ἐπιστολαί, καὶ ἡ Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς. (Ἰω. ε. 39.) [τυπογρ. κόσμημα] Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Γ. Καρυοφύλλη. 1870.

Ἡλιού-Πολέμη, 1870.206

13,3 ἐκ. – φ. 2 χ.ά. + σ. 640 + 7 πίν. + ἔξφ. □ ὁ τίτλος ἀναφέρεται συνοπτικὰ στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1870.206 □ τεύχη: ἓνα δίφυλλο + 40 τετράδια ἀριθμημένα □ ὁ τίτλος στὸ ἔξφ. μέσα σὲ πλαίσιο διακοσμημένο στὶς γωνίες, ἐπαναλαμβάνεται στὸ φ. [1] γ χωρὶς πλαίσιο, με ὀλόκληρο τὸ χωρίο: *Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖνα εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ (Ἰωάν. ε'. 39)*. τὸ verso τοῦ φύλλου λευκό· φ. [2] γ: χωρία ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· στὸ verso: χωρία ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην καὶ κατὰ Ματθαῖον· με 7 πρόσθετες ὀλοσέλιδες εἰκόνες: ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν φ. [1]-[2] (: *Ὁ Παντοκράτωρ*), ἡ δευτέρη μεταξὺ τοῦ φ. [2] καὶ τῆς σ. (1) (: *Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος*), ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες μεταξὺ τῶν σ. 76-(77) (: *Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος*), 124-(125) (: *Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκάς*), 206-(207) (: *Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης*), 268-(269) (: *Ἡ Ἁγία Πεντηκοστή*), 350-(351) (: *Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος*)· στὶς σ. (587)-616: *Πίναξ ἐν τῷ ὁποίῳ δύνανται τις νὰ εὐρίσκη τὰ Εὐαγγέλια καὶ τοὺς Ἀποστόλους, τὰ ἀναγνωσκόμενα κατὰ τὰς Κυριακὰς, καὶ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, καὶ τὰς ἀκινήτους ἑορτὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, εἷς τε τὴν Λειτουργίαν καὶ τὸν Ὄρθρον*· σ. (617)-632: *Ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ Πίνακος*· σ. (633)-640: *Πασχάλια τῶν ἐτῶν 1870-1879*.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

διαθέσιμη μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στὴ μονὴ Παντοκράτορος

2.32. Ἑλληνικὴ Γραμματικὴ, Εἰς χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων Φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ Δ. Ν. Βερναρδάκη Δ. Φ. πρώην Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, κτλ. Κατ' ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως ἐκδίδεται ὑπὸ Α. Α. Σακελλαρίου. Ἐκδοσις Τρίτη Ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ διδασκτικώτερον μεταρρυθμισθεῖσα. [τυπογρ. κόσμημα (=κέρας)] Ἀθήνησι, ~ 1877.

Ἡλιού-Πολέμη, 1877.180

20,5 ἐκ. – σ. 164 □ ὁ τίτλος ἀναφέρεται συνοπτικὰ στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1877.180, μὲ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγή: Ἀνδριτσάκη-Φωτιάδη, ἄρ. 1540 (βλ. Δήμητρα Ἀνδριτσάκη-Φωτιάδη, *Κατάλογος παλαιῶν ἐντόπων τῆς Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης Μηλεῶν Πηλίου*, Ἀθήνα 1993, σ. 307).

2.33. Ἐπιστολιμαῖα Ἀπάντησις Πρὸς τὸν Κύριον. S.G.U. Δε-Βιάζην Εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν φυλλαδάκιον Ἐπιγεγραμμένον. «Alcuni Documenti intorno l'accidentale catastrofe avvenuta nell'isola di Corfù nell'anno 1718 κτλ. Καὶ ΚΔ'. Οἴκοι εἰς ἔπαινον τοῦ θαυματουργοῦ καὶ Πολιούχου Κερκύρας Ἁγίου Σπυρίδωνος Συντεθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου μοναχοῦ Νικοδήμου Κάππου Τοῦ ἐν ἔτει αῶο.' ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἰαθέντος τὰ ἄλλα ἐν τῇ Μονῇ Κερκύρας Ὑ.<περαγίας> Θ.<εοτόκου> Πλατυτέρας ὑπὸ Ἀρσενίου Ἱερ. Πανδῆ ~ Ἐν Κερκύρα Τυπογραφεῖον ὁ Κάδμος. Νεοφύτου Καραγιάννη. 1878.

Legrand, *Bibl. Ion.*, τ. I, 3100/ Ἡλιού-Πολέμη, 1878.191

22,5 ἐκ. – σ. 38 + 2 λ. + ἐξφ. □ ὁ τίτλος μεταγράφεται ἐπακριβῶς □ πρόκειται γὰρ κριτικὴ στὸ φυλλάδιο ποὺ ἐξέδωσε ὁ Ἰωσήφ Σπυρίδων Δε Βιάζης τὸ ἴδιο ἔτος (: *Alcuni Documenti intorno l'accidentale catastrofe avvenuta nell'isola di Corfù nel' anno 1718 ... Corfù*, Tip. G. Nacamulli Edit, 1878) □ ὁ τίτλος στὸ ἐξφ. ἐντὸς πλαισίου μὲ τυπογραφικὴ γραμμὴ, ἐπαναλαμβάνεται στὴ σ. (1) χωρὶς πλαίσιο· ἢ σ. (2) λευκὴ· στὴ σ. (3), ἀφιέρωση τοῦ τόμου: *Τῷ πανοσιωτάτῳ καὶ ἀξιοτίμῳ πρωτοσυγγέλλῳ καὶ κτήτορι τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ προστάτου Κερκύρας κόμητι κυρίῳ κυρίῳ Γεωργίῳ Βούλγαρι ἀκραιφνοῦς ἀγάπης καὶ φιλίας τεκμήριον Ὁ γράφας προσφέρει Α. Ι. Π.* □ σ. (5)-9: τὸ Προοίμιον, ὅπου ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει τοὺς λόγους τῆς συγγραφῆς τῆς «Ἐπιστολιμαίας Ἀπαντήσεως» ἀλλὰ καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν συγγραφὴν τῶν κδ' Οἴκων ἀπὸ τὸν πάτριον ἱερόμ. Νικόδημο Κάππο, χρονολογημένο στὸ τέλος: *Ἐν Κερκύρα Μαῖου 30 αἰοσι.* ἔτος· ἢ σ. (10) λευκὴ· στίς σ. (11)-27: τὸ κείμενον τῆς «Ἐπιστολιμαίας Ἀπαντήσεως»· ἢ σ. (28) λευκὴ· στίς σ. (29)-38: *Οἴκοι ΚΔ'. Εἰς τὸν Ἄγιον θαυματουργὸν Σπυρίδωνα τὸν κατ' ἐξάίρετον τρόπον Προστάτην Κερκύρας· ἄρχ. Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ. Τὸν Ἱεράρχῳ τὸν κλεινὸν καὶ θεοτίμητον.*

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, τ. Β', σ. 388, ἄρ. 2586).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Συλλογὴ Ντόρης Παπαστράτου):

<https://www.ascsa.edu.gr/datab/digital/akolouthies/books/0642.pdf> <22.05.2020>.

2.34. Ζ' Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιέχον καθ' ὕλην κατατεταγμένας καὶ μετὰ συσχετίσεως πρὸς τὰς προηγουμένας, ἰδίως τὰς ἀπὸ ἰουνίου 1882 μέχρι Σεπτεμβρίου 1884 νεαρὰς διατάξεις (νόμους καὶ Β. διατάγματα) γενικοῦ συμφέροντος, καὶ τὰς νεωτέρας διεθνεῖς συμβάσεις Μετὰ πίνακος ἀλφαβητικοῦ. (Συνέχεια τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμου). ~ Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλά 1884.

Ἡλιού-Πολέμη, 1884.359

8ο, σ. 1351-1894 + σ. 1033-1048 + ἐξφ. □ ὁ τίτλος καταγράφεται συνοπτικὰ στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1884.359 □ πρόκειται γιὰ τὸν ἔβδομο καὶ τελευταῖο τόμο τῆς σειρᾶς μὲ τίτλο: *Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων* ποὺ κυκλοφόρησε ἀπὸ τὸν Ἀ. Κορομηλά κατὰ τὰ ἔτη 1878-1884 □ ἡ σειρά αὐτή, μὲ ἐξαίρεση τὸ <Α'> *Παράρτημα* ποὺ εἶχε ἐκδοθεῖ τὸ 1862^(*), συμπληρώνει τὴν Δ' ἐκδοσὴ τῆς σειρᾶς *Οἱ Ἑλληνικοὶ κώδικες* ποὺ κυκλοφόρησε ἀπὸ τὸν ἴδιο στὰ 1874-1875 □ ὕστερα ἀπὸ αὐτοψία στὰ ἀντίτυπα τῶν τόμων Β'-Ζ' τῆς σειρᾶς ποὺ ἐντοπίζονται στὶς βιβλιοθῆκες τοῦ ΕΛΙΑ καὶ τῆς Βουλῆς (Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη, Μέγαρο τῆς Βουλῆς) ἀλλὰ καὶ στὴν Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη Νεοελληνικῶν Σπουδῶν «Ἀνέμη» τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, διαπιστώθηκε ὅτι οἱ περιγραφές τῶν τόμων παρουσιάζονται στὴ βιβλιογραφία μὲ ἐλλείψεις: ἡ πιστὴ ἀναγραφή τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων τοὺς λαθάνει λόγῳ συστάσεως τῶν ἐπιμέρους τμημάτων □ ἔτσι, στὸ πλαίσιο τῆς ταύτισης τοῦ ἀντιτύπου τῆς παρούσας ἐγγραφῆς ἔγινε προσπάθεια νὰ ἐπαναξετασθεῖ ἡ σωστὴ διάταξη τῶν περιεχομένων κάθε τόμου.

^(*) Τὸ <Α'> «Παράρτημα» ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν Ἀ. Κορομηλά, τὸ 1862, μὲ τίτλο: *Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων, Ἐν ᾧ περιέχονται αἱ ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι σήμερον ἐκδοθέντες σχετικοὶ νόμοι καὶ Β. διατάγματα, ἀποτελούμενο ἀπὸ σ. (1533)-1680, σὲ συνέχεια τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ τ. Β', τῆς Γ' ἐκδοσῆς τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων» τοῦ Γ. Χαροτοφύλακος ποὺ ἐκδόθηκε τὸ 1856, μὲ σ. 453-1532+νς' □ γιὰ τὸ <Α'> *Παράρτημα* βλ. ΒΕΦΗ, Προσθῆκες [ὑπὸ ἐκδοσῆ] (ἔπου: σ. (1533)-1680).*

Β'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιλαμβάνον τοὺς ἀπὸ τοῦ 1875 μέχρι τοῦ 1878 νεωτέρους σχετικούς τόμους καὶ Β. διατάγματα, Ὑπὸ Γ. Α. Ράλλη, Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. (Συνέχεια τοῦ τόμου τρίτου.) ~ Ἀθήνησιν Τύποις Ἀνδρέου Κορομηλά. 1878

8ο, σ. (709)-992 + ἐξφ. □ (τυπογραφικὰ φύλλα 46-63) □ σ. (709): ἀρχ. Β'. *Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων κατ' ἀλφάβητον, Περιλαμβάνον τοὺς ἀπὸ τοῦ 1875 μέχρι τοῦ 1878 νεωτέρους σχετικούς νόμους καὶ Β. διατάγματα* σ. 990: Πίναξ συμπληρωτικῶς τῶν ἐν τῷ Β'. παραρτήματι κατὰ συνέχειαν τοῦ Γ'. τόμον περιεχομένων □ ἡ ἀρίθμηση τῶν σελίδων καὶ τῶν τυπογραφικῶν φύλλων σὲ ἀκολουθία τοῦ τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1874 (μὲ σ. 708) □ γιὰ τὸ Β'. *Παράρτημα* βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1878.70 (ἔπου: σ. (709)-992+993-1894+ζ'+1 λ.), ἐνῶ γιὰ τὸν τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων» βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1874.550 (ἔπου: σ. 708).

Γ'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιέχον τὸν Νόμον ΨΑΣ'. Περὶ πτωχεύσεως καὶ χρεωκοπίας Κυρωθέντα τὴν 13 Δεκεμβρίου 1878 καὶ δημοσιευθέντα

τήν 14 αὐτοῦ. (Συνέχεια τοῦ πρώτου τόμου.) ~ Τιμᾶται δραχμῆς. ~ Ἀθήνησιν Τύποις Ἀνδρέου Κορομηλά. 1879

8ο, σ. (713)-770 + ἐξφ. □ (τυπογρ. φύλλα 46-49) □ σ. (713): ἄρχ. (Νόμος τῆς 13 Δεκεμβρίου 1878). Τὸ βιβλίον τρίτον τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου, τὸ ἐπιγραφόμενον «Περὶ πτωχεύσεως καὶ χρεωκοπίας», ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 437 μέχρι τοῦ ἄρθρου 614 ... καταργοῦνται ἀντικαθιστάμενα διὰ τῶν ἐπομένων διατάξεων· κάτω ὁ τίτλος: Βιβλίον Τρίτον Περὶ πτωχεύσεως καὶ χρεωκοπίας· στίς σ. 767-770: Πίναξ τῶν περιεχομένων □ ἀποτελεῖ ἀντικατάσταση τοῦ τελευταίου τμήματος τοῦ τ. Α', <Μέρος Α'>, τῆς Δ' ἐκδόσεως τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1875 καὶ συγκεκριμένα τῶν σ. (713)-752 (τυπογρ. φ. 46-47), ὅπου: Βιβλίον Τρίτον Περὶ πτωχεύσεως καὶ χρεωκοπίας □ γιὰ τὸ Γ'. Παράρτημα βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1879.153 (ὅπου: φ. 1+σ. (714)-766), ἐνῶ γιὰ τὸν τ. Α', <Μέρος Α'>, τῆς Δ' ἐκδόσεως τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων» τοῦ Ἀ. Κορομηλά, 1875 βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1879.493 (ὅπου: σ. 752).

Δ'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιέχον Διαφόρους συνθήκας καὶ συμβάσεις, τὸ περὶ διευθετήσεως τῶν ἑλληνικῶν ὀρίων Π'. Πρωτόκολλον τοῦ Βερολινείου Συνεδρίου, καὶ νεαρὰς τινὰς διατάξεις τῶν ἐτῶν 1878 καὶ 1879. (Συνέχεια τοῦ Γ' καὶ τοῦ Δ' τόμου.) ~ (Τιμᾶται δραχ. 1,75). ~ Ἀθήνησιν Τύποις Ἀνδρέου Κορομηλά. 1879

8ο, σ. (793)-906 + 1 χ.ἄ. + 1 λ. + σ. (993)-1064 + ἐξφ. □ (τυπογρ. φύλλα 52-58 καὶ 64-68) □ σ. (793): ἄρχ. Συνθήκαι καὶ συμβάσεις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεων· στῆν ἐνδιάμεση σελ. [1]: Πίναξ συμπληρωματικὸς τοῦ Τετάρτου τόμου· σ. (993): Νεαραὶ διατάξεις τῶν ἐτῶν 1878 καὶ 1879 □ οἱ σ. (793)-906+[1]+1 λ. (τυπογρ. φ. 52-58), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Δ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1875 (ὁ ὁποῖος περιέχει σ. 792 καὶ ὄχι 1048 ὅπως ἀναγράφεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1875.495), ἐνῶ οἱ σ. (993)-1064 (τυπογρ. φ. 64-68), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1874 (καὶ συνέχεια τοῦ Β' «Παραρτήματος») □ γιὰ τὸ Δ'. Παράρτημα βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1879.195 (ὅπου: φ. 1+σ. (793)-1048+1 χ.ἄ.+1 λ.+φ. 2).

Ε'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιέχον Διαφόρους νόμους καὶ Β. διατάγματα, ἰδίως τῶν ἐτῶν 1880 καὶ 1881, καὶ τὰς περὶ διευθετήσεως τῶν ἑλληνικῶν ὀρίων διεθνεῖς πράξεις καὶ συμβάσεις κτλ. (Συνέχεια τοῦ Γ' καὶ τοῦ Δ' τόμου). □ Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλά 1881

8ο, σ. (1065)-1212 + (α')-ζ' + 1 λ. + σ. 909-970 + 2 χ.ἄ. + 971-986 + ἐξφ. □ (τυπογρ. φύλλα 69-78 καὶ 59-63) □ σ. (1065): ἄρχ. Ε' Παράρτημα ... Περιέχον τοὺς νόμους τῶν ἐτῶν 1879, 1880 καὶ 1881· σ. (α')-ζ': Πίναξ συμπληρωματικὸς τῶ ἐν τῶ Τρίτῳ τόμῳ νόμων· σ. 909 ἄρχ. Σύμβασις προξ. Μετὰ τῆς Ἰταλίας· σ. (925): Πράξεις Ἀναγόμεναι εἰς τὴν διαρρόθμισιν τῶν Ἑλληνο-Τουρκικῶν ὀρίων· στίς ἐνδιάμεσες σ. [1]-[2]: Πίναξ συμπληρωματικὸς τοῦ Τετάρτου τόμου· σ. 971 (τυπογρ. φ. 63): συνεχίζονται οἱ «Πράξεις τῆς διαρρόθμισης τῶν ὀρίων»: Convention Entre la Grèce et la Turquie... □ οἱ σ. (1065)-1212+(α')-ζ'+1 λ. (τυπογρ. φ. 69-78), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1874 (καὶ συνέχεια τοῦ Β' καὶ Δ' «Παραρτήματος»), ἐνῶ οἱ σ. 909-970+2 χ.ἄ.+971-986 (τυπογρ. φ. 59-63), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Δ' τῶν «Ἑλλη-

νικῶν Κωδίκων», 1875 (καὶ συνέχεια τοῦ Δ' «Παραρτήματος») □ γιὰ τὸ Ε' Παράρτημα βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1881.218 (ἔπου: σ. (1065)-1212+ἔξφ.) [: διορθωμένο στὸ ΒΕΦΗ ὡς: φ. 1+σ. (1065)-1212+ζ'+1 λ.+909-986+1 λ.+1 χ.ἄ.].

Ζ'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων Περιέχον Διαφόρους νόμους καὶ Β. Διατάγματα, ἰδίως τοῦ ἔτους 1882, καὶ τὰς νεωτέρας διεθνεῖς Συμβάσεις. (Συνέχεια τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμου) ~ Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Σ. Κουσουλίνου 1882.

8ο, σ. 1213-1349 + 1 λ. + (θ')-ιδ' + σ. (987)-1032 + 1 χ.ἄ. + 1 λ. + ἔξφ. □ (τυπογρ. φύλλα 79-87 καὶ 64-66) □ σ. 1213: ἄρχ. Ν.<ἌΜ'.> 19 Μαρτίου 1882. *Περὶ εἰσαγωγῆς τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας ...* σ. (θ')-ιδ': Πίναξ συμπληρωτικῶς τῶν ἐν τῷ Τρίτῳ τόμῳ νόμων... σ. (987): Γερμανία. Ν. ἌΞ'. 20 Μαΐου 1882. *Περὶ κερῶσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας προξενικῆς συμβάσεως*· στὸ τέλος, σ. [1]: Πίναξ συμπληρωτικῶς τοῦ Δ' τόμου τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων □ οἱ σ. 1213-1349+1+(θ')-ιδ' (τυπογρ. φ. 79-87), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1874 (καὶ συνέχεια τοῦ Β', Δ' καὶ Ε' «Παραρτήματος»), ἐνῶ οἱ σ. (987)-1032+[1]+1λ. (τυπογρ. φ. 64-66), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Δ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1875 (καὶ συνέχεια τοῦ Δ' καὶ Ε' «Παραρτήματος») □ γιὰ τὸ Ζ' Παράρτημα βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1882.769 (ἔπου: φ. 1+σ. 1213-1349+1 λ.+ιδ') [: διορθωμένο στὸ ΒΕΦΗ ὡς: φ. 1+σ. 1213-1349+1 λ.+ιδ'+(987)-1032+1 χ.ἄ.+1 λ.].

Ζ'. Παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων ... (Συνέχεια τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμου). ~ Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ 1884.

8ο, σ. 1351-1894 + σ. 1033-1048 + ἔξφ. □ (τυπογρ. φύλλα 88-121 καὶ 67) □ σ. 1351: ἄρχ. *Ἀκατάσχετον μισθῶν Ὑπαλλήλων*· σ. 1887: Πίναξ συμπληρωτικῶς τῶν ἐν τῷ Τρίτῳ τόμῳ νόμων... σ. 1033 ἄρχ. Σύμβασις μετὰ τῆς ρωσικῆς ἀτμοπολιτικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐταιρίας· σ. 1048 (στὸ τέλος): Πίναξ συμπληρωτικῶς τῶν ἐν Τετάρτῳ τόμῳ συμβάσεων □ οἱ σ. 1351-1894 (τυπογρ. φ. 88-121), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Γ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1874 (καὶ συνέχεια τοῦ Β', Δ', Ε' καὶ ζ' «Παραρτήματος»), ἐνῶ οἱ σ. 1033-1048 (τυπογρ. φ. 67), ἀποτελοῦν συνέχεια τοῦ τ. Δ' τῶν «Ἑλληνικῶν Κωδίκων», 1875 (καὶ συνέχεια τοῦ Δ', Ε' καὶ ζ' «Παραρτήματος») □ γιὰ τὸ Ζ' Παράρτημα βλ. Ἡλιού-Πολέμη, 1884.359 (ἔπου: φ. 1+σ. 1351-1894) [: διορθωμένο στὸ ΒΕΦΗ ὡς: φ. 1+σ. 1351-1894+1033-1048].

ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Μονὴ Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου, μόνον τὸ Ζ' Παράρτημα, 1884 (ὑπὸ ἔκδοσιν).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ: βλ. ΒΕΦΗ.

2.35. Μηναῖον τοῦ Αὐγούστου ... Διορθωθὲν τὸ πρὶν ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ ... Ἀναθεωρηθὲν καὶ ... ἐπιδιορθωθὲν. Ἐκδοσις Δεκάτη. Βενετία Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου Ὁ Φοῖνιξ 1884

Ἡλιού-Πολέμη, 1884.583

31,8 ἐκ. — φ. 1 χ.ἄ. + σ. 159 + 1 λ. □ ἡ ἔκδοσις ἐγγράφεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη χωρὶς ἀριθμὸ σελίδων (μὲ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγή: Ἰάκωβος, μτρπ. Μυτιλήνης, *Mytilena Sacra*, τ. Δ', σ. 292 κ.ἄ.), ἐνῶ τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὸ ΒΕΦΗ.

2.36. Βιβλιοπωλείον Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου ~ Τὸ Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον Ὅμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸ ἀναγινωσκόμενον ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις [τυπογρ. κόσμημα/σύνθεση (=σταυρός)] Ἐν Ἀθήναις Παρὰ τῷ Ἐκδότῃ Α. Σ. Γεωργίου Ὀδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 50 ~ Τύποις Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου 1890

ΒΕΦΗ, Προσθήκες, ἀρ. [ὑπὸ ἔκδοσιν], μετὰ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγή: ἀνακοίνωση Μ. Χαριτάτου (=ἀπὸ ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης Μ. Χαριτάτου)

11,5 ἐκ. – σ. (α')-η' (;) + 720 □ ἡ περιγραφή ἀπὸ ἀντίτυπο ἑλλιπές (στὴν ἀρχὴ βρίσκονται μόνον οἱ σ. (α')-ς') καὶ κολοβὸ (χωρὶς τίς σ. 711-720) [ἡ πληροφορία γιὰ τελικὸ ἀριθμὸ 720 σελίδων ἀντλήθηκε ἀπὸ τὸν Ἡλεκτρονικὸ Βιβλιογραφικὸ Κατάλογο τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ] □ τεύχη στὸ κυρίως κείμενο: 22 ἀριθμημένα (ἀποτελούμενα ἀπὸ 16 φύλλα) + 1 χωρὶς ἀρίθμηση (ἀποτελούμενο ἀπὸ 8 φύλλα) □ μετέσσερις ὀλοσέλιδες εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν στὶς σ. (20) (: Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης), σ. (104) (: Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος), (252) (: Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς), (442) (: Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος)· (λείπει ἡ εἰκ. τοῦ Παντοκράτορος, προφανῶς τοποθετημένη πρὶν τὰ Ἑωθινὰ Εὐαγγέλια μετὰ τῶν σ. η' καὶ (1), ἐφόσον στὸ προλογικὸ κείμενο, στὴ σ. (β'): *προέβημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀνα χειρας Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁμοίου κατὰ πάντα πρὸς τὸ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγινωσκόμενον, μετὰ τῶν εἰκονογραφιῶν τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν καὶ τοῦ Παντοκράτορος*) □ ὁ τίτλος στὴ σ. (α'): στὶς σ. (β')-γ': *προλογικὸ κείμενο (: Τοῖς ἀναγνώσταις), χρονολογημένο στὸ τέλος: Ἐν Ἀθήναις μηνὶ Μαρτίῳ 1890· ὑπογραφή: Ὁ ἐκδότης Ἀντώνιος Στ. Γεωργίου*· στὶς σ. (δ')-ς': *Συνανάγνωσις τῶν Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑβδομάδων*· στὸ τέλος τῆς σ. ζ': *Κυρ. ΙΒ'. Εὐαγ. Λουκᾶ. Τῷ καιρῷ εἰσερ. (=κεφ. ΙΖ', 12-15)*· στὶς σ. (1)-19: *Ἑωθινὰ Εὐαγγέλια ἀναγινωσκόμενα εἰς τοὺς Ὁρθοῦς ἐκάστης Κυριακῆς*· σ. (21)-102: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην*· ἡ σ. (103): *λευκὴ*· στὶς σ. (105)-251: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον*· σ. (253)-441: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν*· σ. (443)-466: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον*· σ. (467)-578: *Εὐαγγέλια τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος*· σ. (579)-689: *Εὐαγγέλια τῶν ἀκινήτων τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτῶν καὶ τιμῶν καθ' ἡμέραν Ἁγίων*· σ. 690-692: *Εὐαγγέλια εἰς διαφόρους μνήμας Ἁγίων*· σ. 692-695: *Εὐαγγέλια εἰς διαφόρους περιστάσεις*· σ. 696-710: *τὰ πασχάλια τῶν ἐτῶν 1890-1897 μετὰ κάθε πασχάλιο νὰ καταλαμβάνει δύο σελίδες: ἄρχ. στὶς σ. 696-697 μετὰ τὸ Πασχάλιον τοῦ ἔτους 1890, καὶ τελ. στὴ σ. 710 μετὰ τὸ Πασχάλιον τοῦ ἔτους 1897, ἀφοῦ στὸ ἀντίτυπο ποὺ περιγράφεται ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν οἱ τελευταῖες σελίδες* □ τὸ ἀντίτυπο φέρει βιβλιοδεσία τοῦ ἐκδότη (πανόδετο μετὰ χρυσότυπη διακόσμηση)· στὸ ἐξφ. I: *Ἱερὸν Εὐαγγέλιον*, στὸ ἐξφ. II: *Ἰω. Νικολαΐδου · Βιβλιοδετεῖον* (στὸ προλογικὸ κείμενο, σ. (β'), ὀρίζεται ἡ τιμὴ ἀεκάστου ἀντιτύπου στερεῶς χρυσοδεδεμένου, μόνον δραχμὴν μίαν καὶ ἡμύσιαν).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

διαθέσιμη μόνον ἡ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπο στὴ μονὴ Παντοκράτορος ἐπιπλέον, ἀντίτυπο τῆς ἔκδοσης ἐγγράφονται καὶ στὶς μονές Διονυσίου, Καρακάλλου καὶ Ἀγ. Παύλου.

2.37. Τοῦ Θεοῦ καὶ ἱεροῦ Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰππῶνος Τὸ περὶ συντριβῆς καρδίας Μεταφρασθὲν εἰς τὴν Νεοελληνικὴν Ἐκ τῆς τοῦ Σεβασμιωτᾶ-

του Ἀρχιεπισκόπου Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἐρμηνείας Ὑπὸ Γεωργίου Σπ. Μακρῆ Φ.<οιτητοῦ> Φ.<ιλολογίας> «Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.» (Ψάλμ. ν', 19) Ἐν Πειραιεῖ ἐν ἔτει αὐτῷ, 1890.

Παπαδόπ. *Bibl. Ion.*, τ. Γ', σ. 189, ἀρ. 8862 / Ἡλιού-Πολέμη, 1890.961

20,7 ἐκ. – σ. 59 + 1 λ. + ἐξφ. □ πρόκειται γιὰ μεταφορὰ πρὸς ἀπλή καθαρεύουσα τοῦ ἀντίστοιχου κειμένου ἀπὸ *Τὸ Κεκραγάριον τοῦ Θείου καὶ Ἱεροῦ Ἀγνουστίνου*, Λιψία 1804, ὅπως δηλώνεται καὶ στὰ *Προλεγόμενα* (σ. 9) □ ὁ τίτλος στὸ ἐξφ. ἐντὸς διακοσμητικοῦ πλαισίου, ἐπαναλαμβάνεται στὴ σ. (1) αὐτούσιος, χωρὶς πλαίσιο· στή σ. (3) ἀφιέρωση: *Τῆ τοῦ Χριστοῦ Νύμφη Μιᾶ Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησία τὴν βίβλον τήνδε ἀφιέρωσ' Ὁ μεταφράσας*· σ. (4)-7: ἐγκωμιαστικός λόγος στὴν Ἁγίαν Καθολικὴν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίαν· ὑπογραφή: Ὁ μεταφράσας Γεώργιος Σπ. Μακρῆς φ.φ.· σ. (8)-12: τὸ προλογικὸ κείμενο (: *Προλεγόμενα. Τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις ἀχάριεν ἐν Κυρίῳ πάντοτε!*), χρονολογημένο: ἐν Πειραιεῖ τῆ β' Μαΐου αὐτῷ (=1890)· ὑπογραφή: *Γεώργιος Σπυρ. Μακρῆς Φ.Φ.*· σ. 13: *Μιχαὴλ Κριτοπούλου Στίχοι εἰς τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Ἀγνουστίνον (Δωδεκασύλλαβοι μὲν, ἄμετροι δέ.)*· σ. 14-20: Ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Πατρὸς ἡμῶν Ἀγνουστίνου· σ. (21) motto: «*Μακάριοι οἱ πενθοῦντες ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται*» (*Ματθ. ε', 4*) - «*Τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισά σοι (Κύριε) ... τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου*» (*Ψαλμ. λα', 5*) - «*Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν ... καὶ καθάρισή ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας*» (*Α' Ἰωάνν. α', 8, 9*)· σ. (22)-51: τὸ κείμενο· σ. (53)-59: *Κατάλογος τῶν Κυρίων Κυρίων Συνδρομητῶν*· στὸ ὀπισθόφυλλο: *Ἐδρίσκεται παρὰ τε τῷ ἐκδότῃ καὶ τῷ Χαρτοπωλεῖ Δ. Παπαγορηγορίου, τῷ ἀντικρὸ τῆς Ὑδροαῖκῆς Δημοτικῆς Σχολῆς, πωλούμενον ἀντὶ λεπτῶν ἐξήκοντα* □ στὰ *Προλεγόμενα* (σ. 12-13) ἀναφορὰ στὸν ἱερομ. Νικόδημο Κάππο (: *Ὁφείλω δ' ἐν τέλει ὁμολογήσ' ἐγνωμοσύνην τῷ ἐν πολλαῖς με διενκολύναντι δυσκολίαις Πανοσιολογιωτάτῳ Ἱεροδιδασκάλῳ Κυρίῳ Νικοδήμῳ Θεολογίτῃ τῷ Πατμίῳ*)· στὸν *Κατάλογο* τῶν *Συνδρομητῶν* (σ. 58-59) ἡ μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (15 σώματα), ἡ μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς (40 σώματα) καὶ πολλοὶ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς τοῦ Θεολόγου □ νὰ σημειωθεῖ ὅτι σήμερα, στὴ μονὴ τοῦ Θεολόγου δὲν σώζεται κανένα ἀντίτυπο τῆς ἐκδόσεως, ἐνῶ στὴ μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐντοπίζονται 13 ἀντίτυπα.

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

μόνον ἢ σελίδα τίτλου – ἀντίτυπα στὶς μονῆς Διονυσίου, Καρακάλλου, Ἁγ. Παύλου καὶ Σταυρονικήτα.

2.38. Μηναιὸν τοῦ Μαρτίου Περιέχον ἄπασαν τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ Ἀκολουθίαν μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Τυπικοῦ κατ' ἀρχαίαν μὲν, νεωστὶ δὲ τυπωθεῖσα διάταξιν τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Διορθωθὲν πρῶην μὲν ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ νῦν δὲ ὑπὸ Ἰωάννου Μαρτίνου ἀρχιμανδρίτου Μετὰ πολλῶν προσθηκῶν κεκανονισμένων ἀδεία καὶ ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος – Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Βιβλιοεκδοτικοῦ Καταστήματος «Ὁ Φοῖνιξ» <τυπογρ. Δεληγιάννη καὶ ἀφῶν Καλ(λ)εργη, 1895>.

Ἡλιού-Πολέμη, 1895.673 (πβ. Ἡλιού-Πολέμη, 1895.674)

33 έκ. – φ. 1 χ.ά. + σ. 149 + 1 χ.ά. + 2 λ. □ στὸ τέλος (σ. 1 χ.ά.): *Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δεληγιάννη καὶ Ἀδελφῶν Καλλέργη Ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Πειραιῶς-Ζήνωνος ἀρ. 2 1895* □ στὸ ἀντίτυπο τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου ἀναφέρεται ἐκ παραδρομῆς ὡς τυπογράφος ὁ Π. Λεώνης· ἔτσι, τὸ ἀντίτυπο αὐτὸ ἐκλαμβάνεται ὡς διαφορτικὴ ἐκδόση καὶ ἀποτελεῖ ξεχωριστὴ ἐγγραφή στὸ Ἡλιού-Πολέμη 1895.674, ἐνῶ προφανῶς πρόκειται γιὰ τὴν ἴδια ἐκδόση ποὺ παραδίδεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη 1895.673 (ἐκεῖ ὅμως πάλι δηλώνονται φ. 1+σ. 147+1 χ.ά.+2 λ.). ὁ Καρὰς πάντως, στὴν καταγραφή τῶν ἐντύπων τοῦ Πρωτάτου καὶ τῆς μονῆς Σίμωνος Πέτρας, δηλώνει σ. 149 καὶ ὅχι σ. 147 (βλ. Καρὰς (ΒΠρΑθ), σ. 46, ἀρ. 239 καὶ Καρὰς (ΜΣμ), σ. 388, ἀρ. 2258), ἐνῶ τὸν ἴδιο ἀριθμὸ σελίδων (149) παραδίδει καὶ ὁ Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ □ ὁ τίτλος ἐντὸς εἰκονογραφημένου πλαισίου· στὸ ἄνω μέρος καὶ ἐντὸς τῆς σύνθεσης: *Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω. Ἀρχὴ καὶ τέλος. Μιμηταὶ ἐστὲ τοῦ Χριστοῦ* □ βιβλιοδεσία τοῦ ἐκδότη (πανόδετη μὲ πρόστυπη διακόσμηση καὶ χρυσότυπες εἰκόνες στὰ ἐξώφυλλα)· στὸ ἐξφ. I: *ΙΣΧΡ* (εὐλογῶν)· ἐκατέρωθεν: *Ἐρευ-νᾶτε / τὰς Γραφάς*· στὸ κάτω μέρος: *Βιβλιοεκδοτικὸν Κατάστημα Φοῖνις / Βιβλιοδετεῖον Μ. Ἀριώτου Ἐν Ἀθήναις*· στὸ ἐξφ. II: ἡ Θεοτόκος ἔνθρονη, βρεφοκρατοῦσα· τὴν ἴδια βιβλιοδεσία φέρουν ὅλα τὰ ἀντίτυπα τῆς σειρᾶς αὐτῆς τῶν Μηναίων τοῦ ἔτους 1895, τὰ ὁποῖα ἐγγράφονται ἐδῶ στὴ συνέχεια.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Γ', σ. 32, ἀρ. 3168).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ἡλεκτρονικὸς Βιβλιογραφικὸς Κατάλογος τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ:

διαθέσιμη συνοπτικὴ περιγραφή καὶ ψηφιοποιημένη σελίδα τίτλου γιὰ ὅλα τὰ Μηναιῖα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ποὺ ἐγγράφονται ἐδῶ στὴ συνέχεια.

2.39. Μηναιῖον τοῦ Ἀπριλίου ... Διορθωθὲν πρῶην μὲν ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ νῦν δὲ ὑπὸ Ἰωάννου Μαρτίνου ... Μετὰ πολλῶν προσθηκῶν ... Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Βιβλιοεκδοτικοῦ Καταστήματος «Ὁ Φοῖνιξ» <τυπογρ. Π. Λεώνη, 1895>.

Ἡλιού-Πολέμη, 1895.676 / Καρὰς (ΜΣμ), 2256

33 έκ. – φ. 1 χ.ά. + σ. 132 □ στὸ τέλος (σ. 132): *Ἐν ἔτει 1895 ἐκ τοῦ τυπογραφείου Παρασκευᾶ Λεώνη* □ ἐνῶ ἡ παροῦσα ἐκδόση ἀνταποκρίνεται ἀπόλυτα στὴν περιγραφή ποὺ παραδίδεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1895.676 παρουσιάζεται ἐδῶ δηλωτικὰ σὲ σχέση μὲ τὴν παράλληλη ἐγγραφή τοῦ Μηναιῖου στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1895.677, ὅπου ὁ ἴδιος τίτλος, χωρὶς ἀριθμὸ σελίδων, ἀλλὰ καὶ στὸ τέλος: «Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Δεληγιάννη καὶ Ἀδελφῶν Καλλέργη» μὲ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγὴ τὸν Καρὰ (βλ. Καρὰς (ΜΣμ), σ. 387, ἀρ. 2256)· ὁ Καρὰς ὅμως δηλώνει σ. 2 χ.ά.+132 ἀλλὰ καὶ στὸ τέλος: «τυπογ. Παρ. Λεωνῆ, 1895».

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Γ', σ. 32, ἀρ. 3169).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: βλ. παραπάνω, ἀρ. 2.38.

2.40. Μηναῖον τοῦ Μαΐου ... Διορθωθὲν πρῶην μὲν ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτουλουμουσιανοῦ νῦν δὲ ὑπὸ Ἰωάννου Μαρτίνου ... Μετὰ πολλῶν προσθηκῶν ... Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ Βιβλιοεκδοτικοῦ Καταστήματος «Ὁ Φοῖνιξ» <τυπογρ. Π. Λεώνη, 1895>.

Ἡλιού-Πολέμη, 1895.679 / Καράς (ΜΣιμ), 2257

33 ἐκ. – φ. 1 χ.ἄ. + σ. 147 + 1 χ.ἄ. □ στὸ τέλος (σ. 1 χ.ἄ.): *Ἐκδίδονται Ἐκ τοῦ Βιβλιοεκδοτικοῦ Καταστήματος «Ὁ Φοῖνιξ» Παναγ. Ἄθαν. Τζελάτη & Γ. Ε. Δημητρακούλια – Ἐν Ἀθήναις Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Παρασκευᾶ Λεώνη 1895* □ ἐνῶ ἡ παροῦσα ἔκδοση ἀνταποκρίνεται ἀπόλυτα στὴν περιγραφή πού παραδίδεται στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1895.679 παρουσιάζεται ἐδῶ δηλωτικὰ σὲ σχέση μὲ τὴν παράλληλη ἔγγραφη τοῦ Μηναίου στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1895.680, ὅπου ὁ ἴδιος τίτλος, χωρὶς ἀριθμὸ σελίδων, ἀλλὰ καὶ στὸ τέλος: «Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Δεληγιάννη καὶ Ἀδελφῶν Καλλέργη», μὲ προγενέστερη βιβλιογράφηση-πηγή τὸν Καρὰ (βλ. Καράς (ΜΣιμ), σ. 388, ἀρ. 2257)· ὁ Καράς ὁμως δηλώνει σ. 2 χ.ἄ.+147 ἀλλὰ καὶ στὸ τέλος: «τυπογρ. Παρ. Λεωνῆ, 1895».

ΑΝΤΙΤΥΠΗ: Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς – Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου (*Πατριακὴ Βιβλιοθήκη*, τ. Γ', σ. 32, ἀρ. 3170).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΗ: βλ. παραπάνω, ἀρ. 2.38.

2.41. Προσκυνητάριον Ἀρσενίου 1512-1520 ~ Χειρόγραφον Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον μετὰ δύο αὐτοῦ χειρογράφων εἰκόνων ὑπὸ Γερμανοῦ Μαυρομάτου Μ. Ἀρχιμανδρίτου ... καὶ Γεωργίου Λ. Ἀρβανιτάκη Καθηγητοῦ ... Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Τύποις «Ταχυδρόμου» - Γ. Τηνίου 1899.

Ἡλιού-Πολέμη, 1899.833

25 ἐκ. – φ. 1 χ.ἄ. + σ. (α')-ιε' + 1 λ. + 1 χ.ἄ. + 1 λ. + <105> + 1 λ. + (α')-β' + 1 πίν. + ἐξφ. □ ἐνῶ στὸ Ἡλιού-Πολέμη, 1899.833 δηλώνονται σ. ιε'+1λ.+554+1λ.+β'+1 πίν., πρόκειται στὴν πραγματικότητα γιὰ 105 σελίδες καὶ ὄχι γιὰ 554, γιὰτί οἱ 105 σελίδες αὐτές δὲν φέρουν τακτικὸ καὶ συνεχόμενο ἀριθμὸ, ἀλλὰ, ὅπως δηλώνεται καὶ στὴ σ. ια' τῆς παρούσας ἔκδοσης, ἀκολουθοῦν τὴ σελιδαρίθμηση τοῦ χειρογράφου πού περιέχει σ. 554· ἔτσι, κάθε μία ἀπὸ τίς σελίδες φέρει τὸν δικό της ξεχωριστὸ ἀριθμὸ, ὁ ὁποῖος ἀντιστοιχεῖ στὶς σελίδες τοῦ χειρογράφου ὡς ἐξῆς: ἡ σ. <1> φέρει τὸν ἀρ. 3-6, ἡ σ. <2> τὸν ἀρ. 6-11 κλπ., ἐνῶ στὸ τέλος ἡ σ. <104> τὸν ἀρ. 548-553 καὶ ἡ σ. <105> τὸν ἀρ. 553-554 □ ὁ τίτλος στὸ ἐξφ. ἐντὸς διακοσμητικοῦ πλαισίου, ἐπαναλαμβάνεται στὸ recto τοῦ φ. [1] ἀρχῆς αὐτοῦσιος, χωρὶς πλάισιο· στὴ σ. (α') (: *Προσημείωσις*) ἀναφέρεται ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ χειρόγραφο τῆς ἐν Καίρῳ Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης μὲ ἀρ. 290, ἐπιγεγραμμένο ὡς: *Προσκυνητάριον τῶν ἱερῶν τόπων ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱεροσαλῆμ συντεθὲν παρὰ Ἀρσενίου ἱερομονάχου Καλοῦδῆ τοῦ Κρητός*, ἀποτελούμενο ἀπὸ 554 σελίδες □ ὁ Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος-Κεραμεὺς ὁμως σὲ κριτικὴ του γιὰ τὴν παροῦσα ἔκδοση, στὴν «ἐπιφυλλίδα» τῆς ἐφημερίδας *Νέα Ἡμέρα* (Τεργέστη) μὲ ἡμερομηνία 16 Μαρτ. 1899, ἀναφερόμενος μεταξὺ ἄλλων στὶς προγενέστερες ἐκδόσεις τοῦ «Προσκυνηταρίου» τοῦ Ἀρσενίου Καλοῦδῆ, τονίζει ὅτι τὸ χειρόγραφο στὸ ὁποῖο στηρίζεται ἡ ἔκδοση ἀποτελεῖ ἀντίγραφο μιᾶς ἀπὸ τίς τρεῖς τελευταῖες ἐκδόσεις τοῦ ἔργου πού κυκλοφόρησαν κατὰ τὸν 17ο αἰ. □ ὁ πίνακας, πού περιέχει δύο εἰκόνες, τοποθετημένος μεταξὺ τῶν σ. ι' καὶ (ια')

οι εικόνες αυτές προφανώς προέρχονται από κάποια προγενέστερη έκδοση του «Προσκυνηταρίου» από εκείνες που κυκλοφόρησαν τον 17ο αί. και οι οποίες είχαν με τη σειρά τους δανειστεί τις εικόνες τους από το έργο με τίτλο: *Viaggio da Venetia al Santo Sepolero* (βλ. παραπάνω την έγγραφη με αρ. 2.2: *Προσκυνητάριον Τῶν Ἱερῶν τόπων*, 1683).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Νεοελληνικῶν Σπουδῶν («Ανέμη») τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης:

<http://anemi.lib.uoc.gr/metadata/2/f/f/metadata-141-0000098.tkl> <12.05.2020>.

*Τὸ ἀπόσπασμα μετὴν κριτικὴ τοῦ Παπαδόπουλου–Κεραμέως ἀπὸ τὴν ἴδια Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη:

https://anemi.lib.uoc.gr/metadata/7/1/b/metadata-908460e12ec80b3429d525c3e6f42648_1251359514.tkl <12.05.2020>.

2.42. Θεολογικὸν ἤτοι ζητήματα θεολογικά. Συνηγμένα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου καὶ ἄλλων ἁγίων Πατέρων, καὶ μετνηχθέντα εἰς ἀπλῆν φράσιν ὑπὸ τινος ὀρθοδόξου, εἰς ψυχικὴν ὠφέλειαν παντὸς εὐσεβοῦς χριστιανοῦ. Ἐκδίδεται τὸ δεύτερον ἐπηυξημένον ἐν πολλοῖς καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον διωρθωμένον ὑπὸ Γενναδίου ἱεροδιακόνου Σχολαρίου διδασκάλου τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν τῷ ἐμπορικῷ Σχολείῳ διευθυνομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἑλληογίμου κυρίου Νικολάου Ἀρώνη καὶ κανονικοῦ ἱεροκήρυκος Σμύρνης. [τυπογρ. κόσμημα/ σύνθεση (=σταυρός)] Ἐν Σμύρνη. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Π. Μαρκοπούλου.

Γιαννακόπουλος, (ΑΧΡ.) 115/ Ἡλιοῦ-Πολέμη, ΑΧΡ. 21 / Βρέττα, ΣΒ, (ΑΧΡ.) 2061 18 ἐκ. – σ. 80 + ἐξφ. □ ἐκδότης ὁ ἱεροδ. Γεννάδιος Σχολάριος ἢ Σωτηριάδης (Γεώργιος Σωτηρίου, Βυζάντιος, 1830-1894), ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1867 □ προφανῶς ὡς «πρώτη» ἐκδοση θὰ πρέπει νὰ λογιστεῖ τὸ ἔργο «Ζητήματα διάφορα θεολογικά, κατ' ἐρωταπόκρισιν Συναθροισμένα ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, καὶ ἀπὸ ἄλλους Πατέρας Καὶ ἐξηγημένα εἰς ἀπλῆν φράσιν μετὰ περιφρασιν» ποῦ προσγράφεται στὸν Νεκτάριο Τέρπο καὶ τὸ ὑποῖο ἐκδόθηκε ἔξι φορές κατὰ τὰ ἔτη 1739, 1740, 1755, 1778, 1779 καὶ 1781, ἀφοῦ διαπιστώνεται ξεκάθαρα πὼς ἡ παρούσα ἐκδοση ἀναπαράγει τὸ βασικὸ κείμενο τοῦ ἔργου, συντομευμένο καὶ παραλλαγμένο, σὲ ἀπλουστευμένη ἀπόδοση, διαιρεμένο σὲ δεκατρία «τμήματα», μετὰ ἐπιπλέον ἐρωτήσεις ἀλλὰ καὶ προσθήκες (ὅπως τὰ «τμήματα» Γ'-Π'), ἐνῶ στὸ τέλος ἀναπαράγονται αὐτοῦσια ἢ παράθεση τῶν ὀνομάτων τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ὁ ὕμνος (κατὰ ἀλφάβητον) εἰς τὴν Θεοτόκον, ὅπως περιέχονται στὶς ἐκδόσεις τῶν «Ζητημάτων» □ γιὰ τὴ σύγκριση χρησιμοποιήθηκαν ψηφιοποιημένα ἀντίτυπα τοῦ ἔργου ποῦ ἐκδόθηκαν στὰ 1779 καὶ 1781, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταγραφὴ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκδοσης τοῦ 1739 ποῦ περιλαμβάνεται στὴ μελέτη τοῦ Κ. Γαρίτση, Ὁ Νεκτάριος Τέρπος καὶ τὸ ἔργο του, *Εἰσαγωγή-Σχόλια-Κριτικὴ ἐκδοση τοῦ ἔργου του Πίστις*, ἐκδ. «Ὁ Θεσβίτης», Θῆρα 2002, κυρίως σ. 551 κ.έ. (ὅπου καὶ ἀναλυτικὴ περιγραφή τῶν ἐκδόσεων τῶν «Ζητημάτων») □ τεύχη: 10 δυάδια· ἓνα στὴν ἀρχὴ χ.ἀ. (σ. (1)-(8)) + 9 ἀριθμημένα (σ. (9)-80) □ ὁ τίτλος στὸ ἐξφ. ἐντὸς διακοσμητικοῦ πλαισίου, ἐπαναλαμβάνεται στὴ σ. (1) ἀρχῆς αὐτοῦσις, χωρὶς πλαίσιο· στὴ σ. (3): ἀφιέρωση τοῦ ἐκδότη Γενναδίου ἱεροδ. Σχολαρίου, στὸν Νικόλαο Ἀρώνη· στὶς σ. (5)-(6): ἀφιερωτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Γενναδίου στὸν Ἀρώνη, στὴν ὁποία ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη του (: «τὸ δὲ ἵνα λιτὸν τι καὶ πενιχρὸν προσενέγκω σοι δεῖγμα τῆς πρὸς Σε εὐγνωμοσύνης μου, διὰ τὴν γενομένην μοι ὑπὸ ὑπὸ

Σοῦ εὐγενῆ ὑποδεξίωσιν καὶ πολυχρόνιον φιλοξενίαν, ὅτε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ξένος καὶ ἀλλότριος ἐν τῇ περιβλέπτῳ ταύτῃ πόλει ἐλήλυθα προσκληθεὶς δημόσιος μὲν λειτουργός, διδάσκαλος δὲ ιδιαίτερος τῶν ἱερῶν μαθημάτων, ἐν τῷ ὑπὸ Σοῦ διευθυνομένῳ Ἐμπορικῷ Σχολείῳ»· σ. (7)-(8): τὸ προλογικὸ κείμενο (: *Τοῖς εὐσεβεῖσι καὶ Ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν χαίρειν!*) στὸ ὅποιο παρατηροῦνται πολλὲς ὁμοιότητες μὲ τὸ «Προοίμιον μετ' Εὐχῆς» τῶν «Ζητημάτων»· σ. (9)-18: *Βίος τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου*· στὸ τέλος (σ. 18): *Ἐκ τῆς φιλολογικῆς ἱστορίας τῶν ἁγίων πατέρων ὑπὸ Κ. Κομπογιάννου*. δευτέρως σελ. 83 (τὸ κείμενο ἴδιο μὲ αὐτὸ τῶν σ. 83-104 τῆς ἐκδόσεως: *Φιλολογικὴ καὶ Κριτικὴ Ἱστορία τῶν ἀπὸ τῆς Α' μέχρι τῆς Η' Ἐκατονταετηρίδος ἀκμασάντων Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, καὶ τῶν Συγγραμμάτων αὐτῶν, Ὑπὸ Κωνσταντίνου Κομπογιάννου ... Τόμος Δεύτερος. Περιέχων τὴν Α' Ἐκατονταετηρίδα*, Ἀθήνα, Σ. Κ. Βλαστός, 1853)· σ. (19)-68: *Θεολογικὸν κατ' ἐρωταπόκρισιν*· σ. 69-71: *Σύμβολον τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας*· σ. 72-73: *Προσευχὴ Εἰς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος* (ἄρχ. Ἐλθὲ Πνεῦμα ἅγιον)· σ. 73-74: *Ὑμνος εἰς τὴν Θεοτόκον Μαρίαν Εὐγενίον τοῦ Βου<λ>γάρεως* (ἄρχ. Δέσποινα, Δέσποινα, Μῆτερ, ἀμαρτωλῶν ἢ προστάτις)· σ. 74-75: *Ὑμνος ἕτερος εἰς τὴν Θεοτόκον <διὰ στίχων>* (ἄρχ. Ἄνοιξον δέομαι ἀγνή, τὰ ταπεινά μου χεῖλη· τελ. Τὸν ὕμνον τὸν σμικρότατον, δούλου σου τοῦ ἀρχαίου, ἴδιος μὲ τὸν ὕμνον ἀκατὰ ἀλφάβητον διὰ στίχων εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Δέσποινα Θεοτόκον) τῶν «Ζητημάτων»· σ. 76-78: *Τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀντιχρίστου*· σ. (79)-80: *Κατάλογος τῶν περιεχομένων* □ ὁ Βαρβούνης παραδίδει ὡς ἔτος ἐκδόσεως τὸ 1877 (βλ. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Κατὰ το ὄρος τοῦ Ἄθωτος. Ἀθωνικά καὶ Ἀγιορείτικα Μελετήματα*, Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. Οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη Α.Ε., 2006, σ. 290, ἀρ. 427, ὅπου: «Ἱεροδιακόνου Γενναδίου Σχολαρίου ... Θεολογικὸν ἦτοι ζήτηματα θεολογικά ... Σμύρνη 1877») χωρὶς ἄλλα στοιχεῖα· στὸ ψηφιοποιημένο ὅμως ἀντίτυπο τῆς ἐκδόσεως ποὺ ἐντοπίζεται στὴ Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (BRL) ἀπαντᾶται, στὶς σ. 78 καὶ 80, σφραγίδα τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου: *British 28 JU 75 Museum*, ἀλλὰ καὶ στὰ στοιχεῖα ἐγγραφῆς τοῦ ἀντιτύπου στὴν «πύλη» ἀναζήτησης τοῦ κύριου καταλόγου τῶν βιβλίων τῆς Βρετανικῆς Βιβλιοθήκης σημειώνεται ὡς ἔτος ἐκδόσεως τὸ 1865, ἔστω καὶ μὲ ἐρωτηματικὸ □ στὴ χρονολόγησιν ἐξἄλλου αὐτὴ στὰ 1865 θὰ μπορούσε νὰ συνηγορήσει καὶ ἡ πληροφορία ποὺ παραδίδεται στὸν τίτλο τοῦ ἔργου ποὺ εἶχε ἐκδώσει πρωτύτερα ὁ Γεννάδιος, στὰ 1861: *Ἐπιτομὴ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Συνοψθεῖσα ὑπὸ Στεφάνου Κομητᾶ ... Ἐκδίδεται τὸ τρίτον Ἐπινηξήμενη ... Ὑπὸ Γενναδίου Ἱεροδιακόνου Σχολαρίου Ἐνὸς τῶν τροφίμων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ Ἱεροκήρυκος ἐν Σμύρῃ*, Σμύρνη, Π. Μαρκόπουλος (ἐντὸς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς), 1861 (βλ. Γ.Μ. 8620)· ἡ πληροφορία αὐτὴ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ παραθέτει ἐδῶ ὁ Γεννάδιος στὴν ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Ν. Ἀρώνη (=ὅτε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ξένος καὶ ἀλλότριος ἐν τῇ περιβλέπτῳ ταύτῃ πόλει ἐλήλυθα προσκληθεὶς δημόσιος μὲν λειτουργός), θὰ μπορούσε νὰ ὀδηγήσει στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ παροῦσα ἐκδοσις τυπώθηκε περίπου στὰ 1865· ἄλλωστε ὁ Γεννάδιος χειροτονήθηκε ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως τὴν 1η Ὀκτ. 1867 (βλ. *Ἐκκλησιαστικά, ἢ Ἐκκλησιαστικὸν Δελτίον ... Ὑπὸ Β. Α. Καλλιφρονος*, τ. Β', Κωνσταντινούπολη, τύπ. Ἀνατολικῆς Ἀστέρως, 1869, σ. 83) καὶ τοποθετήθηκε ὡς ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος στὸ ναὸ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθίων, ἀλλὰ καὶ ἡ σχολὴ τοῦ Ν. Ἀρώνη μετονομάστηκε ἐπίσημα ἀπὸ «Ἑλληνικὸν Σχολεῖον» σὲ «Ἐμπορικὸν Σχολεῖον» τὸ σχολικὸ ἔτος 1864-1865, ἐνῶ σὲ εἰδωποίησιν τῆς ἐφημ. «Ἀμάθειαν», φ. 1388, 24 Σεπτ. 1865, στὴν ὁποία περιλαμβάνονται τὰ ὀνόματα τῶν διδασκάλων τῆς Σχολῆς γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1865-1866, δὲν ὑπάρχει τὸ ὄνομα τοῦ

Γεννάδιου (βλ. Ν. Χ. Ἀρώνη, *Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Παιδείας στὴ Σμύρνη. Τὸ χρονικὸ τῆς Σχολῆς Ἀρώνη*, Ἀθήνα 1963, σ. 18) □ μολονότι δὲν εἶναι ἐδῶ τόπος νὰ συζητηθοῦν τὰ σχετικὰ μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Γεννάδιου, παραθέτω κάποια ἐνδεικτικὰ δημοσιεύματα: γιὰ τὴν περίοδο τῆς φοίτησής τοῦ Γεννάδιου (1847-1854) στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης, βλ. Γ. Δ. Μεταλληνός καὶ Β. Καλογεροπούλου-Μεταλληνοῦ, *Ἀρχεῖον τῆς Ἱεραῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ... Σχολαρχία Σταυρουπόλεως Κωνσταντίνου (Τυπάλδου-Ἰακωβάτου) 1844-1864*, τ. Α'-Ε', Ἑταιρεία Μελέτης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, Ἀθήνα 2009, ὅπου ἀναφορὲς σὲ διάφορες σελίδες· γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Γεννάδιου ὡς ἐπισκόπου Χαριουπόλεως, βλ. Χρ. Τσουβάλης, «Οἱ τιτουλάριοι ἐπίσκοποι εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, κεφ. ΣΤ'», *Θεολογία* 63/3 (1992), 539 καὶ Ἰωάννα Πετροπούλου, «Ὁ ἐξελληνισμός-ἐξαρχαισμός τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων στὴν Καππαδοκία τὸν δέκατο ἔνατο αἰώνα», *Δελτίον Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 7 (1988-1989), 163, ὅπου καὶ μνεία στὴν ἀναφορὰ τοῦ Μ. Γεδεών γιὰ τὴν ἐπανέκδοση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Κομμητᾶ (βλ. Μ. Γεδεών, «Ἐκκλησιαστικὴ Γραμματολογία 1821-1921», στὸ *Πανελλήμιον Λεώκωμα Ἑθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος 1821-1921*, τ. Γ', Ἀθήνα, Ἐκδ. Οἶκος Ἰωάν. Χρ. Χατζηγιωάννου, 1925, σ. 107)· γιὰ τὸ πλεόν ἐκτενὲς ἀλλὰ καὶ πρόσφατο βιογραφικὸ του σημείωμα βλ. Πασχάλης Βαλσακίδης, «Γεννάδιος Σχολάριος, ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως», *Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανικὴ Εγνηκωπαιδεία*, τ. 5, Στρατηγικὲς Ἐκδόσεις ΕΠΕ, Ἀθήνα 2011, σ. 69 □ πάντως δὲν στάθηκε δυνατὸ νὰ ἐντοπιστεῖ πούθενά κάποια σχετικὴ πληροφορία εἴτε γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου, εἴτε γιὰ τὸ ἂν καὶ πότε δίδαξε ὁ Γεννάδιος στὴ Σχολὴ τοῦ Ν. Ἀρώνη □ νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι στὸν Ἡλεκτρονικὸ Βιβλιογραφικὸ Κατάλογο τοῦ Ἀποθετηρίου τῆς Ἀθωνικῆς Ψηφιακῆς Κιβωτοῦ ἐντοπίζεται καὶ ἐπόμενη (ἀβιβλιογράφητη) ἔκδοση τοῦ ἔργου, τὸ 1895, μὲ τίτλο: *Α'. Θεολογικὸν ἤτοι ζητήματα θεολογικὰ Συνηγμένα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου καὶ ἄλλων ἁγίων Πατέρων, καὶ μετενεχθέντα εἰς ἀπλὴν φράσιν ὑπὸ τινος ὀρθοδόξου πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν παντὸς ἐσεβοῦς χριστιανοῦ. Ἐκδόσεις Τριττῆ Ὑπὸ *** (ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ Γενναδίου ἱεροδιακόνου Σχολαρίου) [κόσμημα (σταυρός)] Ἐν Ἀθήναις, Ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Αἱ Μοῦσαι» 1895.*», 18 ἐκ., μὲ σ. 46 (διαθέσιμη μόνον ἡ σ. τίτλου, ἀντίτυπα στὶς μονὲς Καρακάλλου καὶ Ξενοφώντος).

ΨΗΦ. ΑΝΤΙΤΥΠΟ: Βρετανικὴ Βιβλιοθήκη (British Library):

<https://books.google.gr/books?id=psCKot6i3C8C&printsec=frontcover&hl=el#v=onepage&q&f=false> <12.05.2020>.

Summary

ADDITIONS, SUPPLEMENTS AND CORRECTIONS TO THE GREEK BIBLIOGRAPHY (17th-19th CENTURIES)

The aim of this article, which presents some titles of old printed books, is to offer additions, supplements, and corrections to the Greek Bibliography (17th-19th centuries).

The list of these titles is based mainly on the book collection of the convent of Zoodochos Pigi in Chora, Patmos, which has been recently inventoried. Furthermore, it is supplemented by a number of entries from the library of the Monastery of Saint John the Theologian.

From these forty-eight entries, the first six concern uncatalogued editions –hence they are additions to the Greek Bibliography (one is an 18th century-edition, while the rest five date from the second half of the 19th century). As for the remaining forty-two entries, they are additions, corrections and remarks on editions known in the bibliography (17th-19th centuries).

The entries concerning the uncatalogued editions are presented in full, while those of already known publications are presented in an abbreviated form, with the exception of those cases where the titles have been incorrectly catalogued. All entries include the precise number of folios or pages, and, when necessary, they present a detailed description of the contents, as well as further information. For all the cases in hand research and cross-checking have been conducted in the known printed bibliographies, as well as in the up-to-date electronic catalogue of the Greek Bibliography of the 19th century, provided by the Bibliology Workshop «Philippos Iliou».